

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ADAM

1999 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Hazırlayan
MEHMET H. DOĞAN

1999 ŞİİR YILLIĞI

1999 Şiir Yıllığı

(Şiirimizde Geçen Yıl)

Hazırlayan

Mehmet H. Doğan

ADAM YAYINLARI

©

Adam Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş.

Kapak Tasarımı Birsen Delemen Güven

Birinci Basım Şubat 1999

99.34.Y.0016.721

ISBN 975-418-570-0

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 34. maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu antolojinin yayın hakkı, aynı yasanın 8. maddesine göre işleyenin, derlenen şiirlerin tek tek bütün hakları ise yapıt sahiplerininindir.

Bu antoloji aracılığıyla alıntı yapılamaz.

1999 Şiir Yıllığı (Şiirimizde Geçen Yıl)

Mehmet H. Doğan

Bu yıllık yayımlandığında 1900'lerin son yılını, 1999'u yaşıyor olacağız. 1999 şiirini incelediğimiz yıllıkta '2000 Şiir Yıllığı' adını taşıyacak. Dolayısıyla elinizdeki kitap 1900'ler başlığını taşıyan son yıllık olacak. Görece bir şey de olsa, 2000'li tarihleri kullanıyor olmak çok önemli ve büyük bir değişiklik gibi geliyor insana.

1998 Şiir Yıllığı üzerine de çok şeyler yazıldı, söylendi bu yıl. Bunların yıllığın özüne hatta içeriğine değinen şeyler olmasını, getirilen eleştirilerden, önerilerden yararlanmayı isterdim. Ama genellikle olmuyor bu. Eleştiri, çoğunlukla toptan bir yadsıma, kimi zamansa "karalama" olarak anlaşıldığı için yazılanlar, söylenenler dedikodudan, laf kalabalığından öteye geçemiyor. Yıllıkların içindeki dizgi-baskı yanlışlarını cımbızla seçip ayırarak eleştirisine temel yapan bir yazıyı ne yazık ki, ciddiye alamıyorum. Geçmiş yıllarda, Yıllık'a girmeyi bir övünç vesilesi yapan bir şairin – arada ne değiştiyse – bu yıl "Bence, şu yıllık işini yeniden gözden geçirmek gerekiyor. Yıllara özgü bu kalın kalın antolojilerin geleceğe miras bırakılacak bir şiir kirlenmesinin sebebi olacaklarından kaygı duyuyorum" diye yazmasını da... Hem yıllıkların işlevsizliğinden hatta zararlarından söz edilip hem de uzun uzun eleştirilerde bulunulmasını da... Bu eleştiriler o yıl yıllığa girememiş şairlerden gelirse daha da gülünç oluyor, hemen sırtıyor çünkü. Alternatif yıllıklar bile bu durumu önleyemedi. Bir yıllığa, özellikle de şu ya da bu yıllığa girmek neden bu kadar önemli olsun!

Selim Temo'nun "Kavram Karmaşa" (Sayı 10) dergisinde sözünü ettiği gibi "şiir ortamı yıllıklara endeksli bir kabızlık yaşıyor"sa – ki bunun genelleştirilecek bir durum olduğunu sanmıyorum ben – bu tersliğin, bu kabızlığın sorumlusu ben değilim diye düşünüyorum. Bu, herkesten önce, kendini bir başkasının yargısına, beğenisine "endeksleyen" şairin ya da "şiir yazarı"nın sorunuudur, benim değil. Bu konuyu yıl içersinde başka yazılarda tartışmak üzere şimdilik bu kadar!

Neyse ki, iyi niyetli yaklaşımlar da vardı. Fethi Naci'nin Yeni Yüzyıl'da 6 Nisan 1998 günlü yazısı da bunlardan biri. Naci, "Yetenekli genç şairleri Yıllık'a almadan önce birkaç yıl bekletmekte yarar olduğunu" söylüyor ve bunun gereğine kanıt olarak da 1993 *Şiir Yıllığı*'na alınmış olan "en genç, en yeni kuşaktan, adını henüz duyurmaya başlamış 25 şair"den bugün ancak altısının 1998 *Yıllığı*'na kaldığını gösteriyor. Bir kez, ilk Yıllığın *Bulut-su* bölümündeki o yirmi beş kişiden bugün hâlâ yazarlar var: Aydın Afacan, İbrahim Baştuğ, Elif, Mustafa Köz, İdris Özyol, Hakan Savaş, Cüneyt Uzunlar, Haydar Ünal gibi. Nitekim, bunlardan bazıları 1999 *Şiir Yıllığı*'nda var. Elbette, ölen, şiiri bırakan, ya da ilerleme gösteremeyenler de var. Ayrıca, yola çıkarken, "Yıllıkların bir işlevinin de bir seçki niteliği taşıması" olduğunu belirtmiştim. Bu yüzden, yıl içersinde yayımlanmış güzel bir şiiri dışarda bırakarak unutuluşa terketmeye gönlüm elvermiyor çoğu kez. Ayıklanmayı zamana bırakmak bana daha uygun bir yol gibi görünüyor. Üç yıl sonra, onuncu yıllıkta yapmayı düşündüğüm bir döküm bunda haklı olup olmadığımı gösterecek, diye düşünüyorum.

1998 *Şiir Yıllığı*'nda yine kabul edilemez hatalar ve dizgi yanlışları, satır karışmaları oldu. Bunların en büyüğü ise Ali Hikmet E. (Eren) ile Ali Hikmet (Yavuz) arasında, geçen yıl bir başka yıllıkta da yapılan karıştırmanın aynı idi. 166. sayfadaki Ali Hikmet (Yavuz)'un şiirinin üzerinde Ali Hikmet E. adı ve hemen altında ona ait künye bildirimi bulunuyordu. Her iki şairden de özür diliyorum, bir daha tekrarlanmaz böyle bir şey, diyorum; ama bu karıştırmada biraz da bu kadar yakın adlar ve önsesler kullanmanın da payı yok muydu diye düşünmeden edemiyorum.

Hilmi Haşal dostumuzun soyadı ile ilgili iki yıldır yapılmakta olan yanlışlık cidden üzücüydü. Bunun bilerek yapılmış bir şey olmadığı, bir dizgi dalgınlığından ileri geldiği bilindiği halde küçük İskender'in Varlık'taki 'Şiirlideğnek'inde bununla ilgili sözleri tek sözcükle "çirkin"di. İskender hep yapıyor bunu; oysa artık 'küçük' de değil, basbayağı büyüdü.

Dizgi yanlışsız ve hatasız bir şiir yıllığı çıkarmak elbette ki hepimizin amacı; ama bu tür yanlışlardan kaçınılamayacağı varsayımıyla bu yıldan başlayarak geçmiş yıllarla ilgili bir yanlış doğru cetveli yayımlamaya başlıyoruz. Bu yıl geçmiş altı yıllıkta yapılan yanlışlıkları gösteren bir cetvel vereneğiz. Gelecek yıldan başlayarak da bir önceki yıllığa ait bir cetvel. Okurlardan ve Yıllık iz-

leyicilerinden ricamız bu düzeltmeleri ellerindeki yıllıklarda yapmaları.

Adam Sanat'ın Nisan 1998 tarihli sayısındaki *Bir Yıllık Hazırlama Öyküsü* adlı yazımı "Bir yıllığın bir tek kişinin çabasına, çalışmasına bağlı olmaktan çok, birçok kişinin 'fahri' yardımlarıyla yürüyecek bir iş olduğunu dile getirenler çoğalıyor. Sevinilecek bir şey bu elbette. O zaman şairlerden, yazarlardan, yayınevlerinden, dergilerden eleştirilerini, önerilerini ve ürünlerini içerecek bu 'fahri' yardımlarını beklediğimi bir kez daha duyurmak istiyorum buradan. cümlesiyle bitirmiştım. Bu yıl bu yardımların giderek artmakta olduğunu görmek sevindirdi beni. Birçok şair dergilerde çıkmış şiirlerindeki dizgi yanlışını ya mektupla, ya telefonla bildirmek inceliğini gösterdi. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Bu arada, yıllar geçip de Yıllığın cilt sayısı arttıkça izlenecek şair sayısı da artıyor. Yıl içersinde ulaşamadığım dergi ve gazetelerdeki tartışma, değini yazıları ayrı bir sorun. Yıllığın hazırlanmasının giderek bir imeceye ya da düpedüz bir ortak çalışmaya dönüşmesi zorunluluğu da belirdi ufukta. Bu yıl bu ve benzeri konularda yardım sunan İhsan Üren, Ahmet Ada, Veysel Çolak, Ali Cengizkan, Sina Akyol, Tarık Günersel ve Turgay Fişekçi dostlarıma açık teşekkürü bir borç biliyorum. Dergilerde yayımlanan şiirlerindeki dizgi yanlışlarını bildiren şairlerin adınıysa, bir yanlış anlamayı önlemek için, saklı tutuyorum. Bir de, seçilen şiirlerin dergilerden fotokopilerini altı yıldır amatör bir ruhla, coşkuyla yapan şiir dostu Mustafa Kemal Yürekli'nin adını anmalıyım burada.

Bu yıl izlediğim dergi sayısı altı yılın en büyük rakamına ulaştı: 71.* Sayıdaki bu artış niteliğe yansımadı, ama yine de dergiler yazınınımızın, özellikle de şiirimizin olmazsa olmaz öğeleri; kimileri bütün özenci dergilerin yazgısını paylaşarak bir iki sayı ancak dayanabiliyor da olsa, bütün kitaplar, bütün seçkiler, yıllıklar onlardan kaynaklanıyor, şiir arenasına bütün coşkuyu onlar getiriyor. Bunun için de fazla dergi izliyor olmaktan yakınmadım hiçbir zaman. Ne var ki, dergilerin benden yakındıkları zamanlar oldu. Bazıları, Yıllığa karşı davranışlarını kendilerinden alınan şiir sayısına göre ayarlama yoluna gitti. Kimi, Yıllığa dergi göndermeyi kesti; kimi, dergi kimliğine "bu dergiden hiçbir yıllığa ya da seçkiye şiir alınamaz" türünden bir not düştü. Oysa yapılacak basit bir hesaplamayla, her dergide her ay ortalama 10, yılda 120 şiir yayımlandığı, 70 dergide bu sayının ortalama 8000'e ulaştığı ve Yıllıktaki ortalama 150 şiirin bu 8000 şiir içinden seçildiği düşünülür-

se, seçilen her şiirin ne değer taşıdığı açıkça anlaşılmış olur. Dergilerin bizden bekledikleri seçme titizliğini biraz da kendilerinin göstermesi gereği apaçık ortadadır. Açıkçası, dergiler yayımlamak üzere şiir seçerken hatır, gönül, dostluk ilişkilerini bir kenara bırakıp az ama güzel şiir yayımlama yoluna giderlerse bizim işimizi daha da zorlaştırırlar, biz razıyız buna: seçmekte zorlanalım ama daha güzel ürünler yayımlama fırsatı bulalım. Dergiler konusuna "1998'de Şiir" yazısında daha geniş yer vereceğimiz için burada kesiyor, ama dergilerin bizden umutlarını ve ilgilerini kesmelerini diliyorum.

Yirminci yüzyılın bu son yılını daha şiirli geçirmemiz dileğiyle.

Aralık 1998
Mehmet H. Doğan

* *Yıllık* için taranan dergiler abece sırasıyla şunlardı: "Abraxas" (Adana 1 sayı), "Adam Sanat" "Altın Kûlah" (Kahramanmaraş-1 sayı), "Alleben" (Tömer-Gaziantep-1 sayı), "Amida" (Diyarbakır-6 sayı), "Aydınca" (Aydın-6 sayı), "Ay-kırı Sanat" (Adana-2 sayı), "Bahçe" (Antalya- 7 sayı), "Başka" (3 sayı), "Beyaz Ölüm Kuşları" (1 sayı), "Budala" (4 sayı), "Çağdaş Türk Dili" "Damar", "Def-ter" "Dergâh" (4 sayı), "Dil Dergisi" (Tömer-Ankara), "Dil ve İnsan" (Tömer-Kayseri), "Dize" "Dördüncü Yeni" "Dünya Kitap" (2 sayı), "Bilkent 4 Mevsim" "Düş ve Düşünce" (1 sayı), "Düşlem", "Düşe Yaza Edebiyat" (2 sayı), "Edebiyat ve Eleştiri" "Fayton" (İzmit- 3 sayı), "Folklor/Edebiyat" (2 sayı), "Göçebe" (1 sayı), "Gökyüzü" (İzmit), "Gösteri" "İşlik" (Mersin), "İnsan Şiir Defteri" (Antalya), "İzlek" (2 sayı), "İzmir İzmir" "Kavram Karmaşa" "Kırağı" (Osmaniye-2 sayı), "Kıyı" (Trabzon), "Kitaplık" "Kötü Tüccarlar" (İzmir), "Kül" (3 sayı), "Kültür Sanat Dergisi" (KKTC-1 sayı), "Likâ" (Kırıkkale-2 sayı), "Lodos" (1 sayı), "Ludingirra" "Maki" (Mersin), "Mavi Portakal" (Tömer Antalya-2 sayı), "Mısrık" (KKTC), "Milliyet Sanat" (2 sayı), "Morca" (Antalya-3 sayı), "Mozaik" (Bursa), "No" (1 sayı), "Olmaz" (1 sayı), "Öküz" (8 sayı), "Papirüs" (2 sayı), "Pencere" "Poetik'us" "Rüzgâr" (1 sayı), "Son Duvar" (1 sayı), "Söylem" (Adana), "Şiir-lik" (Almanya-9 sayı), "Şiir Ok'u" "Türk Dili Dergisi" "Ütopiya" (2 sayı), "Varlık" "Virgül", "Yalnızardıç" (Kahramanmaraş-2 sayı), "Yaşasın Edebiyat" "Yazarlar Dünyası" (2 sayı), "Yelken" (Mersin-2 sayı), "Yeni Aşk" (1 sayı), "Yeni Biçem" "Yine Hişt"

Dergi ve kitapların ulaştırılabileceği adresim

Mehmet H. DOĞAN

Mithatpaşa Cad. Cetaş-2 Sitesi

F-Blok, 5/15.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

35320 Narlıdere/İzmir

1998'DE ŞİİR

Genel Görünüm

Görünüşte çok hareketli, ama her şeyin bir çıkmaz içinde durmadan yeniden üretildiği; tartışmaların polemik sınırını da aşmış bir ağız dalaşına, kara çalmalar yarışına dönüştüğü; öte yandan, radyoların ve televizyonların göz yaşartıcı bir şiir sevdasına düştüğü; medyatik şiir (ya da tartışmalar bölümünde göreceğimiz gibi bu yıl 'travesti şiir' olarak vaftizlenecek şiir) karşısında edilgenliği yüzünden has şiirin giderek daha da gerilere itildiği bir yıl: Şiir ölçeğinde 1998'in en özlü tanımı bu olabilir sanırım. Orta kuşak şairlerinin ve de en genç kuşaktan bir iki şairin insanın içine su serpen parıltılı birkaç şiiri de olmasa, bomboş geçmiş bir yıl olacaktı.

Öyleyse, yıllık değerlendirmede başka konulara girmeden ve de sözü fazla uzatmadan yıla damgasını vuran bu tartışmalardan başlayalım.

Tartışmalar

Yıl ortasında bir söyleşide şöyle demiştim: "Tartışmalardan, tartışma sınırını aşan kavgalardan göz gözü görmüyor. Yapay savların ve karşı savların bol bol üretildiği bir ağız dalaşıdır gidiyor bu yıl. Bu ağız dalaşından, bu sözüm ona tartışmalardan kimsenin kazançlı çıkacağını sanmıyorum. Çünkü, dediğim gibi sağlam bir temeli yok bunların. Kimse sığındığı sütre gerisinden başını kaldırıp da ortalıkta neler olup bittiğini merak etmeden, hedef gözetmeksizin dışarıya fırlatıyor oklarını. (Adam Sanat, Ekim 1998)

Bu söyleşiyi yaptığımız, genç şairlerden Derya Çolpan, "Bu tartışmaların zemininde iyi şiir yazma ya da iyi şiiri destekleme kaygısı mı.. yatıyor?" diye soruyordu.

Hayır. Çünkü genç şairlerin çoğunluğu 'iyi şiir' yazmadan önce 'kimliği' ile ilgili olarak, başka bir deyişle, birkasına bürü-

nüyor. Oysa bu 'muhalif' giysisini kendisinden yani şairden önce şiirinin giymesi gerekirdi. Öyle olsaydı üzerinden sarkmayacak, üzerinde öylesine iğreti durmayacaktı bu giysi. Yıl içinde bir yerde okuduğum, ama şimdi kimin olduğunu anımsayamadığım çok doğru bir saptama, 'muhalifet'in şaire değil şiire ait bir niteleme olduğunu söylüyordu. Bir başka söyleyişle, şair 'muhalifet'ini şiirleri yoluyla yapardı yapacaksa. Ürün olmadan yapılacak 'muhalifet'in değerlendirme yeri herhalde şiir olamazdı. Bunun böyle olduğunu Yeni Bütün hareketi yıllarca önce kanıtlamamış mıydı?

Gel gör ki, geçen yılın sonlarında başlayan, bu yıla da sarkan '90'lı yılların şiiri' tartışmasında bir kez daha kanıtlanmış oldu bu. Herkes, kendisine yakıştırdığı kimliğin gerisine çekilip karşındakinin ne dediğini dinlemeden söyleyeceğini söyledi, eteğindeki taşı döktü ve tartışma bitti. Herkesin görüşü mutlaka kabul edilmesi gereken, "olmazsa olmaz" bir doğru'ydu. Haftalık magazin dergileri de bir kenarda durup kavgayı kışkırtınca iş çığırından çıktı.

Sonunda, '90 Kuşağı' diye bir kuşak var mıydı, yoksa '90'lar da yazılan şiir '80 sonrası şiirinin doğal bir uzantısı mıydı, anlaşılamadı.

Bu tartışmanın ortaya çıkardığı çeşitli görüşler için dergilere bir göz atalım.

"Henüz tam anlamıyla bir 'arınmışlıktan', kendi yapısını bulmuş bir söylem'den bahsedilemezse de, 'yerinde sayan bir şiir'den de bahsedilemez! Yakın geçmişte ortaya çıkıp kendini tasfiye eden 'Yenibütüncü Şiir Anlayışı'nın manifestosunda, şu madde vardı: 'Hayat kadar dağınık, hayat kadar düzenli şiir...' '90'lı yılların şairlerinin, 90'larda yazmaya başlayan şairlerin işte tam da yukardaki tümcenin imlediği şeyin şiirini yazdığını düşünüyorum." (Yılmaz Arslan, Poetik'us 15, Ocak)

"90'lı yıllarda adını duyuranların, ayrı mekanlarda yaşasalar da, ortak bir dil anlayışları var. Söz dizimleri de aynı. Politik yavanlık, şiirlerinin farklılaşmasını, yaşamı bütünüyle algılamalarını engelliyor. Yaşanılanın dışında, kitabî bir şiir yazılırken, derilerinin sınırladığı alana bağımlı kalıyorlar. Örumceğin ördüğü ağa teslim olması gibi bir şey." (Veysel Çolak, Poetik'us 15, Ocak)

"Çağının 'tanığı' olan şair/yazar olmak değildir uğraşımız. Sırtımızı sağlama bir yerden başlayıp sırtımızı kırma olmayacak çünkü bize.

"Derinlere yüzmek istiyoruz. Üzerimizdekileri rüzgâra savurmak. Çıplak bedenimizden utanmamak. Yangın sonrası dinginliği-
dir belki de aradığımız. Çünkü, hiçlik, çepeçevre kuşattı benliğimi-
zi; benlik, kendini sattı, yandı, bitti,... Kül oldu.

"Bunaldık kimsesizlikten. Ve bu kalabalıktan. Sıkıştıkça sıkı-
şıyoruz, oysa uzaklaşıyor bedenlerimiz.

"Seviştikçe unutuyoruz teni. Kirli bir yatağı dağınık bırak-
mak, en iyisi.

"Sevdikçe kin birikiyor gözlerinize. Gözlerinizi açmak istemi-
yorsunuz...

"Biz her şeyi yakıp uzaklaşıyoruz buradan, en son kendimi-
zi...

"KÜL oluyoruz. (Kül 1, Mart)

"Eşcinsellik, muhaliflik, marjinallik, feministlik, postmodern-
lik, ibadetçilik, şeriatçılık... gibi sözde kimliklerin yerleşik düzeni
beslediği bir düzlemde, kimliklerini(!) daha kolay pazarlanmak ve
pazarlamak için yalnızca 'ne' oldukları çerçevesinde şekillendi-
renlerin piyasasına katılmayan;

şairleri var bu ülkenin, şiirleri var"

(Kül 1, "90'lı Yıllarda", Bahadır Ateş, Tolga Çeçen,
Devrim Dirlikyapan, Ali Hikmet Eren, Hakan Kaynar,
Bilal Kolbüken, Erhan Pınarbaşı, Kuvvet Yurdakul)

"Günümüz şairi/şiiri, sahte bir tavır ile yaşanan hayatın iç-
rençliklerini, çürümüşlüğünü, kokuşmuşluğunu, şeyleşmiş insa-
nın elinden alınmış hayatını ve köleliğini vb. olguları, özgürlük ve
bütün insani olumluluklar adına dönüştürmeyi amaçlaması gere-
kirken tam da aksine görmeyerek/görmezden gelerek, hatta yok
sayarak, dolayısıyla da ürünlerine de yansıtmayarak 'dikensiz bir
gül bahçesini' var kılmaya çalışıyor." (Dize 28, Şubat, Serdar Ay-
dın)

"Genç şiirin saf şiir, öz şiir" gibi tanımlanabilecek bir yana
doğru çekilmeye çalışıldığı görülmektedir. Yanlış yolda olundu-
ğunun hiç ayrımında değildirler bunlar. (Dize 32, Haziran, Muh-
sin Şener)

"1990 sonrası şiirine baktığımız zaman geleceğe yönelik
önemli kırılmalar görmüyoruz. Büyük faylı kırılmaları yok. Küçük
küçük adalar oluşuyor." (Ahmet Ada, Lodos 1, Şubat/Mart),

"Doksanlarda yazarların bir kesimi ise, bozulmuş olanı bile bozmak peşinde. Kazanımlardan değil, kayıplardan hareket ediyor gibi. Bir diğer kesimi ise, bunların etkisinde yazıyor sanki. Hatta, 'ben daha fazla imge avcısıyım' der gibi." (Metin Cengiz, Lodos 1)

"Özellikle 90'larda bir şiir piyasası oluştuğunu görüyorum. Bu, borsaya, ranta koşulu bir süreç. Şiir yazarlar kendilerine ve yazdıklarına iman etmedikleri sürece bu seyrin sağlıklı sonuçlara ulaşamayacağını düşünüyorum. Pop müzik piyasası gibi yeni yüzler, yeni isimler türemekte. (Mehmet Can Doğan, Lodos 1)

"Günümüz şiiri bireysel yataklarda geliyor. Ortak ilkeler ve doğrultular söz konusu değil. Yine de *şiişel söylemin* şairden şaire farklılaşmış olarak, bir *dönem ruhu*'nu yansıttığı söylenebilir. Soyutluk, içerikçi (içrekçi?) olma eğilimi ve verbalisme, günümüz genç şiirinin belirgin özellikleri. Karşı kutupta, toplumcu gerçekçi şiir kendini yinelemeyi sürdürüyor." (Ahmet Oktay, Lodos 1)

* * *

1998'de dergilerden çok gazetelerde süren bir başka tartışma da şiirde popülerleş/tir/me çabalarına ilişkindi.

Önce Cumhuriyet, sonra Radikal gazetelerindeki şiir, edebiyat ve müzik üzerine ilginç yazılarından tanıdığımız Zeki Coşkun'un 16 ve 30 Ocak tarihlerinde Radikal'de yazdığı, sırasıyla "Bu Neyin Şiiri" ve "Travesti Şiir" başlıklı yazıları arı kovanına çomağı sokmuş oldu. Coşkun bu yazılarından ilkinde "Yeni bir şiir, yeni bir şiir kültürü doğuyor. Bilinen şiirin ve şiir izleyicisinin, okurunun dışında bir oluşum bu" diye başlıyordu. Yılmaz Erdoğan'ın '85 bin gibi inanılması güç bir tiraja' ulaşan *Kayıp Kentin Yakışıklısı* adlı şiir kitabıyla beş ayda 160 bin satan *Yedi Karanfil* adlı şiir kasetinden; 'edebi' çevrenin şeytan-düşman gibi gördüğü medyanın damgasını taşıyan, TV kanallarında VJ'lerin, radyolarda DJ'lerin gece gündüz dinleyicilerin, seyircilerin kulağına, gözüne üflediği medyatik şiirden; Savaş Ay'ın 'zıpkın gibi, fişsek gibi A Takımı'nın magazin programlarının sonunda attırdığı şiirlerden, bunun giderek 'şiir matinesi' biçiminde kurumlaşmasından, klipleşmesinden; şiirin Süper Baba, Selma Tando, Yangın Ayşe gibi yerli dizilere 'yürek hoplatan' bir öge olarak girişinden söz ettik-

ten sonra, "Klasik kültürün, sanatın birçok ögesi gibi şiir de yapı, nitelik ve el değiştiriyor... Şiirin bilinen edası yapısı, kimliği silindi, şiir hayatımızdan çıktı. Şimdi onun cesedinden, çürümüş derisinden, kemiklerinden yeni sözler, dizeler, ritimler üretiliyor" diye bitiriyordu yazısını. Coşkun, "Şiir değişiyor, Şiir cemaatinin korkulu rüyası medya şiiri alıyor, kullanıyor, çoğaltıyor, kitlesel 'tüketime' sunuyor. Bu, yeni bir şiir, yeni bir şiir kültürü üretiyor" diyerek başladığı ikinci yazısında bu şiirin adını da koyuyordu: Travesti Şiir. "Melez bir şiir bu. Şiirin bilinen dokusunu, mirasını, önceki ürünleri kullanan, onu seyrelten, hafifleten, disiplin dışı'na, aynı zamanda da güne, zamana taşıyan, melezleştiren bir şiir. Gövdesinde iki ayrı kimliği taşıyor günün kitlesel şiiri. Bir tür transseksüellik hali."

Zeki Coşkun'un bu yazıları, kendi deyişiyle 'pandoranın kutusunu açtı.' Cumhuriyet'te A. Behramoğlu, Radikal'de Serhan Ada (iki yazıyla), Yeni Yüzyıl'da Refik Durbaş, Şiir-lik dergisinde Ahmet Ada sorunu tartışılar; genellikle Coşkun'a destek veren görüşler ileri sürdüler.

Serhan Ada "Şiir 'Şiiri' Kovar" adlı yazısında "Artık tüm yollar şiire çıkıyor" derken aslında şiirin şirazesinden çıktığına işaret ediyor, "Şimdiki zamanın şiiri uzakta kaldı. Olsa olsa zamanın şiiri"nin gündemde olduğunu; şiiri "çok 'edebi' bir durum... Açıkçası da marjinal sanat dalı" olarak tanımlayan İbrahim Sadri adlı bir 'şiir okuyucusu'nun yaptığı bir şiir kasetinin yarım milyon sattığını; başkentte bir güzide üniversitenin Türk Edebiyatı Bölümünün açılışının 'Bülent Ecevit'le Şiir Gecesi' ile taçlandırıldığını söyledikten sonra "Şairler ne dersiniz? Kalem kınına sokmanın zamanı gelmedi mi?" sorusuyla bitiriyordu yazısını.

Daha birkaç yıl önce Kültür Bakanlığı kanalıyla yaptırılacak şiir kliplerine karşı çıkanların aslında söyledikleri de buydu. O zamanlar söylediklerimiz gibi "Medya gerçek şiiri, 'has' şiiri kullanmazsa kendi şiirini yaratır" derken kastettiğimiz buydu. Özetle, gerçek bir şiir kirlenmesinden söz etmenin tam zamanı bugün. 'Yıllıkların sebep olacağı şiir kirlenmesi'nden söz edenlerin, medyatik şairlerin bu durumda ne söyleyecekleri merak konusu şimdi.

Veysel Çolak'ın önce Özgür Gündem'de (25.5.1998), daha sonra da Dize'de (sayı 32, Temmuz 1998) yayımlanan 'Şair Kendini Çizebilendir' başlıklı yazısının başlattığı tartışma 20-25 yıl öncesinin politik şiir tartışmalarına götürdü bizi. Çolak, "Platoncu idealist-metafizik tuzağına düşmekle" suçlandı. "Yeni Berkeley'lerle, Fichte'lerle, Mach'larla savaşmanın" kaçınılmazlığından söz edildi. Sanki bir şiir tartışmasında değil de, bir ülkenin kaderinin söz konusu olduğu bir politik savaşımdaydık. Hemen cephe-ler kuruldu; dost, düşman kişiler yerlerini aldı.

Çolak, "Yazdığı şiirden kuşkulanan insandır şair" sözleriyle başladığı yazısında şiirin şiir olmayan'dan, şairin şair olmayan'dan ayrılması gereğine işaret ederek "Bugün Cemal Süreya varken, birinin Sennur Sezer okuması olanaklı mı? Sennur Sezer şairse, Cemal Süreya kesinlikle şair değil" diyordu. Sennur Sezer'in -tartışmanın belgesi olarak bizim Yıllık'a da aldığımız- 'Bir Çakıl Taşı Daha' adlı şiirini yazısına aktararak, Anlaşılabileceği üzere 'Bir ölür bin doğarız!' sloganının uzunca söylenişinden öteye geçemiyor bu sözler. Şiir diyemiyorum, çünkü değil. Şiirin gereksindiği bir tek imge yok. İmgesiz de şiir yazılabilir; bu o da değil. Sözcük ve dize bilincinden, şiir bilgisinden oldukça uzak; birtakım sözcüklerin yan yana, alt alta yığılmasıdır yapılan şey... Bu ve benzeri yazıları yazarlar şair sayılmıyorsa; Sennur Sezer'in kabul görmesi niye? Onu yıllıklara, antolojilere alanları; şair diye öne çıkartanların, diğerlerini (benzerlerini) yadsıma hakkı olamaz" diyordu.

Çolak'ın yazısı bir yanıtlar dizisini başlatmış oldu: Evrensel Kültür'de Aydın Çubukçu, Metin Demirtaş, Selma Ağabeyoğlu; *İnsancıl*'da Berrin Taş, Mahmut D. Gösteren (2 yazı), Mehmet Sabit Çalışkan (3 yazı), Cengiz Gündoğdu (6 yazı); Damar'da Özgen Seçkin (2 yazı), Cengiz Gündoğdu; Varlık'ta Abdülkadir Budak, Veysel Çolak'a yanıtlar verdiler; ne var ki bu yanıtlarda şiirin pek de sorun edilmediği, konunun tamamen politik düzlemde tartışıldığı görülüyordu.

Söz konusu şiiri Damar'da yayımlayan, üstelik Sennur Sezer'in şiirlerini "Şiir Coğrafyamız"a alan Özgen Seçkin salt bu sıfatla konuşurken -kendisi söylüyor bunu: "Suçlarım büyük, bir ucu da bana dokunuyor" diyor- Cemal Süreya'nın üç kısa şiirini örnek göstererek "bence şiir falan değil bunlar" deyince iş çığı-rından çıktı. Bir şiirden bir şiire dönüp geçtikçe "yıllarca şiir yazdığı halde "Veysel Çolak şiiri" diye bir şeyin olmadığı da çıktı

ortaya Özgen Seçkin'e göre. Gerek Sennur Sezer'in gerekse Veyssel Çolak'ın şiirlerini defalarca Yıllık'a aldığıma göre ben her ikisini de şair saydığım için, "benim üzerime vazife değil" diyeceğim, ama her iki tarafa da "Bugüne kadar nerelerdeydiniz?" diye sormaktan da kendimi alamıyorum.

Şiir-politika ilişkisi üzerine enine boyuna durmak yerine şiirin tamamen politik alana taşınıp oradan konuşmanın yeğlendiği bu uzun tartışmayı özetlemek bile Yıllık sınırlarını aşacağı için tartışmanın niteliği üzerine bir fikir versin diye karşıt görüşlerden kısa alıntılar yapacağız.

"Veysel Çolak şiiri yaşamayan ve hayatın içinde biçim bulmayan bir şiir haline getiren imgeleri seviyor ve Sennur Sezer'in şiirinde bunları elbette bulamıyor. Bu, sosyalist şiirin eksikliği değildir... Sosyalist siyasal şiire saldırıların artması, umut verici bir gelişmedir." (Aydın Çubukçu. Evrensel Kültür)

"Cengiz Gündoğdu'nun karamsarlığından söz ettik. Yıllardır edebiyat-kültür dünyasında mücadele veren, birçok şeyi elbette bizden daha iyi bilen Gündoğdu'nun Enis Batur'lu, Veysel Çolak'lı, Haydar Ergülen'li, Abdülkadir Budak'ın, küçük İskender'li şair-şiir dünyasına bakıp bakıp karamsar olmaması olası değil. (Mehmet Sabit Çalışkan, İnsancıl)

"Bakın ne diyor Veysel Çolak, 'Gerçek şiir kendini savunur.' Şiir-nesne, şiir idesine uygun olacak. 'Gerçek şiir' bu anlama gelir. Veysel Çolak Platon'cu idealist-metafizik tuzağına düşüyor. Çünkü 'gerçek şiir' yoktur. Her şiir kendi gerçekliğini yaratır. Herhangi bir şiir Veysel Çolak'ın 'gerçek şiir'ine göre ölçülemez." (Cengiz Gündoğdu, İnsancıl)

"Şiir hayatımızın bir beyaz noktasıdır, o kadar. 'Şiir' kavramını fetişleştirmek şairin kendine yabancılaşması olur. Ne ben ne de belli bir disiplinle yazıp çizen 'kolektif örgüt' arkadaşlarım, sanırım Veysel Çolak'ın dediklerini doğrulamayacaklardır, ne yazık ki. Onun için biz kendi benimizle savaştığımız kadar Marksist görünüşlü idealistlerle de savaşacağız. Yeni Yeni Berkeley'lerle, Fichte'lerle, Mach'larla savaşmamız kaçınılmazdır. (Özgen Seçkin. Damar)

"Yalnızca 'Bir Çakıltaşı Daha'dan hareket edilseydi, onun üzerinden gidilseydi, o metnin şiir olamadığı üstünde tartışılmayacak kriterlerle durulsaydı daha akıllıca ve insafıca olurdu gibime geliyor... Tamam, Veysel Çolak'ın şiirini yazdığı metin hakkında ben de aynı görüşteyim. Ama yazılan son örneğe bakarak bir in-

sanın geçmişte yazdıklarını topyekün reddedebilir, hele hele onun antolojilere, yıllıklara alınmamasını önerebilir miyim? Ne hakkımız var buna?" (Abdülkadir Budak, Varlık)

"Veysel Çolak egemen erkek söylemiyle konuşuyor. Nedir bu söylem... Çolak'ın söylediğine göre kadınlar erkek söyleminden kurtulurlarsa 'gerçek kadın' şairler ortaya çıkarmış. (Berrin Taş, İnsancıl)

Geçmiş yıllarda serinkanlı şiir incelemelerinden tanıdığımız Sabit Kemal Bayıldırın bu yıl tartışmalarda anlaşılma biçimde hırçın bir tavır sergiledi. Bu yüzden, Bayıldırın'ın Varlık dergisinde Metin Cengiz'in bir şiirini alayı, küçümser çözümleme girişimi, Cengiz'in kendisini de aynı alaycı ve küçümser havaya soktuğu için, şiirde kapahhk-anlamlılık-anlamsızlık-imge konularında çok da yararlı olabilecek bir düşünce alışverişini, daha baştan önlemiş oldu. Daha sonraki yazılarında hem amacının "bir şiir anlayışını eleştirmek" olduğunu söyleyip hem de bu alaycı havasını sürdürerek "Cengizgiller" gibi hayali bir hasım yaratıp bir genelleme havasına girmesi, işini daha da zorlaştırdı Bayıldırın'ın. Bu genelleme havası içinde, "bence dünyanın en kötü insanlarından Rimbaud", "12 Eylül, II. Yeni'yi bir başka biçimde hortlattı" "Orhan Veli'nin tek güzel şiiri: 'İstanbul'u Dinliyorum" "O İlhan Berk ki, karalamaları bile şiir sanılır... İlhan Berk'in yazdıklarını şiir diye göklere çıkaranlar" gibi sivri ve toptancı yargıların şiir eleştirisinde pek de yeri ve geçerliliği olamayacağını bilmesi gerekirdi yazarın.

Yücel Kayıran'ın da Ludingirra'nın Yaz sayısında yayımlanan "Türk Şiirinde Magazinel Yaklaşım ve Patronaj Zihniyeti Üzerine Eleştirel Bir Deneme" adlı uzun yazısı da, 'biçemi'nden çok kullandığı 'ağız'ın sertliği, yakışıksızlığı nedeniyle, hedef aldığı şairlerden bir yanıt gelmediği için, aslında çok yararlı olacak bir tartışmanın açılmasını engelledi. Kayıran, "Türk şiir ortamında, şiir anlayışlarında ortaya çıkan bir farklılaşmanın sonucu bir gruplaşma anlamında değil, son yirmi yıl içerisinde gerçekliliği bulunan yazınsal ilişkilerin dikey olarak kurulması anlamında ortaya

çıkan yeni bir yapılanmadan, bu yapılanmanın temel özelliklerinden, niyet ve amaçlarından, bu yapılanmaya ilişkin yazılardan, bu yazıları yazan kişilerin toplumsal hayattaki konumları arasındaki ilişkilerin anlamından" söz edeceğini söyleyerek başladığı yazısını "Burada ileri sürülen tezin, ve bu tezi içeren biçimin 'sert' olduğu düşünülebilir. Ancak bu sertlik, yazının kendisinden, biçiminden değil, tam tersine bu yazının konu nesnesi olan olgunun sert oluşundan, şiddet dozunun yüksek oluşundan kaynaklanmaktadır" diye bitiriyordu.

Bu 'sert'liğin ne menem bir sertlik oluşunu göstermek için hemen bir önceki paragrafın da buraya alınması gerekiyor yazıdan:

"Bu bağlamda, bugün Ergülen'le başlayıp, Budak'la gizlenemez hale gelen Türk şiirindeki yazınsal ilişkilerin hiyerarşikleştirilmesi anlayışı, *faşist düşüncenin* ve ona ait *iç mantığın* bir dışavurumudur. Yukarda örnekleri irdelenen yazılarla yapılan, *faşist örgütlenme anlayışının meşrulaştırılmasıdır*. Magazinél yaklaşım ile reklam retoriği, bu meşrulaştırma çabasının farkında olunmadığı, yani bilinçli olarak yapılmadığı ileri sürülemez....." (a.b.ç.)

Adlandırmak her zaman çok önemli bir iştir.

Dergiler

Önsöz'de de görüleceği gibi bu yıl izlenen dergi sayısı 70'i aştı. Bunların büyük bir kesimi üç büyük kentimizin dışındaki kentlerde çıkan dergiler. Son yılların gerçeği bu. Taşra dergilerinde hareketlilik hızlanırken metropollerdeki edebiyat dergilerinde büyük ölçüde bir magazinleşme yaşanıyor. *Milliyet Sanat*'ın arkasından *Gösteri* dergisi de üründen çok habere, fotoğrafa, magazinél olana daha çok yer verir oldu. Bu yıl hiç şiirsiz yayımlandığı aylar oldu *Gösteri*'nin. 14.Sayıya ulaşan *Yaşasın Edebiyat* ise baştan beri sürdürdüğü hafifliğini ve magazinleşme ile yazın dergisi olma arasındaki kararsızlığını korudu. *Vurlik*, *Adam Sanat* gibi yıllanmış dergiler ürün temelinde verimliliklerini sürdürürken bunlara yeni biçimiyle *Kitap-lık* da katıldı. *Ludingirra*, dosyalarıyla, yeni genç imzalarıyla gerçekten doyurucu bir dergi oldu. *Defter* ise her sayı yayımlanan birkaç şiir dışında edebiyat dergisi olma özelliğini her gün biraz daha yitiriyor gibi.

Tamamen özenci çabalarla çıkan *Yeni Biçeni*, *Düşlem*, *Dize* gibi dergiler daha etkindiler bu yıl, seslerini daha çok duyurdular.

Almanya'da çıkan ve Eylül 1998'de 55.sayıya ulaşan *Şiir-lik* dergisi ne yazık ki bu sayısıyla yayınına son verdi. *Atika*, *Dördün-*

cü Yeni, Düşün (Mersin) de bu yıl kapanan dergiler arasındaydı. *İzlek, Mavi Portakal, Morca, Mozaik, Yelken, Son Duvar* gibi dergilerse aksayarak eksik sayılarla çıktılar bu yıl. Bu yıl iki sayı çıkan *Ütopiya* ise bu göze batıcı durumdan kurtulmak için çareyi "Mevsimsiz" olarak çıkmakta buldu.

Kapananların yerini *Kül, Amida, Lodos, Abraxas, Işık, İnsan Şiir Defteri, Başka, Yeni Aşk, Budala, Kötü Tüccarlar* gibi dergiler aldı. Bunlardan da bir-iki sayıda soluğu tükenenler oldu, ama ne gam! Nasıl olsa yarın bir başka özenci grup yeni bir dergi adı bulup çıkacaktır ortaya.

Sürekli ve düzenli olarak çıkan *İzmir İzmir, Söylem, Maki, Aykırı Sanat* gibi dergiler fazla yerel kaldıkları ve ürün niteliğine fazla önem vermedikleri için etkin olamadılar. Bu yıl 150.sayıya ulaşan Trabzon'un *Kıyı'sıyla Türk Dili Dergisi, Çağdaş Türk Dili* gibi dergilerse yıllardır aynı imzaların tekelinde fazla içine kapanık bir dergi görünümünü sürdürdü. *Damar*, sosyalist gerçekçi tavrını daha da sertleştirdi.

Kül, Poetik'us, Şiir Ok'u ve bunlara katılan *Işık*, en yeni kuşağın şiir dergileri görünümündeydiler, fakat dar kadroları ve olanakları yüzünden seslerini yeterince duyuramadılar.

Bütün dergilerde şiir ve sorunları yine en büyük yeri tuttu. Varlık'ta Metin Celâl (Şiir Okuma Notları), küçük İskender (Şiirlideğnek), Haydar Ergülen (Okur/Yazar), Abdülkadir Budak (Bende Kalan Dizeler);

Şiir-lik'te Abdülkadir Budak (Şiir Günlüğü), Ahmet Ada (Şiire Bakma Durakları);

Düşlem'de Ayşegül İzmirli (Dergilere Derkenar) şiir üzerine süreli yazılar yazdılar.

Kitaplar

Bu yıl şiir kitabı yayınlarında *görece* bir azalma var. *Görece* diyorum, çünkü bu azalmanın yalnızca Kendi yayınlarında ve şiir kitabı yayımlama riskini göze alamayan yayınevlerinde olduğu gözleniyor ilk bakışta. Adam, YKY, Hera, Öteki, Suteni, Cem, Bilgi, İnsan Şiir Defteri gibi yayınevleri bu yıl da önemli şiir kitapları yayımladılar.

Şiir kitabı yayınlarında hemen görünen bir başka özellik, geçen yıl da söylediğim gibi kitapların görsel niteliğinde ve kalitesindeki güzelleşme ve özendi. Bu bakımdan bu yılın kitabı, Bilim Sanat Yayınları Şiir Dizisi'nden çıkan Gülseli İnal ile Utku Varlık'ın

ortak kitapları idi: *Chöd Raksları*. Gülseli İnal'ın şiirlerine Utku Varlık'ın yaptığı resimler gerçek bir şiir şöleni oluştuyordu.

Adam Yayınları geçen yıl başladığı *Seçme Şiirler* dizisini bu yıl da R. Ilgaz, C. Irgat, N. Cumalı, C. Çapan, A. Damar, Ö. İnce ile sürdürdü. Başka yayınevlerinin de yayımladığı seçme şiirler kitapları bu girişimin tutacağını gösteriyordu.

Toplu Şiirler ve Bütün Şiirleri dizilerinde Metin Altıok, Ülkü Tamer (YKY), Turgut Uyar (Can), Ali Püsküllüoğlu (Arkadaş) ve Ahmet Necdet'in (İnsancıl) kitapları yayımlandı. Milliyet Yayınları Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın bütün yapıtlarını yeni bir dizide yayımlamaya başladı.

Dağlarca'nın yeni şiirlerinden oluşan *O' 1923* adlı yeni şiirlerinden oluşan kitabı da aynı yayınevinden çıktı.

İlhan Berk'in Şeyler Kitabının ikincisi olan *Çok Yaşasın Sayılar* (Adam), Gülten Akın'ın *Sessiz Arka Bahçeler* (YKY), Özdemir İnce'nin *Mani Hayy* (Yön), Süreyya Berfe'nin *Ruhumun* (YKY), Adnan Azar'ın *Yeni Zaman* (Öteki), Gülseli İnal'ın *Chöd Raksları* (BSY), Lale Müldür'ün *Divanı Lûgat-it Türk* (Metis) adlı kitapları ile gençlerden Metin Kaygalak'ın *Yüzümdeki Kuyu* (Avesta), Ayhan Bozkurt'un *28 Numaralı Oda* (Cem), Serdar Ünver'in *Kuşlar Kanadı* (Suteni) adlı kitapları adı anılması gerekli kitaplarıydı yılın.

Bu yıl önemli çeviri şiir kitapları da yayımlandı. Bunların başında Dante'nin *İlahi Komedi*'sini (Oğlak), Cavalcanti'nin *Bütün Şiirleri*'ni (İmge), Catullus'un *Bütün Şiirleri*'ni (YKY), Ted Hughes'ün *Doğumgünü Mektupları*'nı (YKY) Kavafis'in *Bütün Şiirleri*'ni (Varlık) sayabiliriz.

Eray Canberk ile Metin Celâl'in birlikte hazırladıkları *Çağdaş Türk Edebiyatında 199 Şairden 199 Şiir* (Oğlak) ve Metin Celâl'in hazırladığı *Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*, 1970 sonrası şiirini de kapsaması yönünden dikkati çeken antolojilerdi.

Ölümler

Halk edebiyatı üzerine araştırmalarıyla tanınan, edebiyat öğretmeni, şair Haşim Nezihi Okay (1904), 9 Mayıs 1998'de İstanbul'da öldü. Okay'ın son şiir kitabı *Ömrümden Yapraklar* (1978) idi.

Şair Arif Karakoç (1932), 30 Ağustos 1998 günü İzmir'de öldü. Şiirleri daha çok dergilerde kaldı. *Yengelerim Sağ Tarafı Çok Korkar* (1966) adlı bir şiir kitabı vardı.

Şair, Gazeteci Mehmed Kemal (1921) 14 Eylül 1998'de İstanbul'da öldü. Garip Şiiri son dönem ve 1940 toplumcu şairlerinden M. Kemal'in *Birinci Kilometre* (1945), *Dünya Güzel Olmalı* (1954), *Söz Gibi* (1977), *Öğle Rakıları* (1986), *Tükenmez [Toplu Şiirleri]* (1990) adlı kitapları vardı.

Şair, felsefeci ve deneme yazarı Veysel Öngören (1931). 30 Eylül 1998 günü Diyarbakır'da öldü. *Remo ve Salo* (1979), *Vay Gözüm* (1981), *Remtelebe* (1982), *Koca Ülke* (1983) ve *Arif'in Kızı* (1987) adlı şiir kitaplarıyla *Dil, Estetik, Felsefe ve Tarih Bağlamında Şiir ve Yenilik* (1997) adlı deneme kitabı vardı. *Kuşakları Ardından Koşturan Öncü Geyik* adlı Modern Türk Şiiri üzerine kapsamlı çalışması Türkiye Yazıları dergisinde yayımlandı.

Olaylar

Cumhuriyet'in 75. Yılı dolayısıyla İstanbul, Ankara ve İzmir'de Türk Şiiri üzerine toplantılar, sempozyumlar düzenlendi.

İstanbul'da 26-30 Ekim arası yapılan "75. Yılda Türk Edebiyatı ve Tiyatrosu" toplantıları içersinde 29 Ekim 1998 günü "Cumhuriyet Dönemi Şiiri" tartışıldı. Toplantılara konuşmacı olarak Mehmet H. Doğan, Enis Batur, Sennur Sezer, Melisa Gürpınar, Ataol Behramoğlu, Egemen Berköz katıldı. Toplantı sonunda bir panel düzenlendi.

Edebiyatçılar Derneği 20-22 Kasım 1998 tarihleri arasında Ankara'da Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı Sempozyumu düzenledi. Üç gün süren oturumlarda Şükran Kurdakul, Mustafa Şerif Onaran, Mehmet H. Doğan, Hidayet Karakuş, Tuğrul Tanıyol, Orhan Koçak, Haydar Ergülen Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri üzerine bildiriler sundular. Sempozyum bildirileri kitaplaştırıldı.

Ege Çağdaş Eğitim Vakfı, Kordon Rotary Kulübü ve İzmir Türk-Amerikan Derneği'nce düzenlenen "Cumhuriyetimizin 75'inci Yılı" konferansları dizisinde, 17 Aralık 1998'de Mehmet H. Doğan, Cevat Çapan şiir üzerine konuştular.

Edebiyatçılar Derneği ile Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı'nın işbirliğiyle 27-28 Mart 1998 tarihleri arasında gerçekleştirilen Erguvan Günlerinde Yusuf Alper, Çiğdem Sezer, Gürhan Tümer, Abdülkadir Budak, Metin Fındıkçı, Cihan Oğuz, İhsan Üren, Ahmet Oktay, Ahmet Ada, Ramis Dara, Mustafa Durak, Mehmet H. Doğan, Şiir ve Şairler üzerine konuştular. Bildiriler toplantı sonunda kitaplaştı.

Bursa Uludağ Üniversitesi Senatosunca, 7 Mayıs 1998 günü yapılan bir törenle İlhan Berk'e "fahri edebiyat doktoru" unvanı verildi.

21 Nisan 1998'de İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, İzmit, Mersin gibi şehirlerde "Dünya Şiir Günü" kutlandı. Şiir Uzayı Laboratuvarı, Türk PEN Yazarlar Derneği ve Yapı Kredi Kültür AŞ. İstanbul AKM'de bir şiir etkinliği düzenledi. İlk kez bu yıl İlhan Berk tarafından "Dünya Şairlerine Mesaj" sunuldu. Yaşayan ve ölmüş Türk şairlerinden şiirlerin okunduğu toplantı "Dünya Şiirine Bir Selam" bölümüyle sona erdi. İlhan Berk'in bildirisi "Şiirin Tanımı Hep Bir Sorun Oluşturur" adını taşıyordu.

Oktay Rifat, ölümünün 10. Yılında 15-16 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen "Dört İklim Oktay Rifat" adlı sempozyumla anıldı. Oktay Rifat'ın şiiri üzerine Kemal Atakay, Enis Batur, Cevat Çapan. Ferit Edgü birer konuşma yaptılar.

Haydar Ergülen'in Altın Portakal Şiir Ödülü'nü kazanan 40 Şiir ve *Bir* adlı kitabı üzerine 6-7 Eylül tarihleri arasında Antalya'da bir sempozyum düzenlendi.

Yirminci Yüzyılın son yılında, bütün bir yılın ürünlerinden seçmelerle, tanıklıklarla bir kez daha karşınızdayız. Eksiklerimiz yanlışlarımız görülür, gösterilir, bağışlanır umudu ve yeni Yıllıklarda buluşma dileklerimizle.

Ocak 1999
Mehmet H. Doğan

BELGELİK

Dergilerde Şiir Üzerine Yazılar-Tartışmalar-Söyleşiler

ADAM SANAT

- "1997'den Birkaç Şiir Kitabı", Mehmet H.Doğan, Ocak
"Evden Ayrılan Şair: Yahya Kemal", Şavkar Altınel, Şubat
"Oktay Rifat'sız Bir Dünyanın Özgüveni" Önder Otçu, Mayıs
"Düzyazı Şiirin Doğuşu", Özdemir İnce, Haziran
"Spartos ve Eski Kıbrıs Satirik Şiiri" Mehmet Yaşın, Temmuz
"Yaşlı Bir Şaire Mektuplar", Memet Fuat, Ekim
Mehmet H. Doğan ile Genç Şiir ve Genç Şairler Üzerine söyleşi,
Derya Çolpan, Ekim
"Şair. Şiir ve Hayat", Özdemir İnce, Ekim
"Günümüz Şairleri Modern mi?", Yücel Kayıran, Ekim
"1940 Kuşağı ve Sonrası" Memet Fuat, Kasım
"Çağdaş Türk Şiirinde Dönüşümler... Mehmet H. Doğan, Kasım
"Tzara ve Nâzım", Abidin Dino, Kasım
"Geleceğin İnsanı ve Şiir", Özdemir İnce, Kasım
"Yeniden Filizlenme", Memet Fuat, Aralık
"Mangan'ın 'Divan Şiiri'ne Katkısı", Deniz Özmen, Aralık

AMİDA

Ahmed Arif Özel Bölümünde, Veysel Öngören, İhsan Fikret Bıçıcı, Cemal Süreya, Gülten Akın, Fikret Otyam, Muzaffer Erdost, Vecihi Timuroğlu, Nihat Behram, Mustafa Ekmekçi, Attila İlhan, Refik Durbaş, Oktay Akbal, Adnan Binyazar, Aydın Alp, Ahmet Çakmak, Şener Özmen ve Yusuf Serdar Esen'in yazıları, Haziran

AYDINCA

"Bir Türkmen Ağıtı ve Şeyh Bedreddin Destanı", Ahmet Zeki Muslu, Haziran

ÇAĞDAŞ TÜRK DİLİ

"Doğumunun 96.Yıldönümü Nedeniyle Nâzım, Yine Nâzım"
Yılmaz Çongar, Ocak

"Şiir Dili Açısından 'Doğunun Diyalektiği'" Hüseyin Özçelebi, Eylül

CUMHURİYET KİTAP

"Soruların Şairi: Şükran Kurdakul" Arife Kalender Önel, 22 Ocak

"Yeşim Salman'dan 'Zaman Kitabı'", Yusuf Eradam, 5 Şubat
Hasan Bülent Kahraman'la Söyleşi, Ertan Keskinsoy, 5 Şubat
Arife Kalender bölümünde Ahmet Ada, Ruşen Hakkı, Gültekin Emre'nin yazıları, 26 Şubat

Ahmet Necdet'ten Yeni Bir Antoloji: Tekke Şiiri" Yusuf Çotuksöken, 26 Şubat

"Bedrettin Aykın'dan 'Yalnızlıklar'" Ömer Nida, 5 Mart
Akgün Akova bölümünde, Yeşim Saygın Armutak, Talat Sait Halman, Ali Cengizkan, M. Mahzun Doğan'ın yazıları, 2 Nisan

"Haydar Ergülen'den '40 Şiir ve Bir'", Adil İzci, 2 Nisan
Nihat Behram bölümünde Zekâi Bostancı, Ataol Behramoğlu, Adnan Özer'in yazıları, 9 Nisan

"Şavkar Altınel'in Şiirleri Bir Arada", Baki Asiltürk, 9 Nisan
Metin Celâl ile Şiir Antolojileri üzerine söyleşi, Enver Ercan, 21 Mayıs

"Özdemir İnce'den 'Mani Hayy'", Nihat Ziyalan, 18 Haziran
"İki Şair, İki Kitap" (A.Özer-Y.Kayıran), Mustafa Emre, 18 Haziran

"İki Şair, İki Kitap" (Ş. Erbaş-T. Koçak), Mustafa Emre, 25 Haziran

Abdülkadir Budak ile Halil Kocagöz Şiir Ödülü üzerine söyleşi, Hüseyin Alemdar, 2 Temmuz

"Başaran'ın Dünyayı Kucaklayan Türküsü", Bedrettin Aykın, 2 Temmuz

"Ali Püsküllüoğlu'ndan 'Babadat'", Ahmet Güler
Oya Uysal bölümünde Bedrettin Aykın, Cihan Oğuz, Osman Serhat Erkekli, Muzaffer Uyguner'in yazıları, 16 Temmuz

- "Bir Şair, İki Kitap" (Özdemir İnce), Ayten Mutlu, 16 Temmuz
Azer Yaran'dan 'Deniz ve Ten"', Cihan Oğuz, 23 Temmuz
"İnci Asena'dan İki Kitap", Leylâ Şahin, 23 Temmuz
"1998 Şiir Coğrafyamız", Hüseyin Atabaş, 30 Temmuz
"Talât Halman'dan 'Sessiz Soru'", Ertan Adalı, 27 Ağustos
Can Yücel bölümünde Sennur Sezer, Metin Cengiz, Feridun Andaç, Tevfik Taş'ın yazıları
Ayhan Bozkurt'la '28 Numaralı Oda' üzerine, Ahmet Ümit, 3 Eylül
Sunay Akın bölümünde Aydın Çubukçu, Öner Yağcı, Akgün Akova, Oktay Ekinci ve Yeşim Saygın Armutak'ın yazıları, 10 Eylül
Altay Öktem'le 'Herşey: Oda, Kırbaç, Ayna' Üzerine", Ahmet Ümit, 10 Eylül
Gültekin Emre bölümünde Haydar Ergülen, Ahmet Ada, Özkan Mert ve Cihan Oğuz'un yazıları, 24 Eylül
"İki Şair, İki Kitap" (A.Necdet-A.Özer), 'Timuçin Özyürekli, 24 Eylül
"Ölümsüzlük Adildir" (Mehmed Kemal'in Ardından) Vecihi Timuroğlu, 1 Ekim
"Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman", Güngör Tekçe, 1 Ekim
"Cihan Oğuz'dan 'Girdap ve Safir'", Gültekin Emre, 1 Ekim
Aşkların Gizli Defteri" (Hüseyin Yurttaş), Timuçin Özyürekli, 1 Ekim
Ahmet Özer'in Çoğul Yalnızlığı", Fahrettin Demir, 8 Ekim
"Şiir Yazıları" (Fethi Naci), Metin Cengiz, 5 Kasım
Hüseyin Yurttaş bölümünde Ahmet Günbaş, Timuçin Özyürekli, Hidayet Karakuş'un yazıları, 19 Kasım
"Dizelerle Gelen" (Faik Baysal'ın şiirleri), Mehrizat Poyraz, 19 Kasım
"Mallarmé ve Sembolizm", Erdoğan Alkan, 26 Kasım
Nevzat Çelik bölümünde Enver Ercan'ın söyleşisi ile Ataol Behramoğlu, Sunay Akın, Akgün Akova ve Mehmet Çetin'in yazıları, 3 Aralık
Gülseli İnal bölümünde Engin Turgut'un şairle söyleşisi ve Mazhar Candan, Nevin Ünalın'ın yazıları, 31 Aralık.

DERGAH

- "Modern Türk Şiirinde Üç Ölüm Daveti", Hasan Akay, Mart
"Behçet Necatigil'in Şiirlerinde Eski Ailesi ve Yaşam Kavgası", Ahmet Hamit Yıldız, Mart

- "Mona Rosa: Bir Efsane Şiir", Mehmet Erdoğan, Ekim
"Şiir Vadilerinde' Esen Eleştiri Rüzgârı.. Turan Karataş'la söyleşi, Ekim
"Bir Bildungsroman olarak Leylâ vü Mecnun Mesnevîsi", Dursun Ali Töker, Ekim

DİL ve İNSAN

Attilâ İlhan'ın Şiirinde Stilistik Özellikleri Üzerine Bir Deneme"
I-II Meriç Bekiroğlu Tosyalı. Ocak/Şubat-Mart/Nisan

DİZE

- "Şair Kendini Çizebilendir", Veysel Çolak, Temmuz
"Bir Kavram Çevresinde Şiir Kurmak" Muhsin Şener, Ağustos

DÜŞLEM

- Nahit Ulvi Akgün ile Söyleşi, Veysel Çolak, Şubat
"İslamcı Şiirin Çıkmazı", Sabit Kemal Bayıldır, Haziran
"Şiir Sözcüklerle Yazılmaz, Sözcüklerle de Okunmaz" (İlhan Berk'in bir şiirinin çözümlemesi), Mustafa Durak, Eylül
"Cansever'in 'Kaçışına Uğrayan Çiçek' Adlı Şiirinin Çözümlemesi" Mustafa Durak, Ekim
"Yeni Bir Kuram ve Yeni Bir Uygulamayla Bir Şiiri Ve Bir Şairi Anlamak I-II" (Ece Ayhan: Bir Bakışsız Kedi Kara). Mustafa Durak, Kasım-Aralık
Eray Canberk'le Söyleşi, Nahit Kayabaşı, Aralık

EDEBİYAT VE ELEŞTİRİ

- "1997'de Şiir", Adnan Satıcı, Ocak/Şubat
"Haydar Ergülen'de Eve Kaçış.....", Altay Öktem, Eylül/Aralık

FOLKLOR/EDEBİYAT

- "Koroğlu Destanlarının Türk Halk Şiirine Etkileri", Hayrettin İvgin, Mart/Nisan
"Ozanlık Gelenekleri Açısından Koroğlu Kol Destanları", Metin Turan, Mart/Nisan
"Folklor Sanata Düşman mı?", İlhan Başgöz, Haziran/Temmuz

GÖSTERİ

- Hasan Bülent Kahraman'la "Yahya Kemal Rimbaud'yu Okudumu" üzerine konuşma, Hami Çağdaş, Şubat/Mart

"1950 Sonrası Şiirine Bir Bakış Denemesi", İhsan Deniz, Şubat/Mart

Hüseyin Atabaş'la Söyleşi, Orhan Tüleylioğlu, Eylül/Ekim

Veysel Çolak'la Söyleşi, Zeynep Uzunbay, Eylül/Ekim

"Cumhuriyet Dönemi Şiirine Bakış", Ahmet Oktay, Kasım/Aralık

"Haydar Ergülen'in Şiirine Ulaşmak", Halil Gökhan, Kasım/Aralık

İZLEK

"Paradoksun Şiirini ya da Şiirin (Sözün) Paradoksunu Yazmaya Çalışan Bir Şair: İlhan Berk", Nizamettin Uğur, Haziran

"Varlığın Niyesi İçin Bir Libretto: Opera 1-4004", Serdar Aydın, Haziran

"Hilmi Yavuz Şiirinde Sözcük Dağılımı ya da Sözcükten Biçime ve Şiirsel Evrene", Mustafa Durak, Haziran

KAVRAM KARMAŞA

"hayâliyyûnda bir fütûhâtçı: yahya kemal (beyatlı): Hayati Baki, Ocak/Şubat

KİTAP - LİK

"Ahmed Haşım", Nurullah Ataç'ın ilk denemesi (1921), Kış

"Şiir Felsefesi", Edgar Allan Poe, Kış

Hulki Aktunç'la Söyleşi, P.Özer-S.Özpalabıyıklar, Güz

LUDİNGİRRA

Kış

Dosya: *Şiir, Yorum ve Eleştiri*, (Orhan Kahyaoğlu, Yalçın Sadak, Evren Erem, Cem Taylan, Güven Turan, Kemal Bek, Konur Ertop, Mehmet Can Doğan, Ahmet Oktay, Önder Topçu, Gülseli İnal ve Sezai Sarıoğlu'nun yazıları)

"Mallarmé ve Debussy", Raymond Court

"Opera Odağında Enis Batur Şiiri Sempozyumu" Kapanış Konuşması, Enis Batur

Bahar

Dosya: *Ülkü Tamer*, (Ülkü Tamer'le söyleşi ve Kemal Bek, Mehmet Can Doğan, Orhan Kahyaoğlu, Haydar Ergülen, Necmiye Alpay, Ömer Erdem, Anıl Meriçelli'nin yazıları)

"Sina Akyol Şiirinde Kır İmgesi Dolayımında Notlar" Erdal Doğan

"Sizin Hiç Babanız Öldü mü? Benim Öldü: Metin Altıok, Murat Batmankaya

"'Opera Odağında' Suları Bulandırmak", Yalçın Sadak

Yaz

Dosya: *Otuzlu Yıllarda Şiir*, (Kemal Bek, Necmiye Alpay, Hakan Sazyek, M.Kayahan Özgül, Mehmet Can Doğan, Orhan Kahyaoğlu, Murat Batmankaya'nın yazıları)

"Türk Şiirinde Magazinel Yaklaşım ve Patronaj Zihniyeti. ,Yücel Kayıran

Güz

Dosya: *Metin Altıok*, (Fusun Akatlı, Kemal Bek, Sezai Sarıoğlu, Mehmet Can Doğan, Yaşar Güneş ve Necmiye Apay'ın yazıları)

SÖYLEM

"Tarihi Gerçekler İçinde Dadaloğlu 1-2-3-4", Ahmet Z. Özdemir, Ocak-Nisan

ŞİİR-LİK

Haiku Dosyası, Ocak

Bertolt Brecht Dosyası, Şubat

Avrupa Şiiri Dosyası, Mart-Nisan-Mayıs

"Genç Şiir", Ahmet Ada, Mart

"Düzyazısal Şiir", Ahmet Ada, Nisan

"İkinci Yeni ve Cemal Süreya Şiiri", Ahmet Ada, Mayıs

Mallarmé Dosyası, Temmuz

"Cemal Süreya: Şairin Hayatı Şiire Dahil", Ahmet Ada, Temmuz

TÜRK DİLİ DERGİSİ

Cahit Külebi dosyasında Sami Karaören, Celâl Ülgen, Gonca Tokuz'un yazıları, Temmuz/Ağustos

ÜTOPIYA

"Şairin Yabancılaşması" Veysel Çolak, Kış 98

"Şiire Taş Atarken Kırından Kaçan Yabancılaşma" Namık Kuyumcu, Kış

"Şiir ve Yabancılaşma", Ahmet Ada, Kış 98

"Suskun Bir Yaradır Şairin İntiharı", Bayram Balcı, Mevsimsiz 98

VARLIK

"Yeni Bir Ozanın Eski Şiire Tutkunluğu" (Y.Kemal üze.), Konur Ertop, Ocak

"Şiirin Boyutları" Mehmet Yalçın, Ocak

"Şiir Üzerine Şiirsel Söylem Denemeleri I-II-III" Mehmet Yalçın, Şubat-Mart-Nisan

"Tevfik Fikret'in Ahlakı", Konur Ertop, Şubat

"Ceyhun Atuf Kansu'nun 'Yanık Hava'sı" Mehmet H. Doğan, Mart

"Yunus Emre'den Âşık Veysel'e Halk Şiiri" Erdoğan Alkan, Mart

"Anlaşılmazlığa Anlaşılır Bir Mantıkla Yaklaşma Denemesi", Sabit Kemal Bayıldiran, Mayıs

"Bayıldiran Sabunu Nasıl Köpürtüyor?" Metin Cengiz, Haziran

"Şiirde Açıklık, Kapalılık ve Çağımız I-II-III, Metin Cengiz, Temmuz/Eylül/Ekim

"Türkiye'de Şiir Akımları I-II-III" Mehmet Yalçın, Temmuz-Ağustos-Eylül

Ataç Yahya Kemal'i Nasıl Değerlendiriyordu?" Konur Ertop, Kasım

"Neşter ve Kaleim" (Ahmet Oktay üze.), Enis Batur, Kasım

"Şiirimizde Mallarmé", Erdoğan Alkan, Aralık

VİRGÜL

"Sami Baydar'ın Çiçek Dünyaları'na Küçük Bir Yolculuk", Cevdet Karal, Ocak

"Şiirin Bakımı" Orhan Koçak, Şubat

"Hece Taşları", Ahmet Ada, Nisan

"Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi", Ahmet Ada, Mayıs

"Ayna Sandım Şiiri", Ahmet Ada, Haziran

"Öte Zaman Durağında Bir Gezinti" (Mani Hayy), Hüseyin Köse, Haziran

"Ne Kadar Azap Eylediysek Affola!" (Yüzümdeki Kuyu), Yılmaz Varol, Temmuz/Ağustos

"Üç Kitabıyla Murathan Mungan Şiiri" Ahmet Ada, Temmuz/Ağustos

"Veriştirmenler", Mahmut Temizyürek, Temmuz/Ağustos

- "Ahmed Haşim ve Piyale'si", Fazıl Ahmet (1926), Eylül
 "Saydam ve Gizli" (H.Atabaş), Ahmet Ada, Ekim
 "Küçükken Ne Olduğunu Bilen Bir Şair(Tuna Kiremitçi), Hüseyin Köse, Kasım
 "Papağana Silah Çekme! (küçük İskender), Ahmet Ada, Kasım
 "Girdap ve Safir" (Cihan Oğuz), Ahmet Ada, Aralık

YAŞASIN EDEBİYAT

- Fazıl Hüsnü Dağlarca ile söyleşi, H.Altınkaynak-E.Canberk, Ocak
 "Günümüzden Yahya Kemal'e Bakış", Sermet Sami Uysal, Mart
 "Yahya Kemal ve Dil", Hilmi Yavuz, Mart
 "Yahya Kemal'in Önemi", Tuğrul Tanyol, Mart
 Hasan Bülent Kahraman ile Yahya Kemal üzerine söyleşi, Mart
 "Yahya Kemal ve Dil", Muzaffer Uyguner, Nisan
 "Mehmet H. Doğan ile Şair Ok'ları üzerine" söyleşi, Zeynep Aliye, Mayıs
 Ataol Behramoğlu ile '60 Kuşağı üzerine söyleşi, Zeynep Aliye, Haziran
 Güven Turan ile '60 Kuşağı üzerine söyleşi, Zeynep Aliye, Haziran
 Soruşturma: Edebiyatımızda '60 Kuşağı: A.Timuçin-E.Canberk-E.Berköz-M.Gürpınar-S.Sezer-M.Güler'in yanıtları, Haziran
 "60 Şiirini Yeniden Düşünmek" Tuğrul Tanyol, Haziran
 Kıbrıs Türk Şiiri Dosyası, Temmuz
 "Şiir ve Cumhuriyet", Yüksel Pazarkaya, Ağustos
 "Son Çeyrek Yüzyıl Türk Şiiri" Tuğrul Tanyol, Ağustos

YENİ BİÇEM

- "Yaratıcı-Sanatçı Psikodinamiği ve Şiir-Psikiyatri İlişkisi" Yusuf Alper, Ocak
 "Tarık Günersel'in Üç Somut Şiiri Üzerine", Mustafa Durak, Şubat
 "Yakından Bir İlhan Berk Portresi", Mehmet H. Doğan, Haziran
 "Manilerde Anlam ve Anlamlandırma" Mustafa Durak, Haziran
 "Evrenin Koca Ezgicisi: Dağlarca" Ramis Dara, Temmuz
 Ahmet Oktay'ın Şiirinde Sürgün ve Sürgünlük", Gültekin Emre, Temmuz
 "Sokağa Düşürülen Şiir" Mehmet H. Doğan, Ağustos
 "Celâl Sılay Yaşadı mı?", Ramis Dara, Ağustos

"Belleksiz Bir Entelektüel Topluluk: Şairler", Ali Cengizkan, Eylül
Adnan Azar İçin Taahhütlü Mektup", Haydar Ergülen, Eylül
"İlk Şiirlerinin Rantını Yiyen Bir Şair" (Ahmet Güntan üze.), Ra-
mis Dara, Kasım
"Sina Akyol'la 'Bir Avluda' Kuşku, Ümitsizlik ve Yazarak Arın-
ma Konusunda Karşılıklı Duruşma", Hüseyin Köse-Sina Ak-
yol, Kasım

ÖDÜLLER

5.-6. Truva Folklor Araştırmaları Derneği Şiir Ödülü

Afşar Timuçin (1997)

Gülten Akın (1998)

Hatay Cemal Süreya Şiir Ödülü: Özendirme Ödülü

Levent Dalar

Atilla Taş

Sinan Çitçi

Cemal Süreya Şiir Ödülü

Ahmet Erhan *Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi* (Yayımlanmış Ki-
tap)

Özlem Sezer *Derin* (Dosya)

Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü

Ahmet Uysal: *Suyla Sınanmış Şiirler*

Halkevleri Şiir Ödülü

1.Ödül: Turgay Fişekçi *Hayat Sevgisi*

2.Ödül: Arzu K.Ayçiçek *Bir Göçün Haritası*

3.Ödül: Ergül Çetin *Borges'in Eli*

İbrahim Yıldız Şiir Ödülü

Birincilik için yeterli oy bulunamadı.

Ahmet Günbaş 'Göçgün', Abdullah Şanal 'Uçurum Kokan Okya-
nus' adlı yapıtlarıyla Mansiyona;

Ömer Hatipoğlu 'İnce', Cafer Yıldırım 'Üşürken Zaman', Tahir
Duran 'Arda Kulan' yapıtlarıyla övgüye değer bulundular.

Orhon Murat Artburnu Şiir Ödülleri

Ustalara Saygı: Fazıl Hüsnü Dağlarca

*Şiir Kitabı*Cahit Külebi Jüri·Özel Ödülü: Haydar Ergülen, *40 Şiir ve Bir...*Arıburnu Şiir Ödülü: Ergül Çetin, *Zambak ve Yontu* (Yayımlanmış Kitap)Çiğdem Sezer, *Kış Günü Aşk Evinde* (Dosya)Zeynep Uzunbay, *Yaşamaşk* (Dosya)**Behçet Necatigil Şiir Ödülü**

Ödüle katılan 19 kitaptan hiçbirisi oy çokluğu sağlayamadığı için bu yıl verilmedi.

Akdeniz Altın Portakal Şiir ÖdülüHaydar Ergülen *Kırk Şiir ve Bir***Arkadaş Z.Özger Şiir Ödülü**Hüseyin Köse *Üzülmüş Evler Kraliçesi* (Dosya)Serap Erdoğan *Anatanrıça* (Dosya)**Jüri Özel Ödülü**Coşkun Yerli: *Yağmurun Direnişi* (Dosya)**Nüzhet Erman Şiir Ödülü**

Birincilik Ödülü: Yüksel Önem

İkincilik Ödülü: Ceylan Koryürek, Gülsen Varol

Üçüncülük Ödülü: Celâl Ogan

Halil Kocagöz Şiir ÖdülüAbdülkadir Budak: *Aşk Beni Geçer***Kocaeli Üniversitesi Şiir Okulu Ödülleri***Akademik Ödül:*1. Muzaffer Sarıgül, *'Islık Yorumları'*2. Tekin Gönenç, *'Gönlü Güvercinli Kadın'*3. Fahrettin Koyuncu, *'Düş Darasını Yaşamın'**Gençlik Ödülü:*

1. Refika Altıkulaç

2. Kemal Varol Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

3. Hacer Buyruk

Yunus Nadi Şiir Ödülü

Nazmi Ağıl - *Boşanma Dosyası* (Dosya)

Mehmet Kâzım Kumpasoğlu - *Kule* (Dosya)

Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü

Emel Güz

Hüseyin Cahit Kerse - Başarı Ödülü

Özgür Balaban - Başarı Ödülü

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülü

Tarkan Çeper

Behçet Aysan Şiir Ödülü

Ünal Ersözlü 'Gidiyorum Adım Unutulmuş Olsun Diye'

Fergun Özelli 'Aşkıya'

Dünya Kitap Dergisi Şiir Ödülü

Yelda Karataş

Sabri Altınel Şiir Ödülü

1. Yılmaz Odabaşı

2. Hüseyin Cahit Kerse

3. Zeynep Köylü

İHD Ankara Şubesi Şiir Ödülü

1. Kemal Varol

Ahmet Ataş

Seçici Kurul Özel Ödülü: Hüseyin Şahin

Kültür Bakanlığı Şiir Büyük Ödülü

Büyük Ödül verilmedi.

Başarı Ödülleri: Cem Uzungüneş *Soluğan*

Arif Berberoğlu: *Ağır ve Sıcak*

Beşparmak Dergisi Şiir Ödülü

1. Yunus Yaşar *Suluboya Zamanlar*

2. Oğuz Günay Bakkal: *Üçleme*

3. Ali Özenç Çağlar: *Ozan Sığır Gelirim*

Şinasi Özdenoğlu Şiir Yarışması

1. Kadir Yüksel
2. Özcan Öztürk
3. Erhan Pınarbaşı

Mansiyon:

Refika Altıkulaç
Mehmet Osman Aksu

1998' DE YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI

1998 Yılığına Girmeyen 1997 Baskılı Şiir Kitapları

Altıntaş Günel, *Sevda Nahir*, Seçme Kitaplar Yay.
Eltutan Hülya, *Düş Peşinde 23 Saat*, Suteni Yay.
Fedai Harid, *Koza*, Kendi Yay.
Gündem Ali Uğur, *Yorgun Ümitler*, Kendi Yay.
Güzel Muhammet, *Sisyazi*, Beksav Yay.
Hatipoğlu Ömer Faruk, *İnce*, Toplum Yay.
Kale Muzaffer, *Acıtmıyor Boynumu Dünya*, Öteki Yay.
Mehrizat, *Gökırmakları*, İlgi Yay.
Soykan Alâaddin, *Vay Sevda Karam*, Beyan/Şiir Yay.
Yaşın Mehmet, *Sevgilim Ölü Asker*, Adam Yay.
Yaşın Mehmet, *Pathos*, Adam Yay.
Yücel Can, *Seke Seke*, Papirüs Yay.
Yücer Tayfun, *Yaşayan Şiirler II*, Mısra Yay. (KKTC)

1998 Yılında Yayınlanan Şiir Kitapları

Ada Ahmet, *Begonyalı Pencere*, Hera Yay.
Adnan Mesut, *Yaseminli Mektup*, Hera Yay.
Ağaoğlu Yeşim, *Hırsızlama Aşklar Gri Yalnızlıklar*, Liman Yay.
Ağıl Nazmî, *Boşanma Dosyası*, Adam Yay.
Ahmet Necdet, *Zümrit Longa*, Düşlem Şiir Yay.
Ahmet Necdet, *Bir Can Yongasıdır Aşk* (Toplu Şiirler), İnsancıl Yay.

Akın Gülten, *Sessiz Arka Bahçeler*, YKY
Akışık Kenan Mümtaz, *Zaman Satılırsa*, Gül Dikeni Yay.
Akşahan Ömer, *Şiir Üşüdü*, Kendi Yay.
Alper Yusuf, *Şimdi Hangi İrmakta*, Era Yay.
Altıok Metin, *Bir Acıya Kiracı* (Bütün Şiirleri), YKY
Asena İnci, *Üç Gün Paris*, Adam Yay.
Atmaca İdris, *Kapısız*, Gerçek Sanat Yay.
Ayçiçek Arzu K., *Herkesin Bir Uzağı Var*, Dünya Yay.
Aydın Duran, *Hayatı Yeniden Denemeye*, Özgün Yay.
Aydınlık Yalçın, *Avunulan/Zeli*, Özgün Yay.
Azar Adnan, *Yeni Zaman*, Öteki Yay.

Babacanoğlu M. Demirel, *Silah/Lan/Ma*, Aykırı Sanat Yay.
Balcı Mansur, *Zar Zaman ve Tiner*, Pınar Kitaplığı Yay.
Balcı Erdem, *Uğultular*, Öteki Yay.

Barut Ali Asker, *Karanfil Kırıkları*, Adam Yay.
 Başçılar Seyfettin, *Gül Sesleri*, Sel Yay.
 Bayır Arslan, *Sonbahar Düşü Vurgunlar*, Aykırı Sanat Yay.
 Berfe Süreya, *Ruhumun*, YKY
 Berk İlhan, *Çok Yaşasın Sayılar* (Şeyler Kitabı II), Adam Yay.
 Betik Ayten, *Şiirimin Gizemi*, Kendi Yay.
 Betik Ayten, *Çocuklar Sizin İçin*, Kendi Yay.
 Birsal Salâh, *Nardenk*, Adam Yay.
 Birsal Salâh, *İnce Donanma*, Adam Yay.
 Bozkurt Ayhan, *28 Numaralı Oda*, Cem Yay.

Cengiz Metin, *Gençlik Çağı*, Yön Yay.
 Cinozoğlu Hüseyin Avni, *Kalbimi Çalan Şehir*, İlkyaz Kit.Yay.

Çakmak Ahmet, *İki Dilde Kederlenmek*, Öteki Yay.
 Çelik Müslüm, *Göğü Kokla Açılırsın*, Cem Yay.
 Çelik Nevzat, *Sevgili Yoldaş Kurbağalar*, Alan Yay.
 Çetin Ergül, *Borges'in Eli*, Halkevleri Yay.
 Çetinkaya Mehmet, *Aşklar Yaşatır Aydınlığı*, Özgün Yay.
 Çokkardeş Bahri, *Gecenin Kalbinde Unutulmuş Şiirler*, Sanat Yay.

Dağlarca Fazıl Hüsnü, *O 1923*, Milliyet Yay.
 Demirci Selahattin, *Yitik Akşamlar*, Kendi Yay.
 Demirci Nuri, *Fiske Seansları*, Düşlem Yay.
 Dirlikyapan Devrim, *Karla Gelen*, Bilgi Yay.
 Durbaş Refik, *İstanbul Hatırası*, Adam Yay.

Ediz Tuğrul, *Çocuk Rüzgâr*, Öteki Yay.
 Elman Güvenç, *Gün Ortası Gecikmeleri*, Ulusal Yay.
 Emre Gültekin, *Taşı Sula*, Öteki Yay.
 Erbaş Emine, *Öpüyorum Sizi Parçalanmış Ağzınızdan*, Kariye Kit.Yay.

Erdem Ömer, *Yitiriler*, Kitabevi Yay.
 Erhan Ahmet, *Çağdaş Yenilgiler Ansiklopedisi*, Bilgi Yay.
 Eroğlu Ebubekir, *Şahitsiz Vakitler*, YKY
 Eroğlu İbrahim, *Bulut Ağlaması* (Çocuk Şiirleri), Bahadın
 Kült.Der.Yay.

Fırat Musa, *Papatya Yağmuru*, Fayton Şiir Yay.
Fişekçi Turgay, *Sevgi Bağları*, Adam Yay.

Genç Nurullah. *Aşk Ölümciül Bir Hülyadır*, Timaş Yay.
Giderer Hakkı Engin, *Status*, Öteki Yay.
Gül Güzde, *Güneş Ten*, Cep Kitapları Yay.
Güldal Bülent, *Anası Okyanus*, Gerçek Sanat Yay.
Güldemet Necmi, *Gülüün Güzelliğidir Söyleten Beni*, Cep Kitapları Yay.

Güntan Ahmet, *İlk Kan*, YKY
Güven Metin, *Yaz Biliyor Her Şeyi*, Suteni Yay.

Halman Talât Sait, *Şiirler*, Bilgi Yay.

İleri Suphi Nuri, *Güneşi İçmek Gözlerinde*, Scala Yay.
İnal Gülseli, *Chöd Raksları*, Bilim Sanat Yay.
İnce Özdemir, *Mani Hayy*, Yön Yay.

Kale Muzaffer, *Işıktan Kalan Kırılma*, Öteki Yay.
Kapkıner Murat, *Ademin Müstesna Ölümü*, Beyan Yay.
Karadaş Muammer. *Bir Tetik Boşluğunda*, Öteki Yay.
Karakuş Hidayet, *Konuş Benimle*, Bilgi Yay.
Kayabaşı Nahit, *Saklı Sözler*, Düşlem Yay.
Kaygalak Metin, *Yüziimdeki Kuyu*, Avesta Yay.
Kâzım Mehmet, *Yulki Teknesi*, Mayıs Yay.
Kınık Sibel, *Senin İçin Ölürtüm*, Cep Kitapları Yay.
Kırnapçı Mevlüt, *Çığlıkları Islak Çocuklar*, Ekin Yay.
Kiremitçi Tuna, *Akademi*, YKY
Konuk Nevin, *Bir Yağmur Bulutuydu Suskunluğum*, Kendi Yay.
Kozalı Şükran, *Papalina*, Yarın/Stokholm
Köleli Fettah, *Sustuğum Yerleri İşaretle*, Ayaktakımı Yay.
Köz Mustafa, *Sonsuzluk Taşta*, Tümzamanlar Yay.
Kurada Zeynep, *Aşk Bile*, Suteni Yay.
Kurt Ayhan, *Canavarlığa Yazgılı Şehzade*, Oğlak Yay.
Kurt Temel, *Umut Nar Renginde*, Scala Yay.
küçük İskender, *Papağana Silah Çekme*, YKY

Madanoğlu Arif, *Aslı Bende Kalsın*, Damar Yay.
Madanoğlu Arif, *Üçüncü Gölge*, Damar Yay.

Matay Neşe, *Sevgi Piramidi*, Hera Yay.
 Mendi Burhan, *Birin İçindekiler*, Özgün Yay.
 Mim Kaf Agayef, *Nüztüllü Şiirler*, YKY
 Müldür Lâle, *Divanü Lûgat-it Türk*, Metis Yay.

Oğuz Cihan, *Girdap ve Safir*, Öteki Yay.

Ökmen Cahit, *Melankolik Masal*, Öteki Yay.
 Öncü Hüseyin, *Okyanus Kalbi*, Scala Yay.
 Öktem Altay, *Herşey: Oda Kırbaç Ayna*, Cem Yay.
 Öncül Tamer, *Gündüz Düşleri*, Hera Yay.
 Önem Yüksel, *Dostluk mu Bir Kuş Kanadı*, Cem Yay.
 Özdemir Necati, *Kartpostal Baham*, Kora Yay.
 Özer Ahmet, *Aşkın Taçyaprağı*, Bilgi Yay.

Püsküllüoğlu Ali, *Babadat* (Toplu Şiirler, 1950-1997). Arkadaş Yay.

Sadrazam Ejdan, *Ülkesiz Birkaç Dilge*, Mısra Yay. (KKTC)
 Saka Dilber, *Dinle Beni*, İlkayaz Kitaplığı Yay.
 Saka Nur, *Yıl 1900 Sevgili*, Cep Kitapları
 Sarsmaz Mehmet, *P=We²*
 Savlı Hakan, *Sanşo Panza'nın Ölümü*, Adam Yay.
 Sezer Özlem, *Derin*, Yön Yay.
 Sezer Çiğdem, *Bir Şehrin Hatura Fotoğraflarından*, Hera Yay.

Tamer Ülkü, *Yanardağın Üstündeki Kuş* (Toplu Şiirler), YKY
 Tığ İbrahim, *Neler Gizliyor Adın*, Kendi Yay.
 Topçugil Hüseyin, *Gezgin Yürek*, İnsancıl Yay.
 Turan Güven, *Gizli Alanlar*, YKY
 Turgut Engin, *Aşk Canım Benim*, İnsan Şiir Defteri Yay.
 Turgut Engin, *Aşkın Kırkbir Hâli*, Hera Yay.
 Tüleylioğlu Orhan, *Her Karşılaşma Bir Veda*, Hera Yay.
 Tümbaş Oğuz, *Yürek Söylencesi*, Beşeri Yay.

Uyar Turgut, *Toplandılar*, Can Yay.
 Uysal Ahmet, *Uzak Yazlarda*, Düşlem Yay.
 Uzunbay Zeynep, *Yaşamaşk*, Hera Yay.
 Uzungüneş Cem, *Söyleniş*, Öteki Yay.

Ünver M.Naci, *Sevgi Yağmurları*, İmaj Yay.

Ünver Serdar, *Kuşlar Kanadı*, Suteni Yay.

Üren İhsan, *Yaşamdan Savrulan*, Suteni Yay.

Yaban Mithat, *Gözyaşının Rengi*, Birlik Yay.

Yaran Azer, *Deniz ve Ten*, Öteki Yay.

Yaşar Yunus, *Düş Kurulu Zemberek/Aşkları da Yakarlarsa Bir Gün*, Suteni Yay.

Yaşın Mehmet, *Hayal Tamiri*, Adam Yay.

Yavuz Hilmi, *Akşam Şiirleri*, Varlık Yay.

Yazıcı Halim, *Beyaz Atların Yelesinde*, Etki Yay.

Yurttaş Hüseyin, *Aşkların Gizli Defteri*, Bilgi Yay.

Yücel Adnan, *Çukurova Çeşitlemesi*, Yurt Kitap Yay.

Yücel Adnan, *Sular Tanıktır Aşkımıza*, Yurt Kitap Yay.

Çeviri Şiir Kitapları

İlahi Komedy, Dante (Çev. Rekin Teksoy), Oğlak Yay.

Bütün Şiirleri, Guiodo Cavalcanti (Çev. Kemal Atakay) İmge Yay. (1997)

Bilitis'in Şarkıları, Pierre Louis (Çev. İzzet Yasar) YKY (1997)

Bütün Şiirleri, Catullus (çev. Ç. Dürüşken, E. Alovera), YKY (1997)

Seçme Şiirler, John Ash (çev. G. Turan, N. Ağıl, F. Eloğlu, S. Altun), YKY (1997)

Profil, John Ashbery (çev. Nazmi Ağıl), YKY

Doğumgünü Mektupları, Ted Hughes (Çev. Ş. Altınel-R. Margulies), YKY

Rüzgârda Yapraklar, Adonis (Çev. Metin Fındıkçı) İyi Şeyler Yay.

Yürekle Bakmak, Victor Hugo (Çev. Mehmet Mümtaz Tuzcu), BDS Yay.

Şiirler, Caj Westerberg (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.

Gerileme Kitabına Dipnotları, Nizar Kabbani (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.

Son Vals, S. Balu Bao (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.

Gezgin Kealin Türküsü, Tahar Bekri (Çev. Ergin Koparan), BDS Yay.

Devrimci Petunyalar, Alice Walker (Çev. A. Nazım L. Soysal), Günışığı Kit. Yay.

Kardan Düşler (Seçme Şiirler), Larsen Söderberg (çev. Lütfi Özkök), YKY

Hüzün Gondolu, Tomas Tranströmer, Telos Yay.

Birlik Uğruna Ölenler, Robert Lowell (Çev. Ali Cengizkan), İmge Yay.

Daha İyisi Saksafon-Seçme Şiirler, Ernst Jandl (Çev. Tefvik Turan), YKY

Emily Dickinson'dan Seçme Şiirler, (Der. Anıl Meriçelli), İnsancıl Yay.

Anlam İle Yaşam Betiği, Tao Te Ching (Çev. Murat Alpar), İyi Şeyler Yay.

Bütün Şiirleri, Konstantinos Kavafis (Çev. H. Millas-Ö. İnce) Varlık Yay.

Haiku, Başı (Çev. Oruç Aruoba), Varlık Yay.

Dar Zaman, Ingeborg Bachmann (Çev. Mustafa Ziyalan), Varlık Yay.

Antolojiler

Latin Şiiri Antolojisi (Çev. Jean-Louis Mattei/Ahmet Necdet) Papirüs Yay.

Çağdaş Dünya Şiiri Antolojisi (Haz. C. Çapan-E. Canberk-E. Alovera), Adam Yay.

Çin'den Peru'ya Dünya Şiirinden Çeviriler (Çev. Cevat Çapan) İyi Şeyler Yay.

Ankara Rüzgârı (Ankara Şiirleri Seçkisi) (Haz. A. Cengizkan-H. Atabaş),

Çağdaş Türk Edebiyatında 199 Şairden 199 Şiir, (Haz. E. Canberk-M. Celâl), Oğlak Yay.

1940-1941 Yeni Edebiyat Şiir Antolojisi (Düz. Suphi Nuri İleri), Scala Yay.

Cumhuriyet Dönemi Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi (Haz. Metin Celâl), Papirüs Yay.

1998 Şiir Coğrafyamız (Antoloji), Damar Yay.

Seçme Şiirler, Cevat Çapan (Der. C. Çapan), Adam Yay.

Seçme Şiirler, Necati Cumalı (Der. N. Cumalı), Adam Yay.

Seçme Şiirler, Cahit Irgat (Der. M. Fuat), Adam Yay.

Seçme Şiirler, Özdemir İnce (Der. Ö. İnce), Adam Yay.

Seçme Şiirler, Arif Damar (Der. A. Damar), Adam Yay.

Seçme Şiirler, Rifat Ilgaz (Der. S. Akın, C. Şenal) Adam Yay.

Seçme Şiirler, Abdülkadir Bulak, İnsan Şiir Defteri Yay.

Seçme Şiirler, Haydar Ergülen, İnsan Şiir Defteri Yay.

Şiir Üzerine Kitaplar

Abdülkadir Budak, *Ayna Sandım Şiiri*, İlkayaz Kitaplığı

Aziz Nesin, *Türkiye Şarkısı Nâzım*, Adam Yay.

Fethi Naci, *Şiir Yazıları*, İyi Şeyler Yay. (1997)

Fusun Akatlı, *Zamanı Yaşatan Roman/Zamana Direnen Şiir*, Boyut Yay.

İlhan Berk, *Poetika*, YKY

İskender Pala, *Baki*, Timaş Yay.

Kadir Atılsan, *Bursa Şairleri*, Asa Kitabevi Yay.

Mehmet H. Doğan, *Şiir ve Eleştiri*, YKY

Nazan Bekiroğlu, *Şâir Nigâr Hanım*, İletişim Yay.

Nurettin Albayrak, *Karacaoğlan*, Timaş Yay.

Osman Çütsay, *1960'larda Şairin Genç Bir Adam Olarak Portresi*
* İsmet Özel & Ataol Behramoğlu, YGS Yay. (1997)

Şafak Halim, *Saptamalar, Vurgulamalar*, Suteni Yay.

Cahit Külebi'ye Saygı (Haz. M. Ş. Onaran-A. Cengizkan-A. Budak), Ed. Der. Yay.

Victoria Rowe Holbrook, *Aşkın Okunmaz Kıyıları: Türk Modernitesi ve Mistik Romans* (Çev. Erol Köroğlu-Engin Kılıç), İletişim Yay.

Fazıl Hüsnü Dağlarca

(1914) O' 1923 adlı kitabı yayımlandı. Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödüllerinde, "Ustalara Saygı" ödülü verildi.

ANILAR TAPINAĞI

Burda kaçışlar sevgiler yeniden dirilme
Eskil boyar eller ayaklar...sergilenmiştir

İn azmanı yapılarımız taş oğlu taş
Yarım ses gövdeleri sergilenmiştir

Kopamamış gidememiş yüzyılları evrenin
Kimi bakış der kimi orman....sergilenmiştir

Burda son aydınlık-kemik olmuş sözcükler
Söz kafatasları sergilenmiştir

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

AYDINLIK OYUNU

Sen
Kızsın diye
Gündüz olur

Sen
Kızlığını düşündün mü
Gece derler
O ilk karanlığa

(O, 1923 kitabından, 1998)

TAY

Önayakları çocuk
Oyunu sarı
Arka ayakları yeller
Oyunu kırmızı

Kimi severken yan çizerdi anasına
Gider gelirdi tay
Kendinden dışarı

(O, 1923 kitabından, 1998)

İlhan Berk

(1918) *Şeyler Kitabı II, Çok Yaşasın Sayılar* yayımlandı. Bursa Ulu-
dağ Üniversitesi Senatosunca kendisine “Fahri Edebiyat Doktoru”
unvanı verildi.

SESLE DOLU AĞAÇLAR

Sesle dolu ağaçlar. Diye
başladım sana kazılan bir şiire

Her şey uzaklığı kuşanır
erişir öyle sessizliğe

Ölü bir böceği sürüyor üç karınca
karıştım ben de tuttum bir ucundan

(Sonludur, sonlu olan)

Yer değiştirmesine katıldım
sonra daha adı konmamış bir denizin

Baktım bir kaplumbağa suya uzanamıyordu
suyu biraz öne çektim

En sonra bir ağacın
konuşmasını geçirdim deftere

Rüzgârın çıkması gibidir şiir
dedim girdim sonra derin sessizliğe

(*Kitap-lık 32, Bahar 1998*)

TAŞLAR

Yanında uyandım elinin. Yeşildi
Yol ve üç kekeme çocuk.
Bir ağaç adını heceliyordu.
Biraz okudum, biraz taşlara çalıştım.
Çoğunu sana bıraktım.
Düşünülmeyeni düşündüm.

Dolaşan, görünmeyen bir bulutmuş Muhammed
Kalır taşın içinde taşıdığı
gizli olarak.
(Bir yerlere yazmalı bunu.)

Bir ev yerinde değildi akşama doğru
Gökyüzünde geç kalmış bir kuş
Geçiyordu, görüyordum.
Duyulmayanı duydum.
(Yeni Biçem 64, Ağustos 1998)

Salâh Bîrsel

(1919)

IIIIH

Nerelerden göçmüşüm ben
Nerelerden sızmışım
Hangi elekten hangi kalburdan
Elenmişim habersizce

İlişkilerim var pitik pitik
Evim yok arabam yok sevgilim yok
Bleh bleh bleh
Dostlarım yok yemezzadelerden

İlûh der itelerim
Ellerini kirişli kafaların

Düş evimdir sokaklar
Orta yerinden alırsam birini
Ötekini çekinmeden
Cebime sokarım

Bir iskele bir sancak
Tüm insancı derneklerini yoklarım
Kapıda gönlümü çıkarır
Ayakkaplarını giyerim tatava'nın

(Türk Dili Dergisi 66, Mayıs/Haziran 1998)

Mehmed Kemal

(1920-1998) 14 Eylül 1998 günü İstanbul'da öldü. Kendisini eski kitaplarından iki şiirle anıyoruz.

ÇARE

Ankara nire
Zara nire;
Dayanmak marifet
Dayan bire.

(Dünya Güzel Olmalı)

HAL

Bir tencere kaynar ocakta,
Et mi kaynar, dert mi kaynar
Bilinmez.

Bir adam gezer sokaklarda
İşi var mı, gücü yar mı
Sorulmaz.

Ekmek umar. aş umar evdeki
Bulunsa da, bulunmasa da
Darılmaz.

Çağırırlar, çağırırlar da dostlar
Karlı dağlar ara yerde
Varılmaz.

(Dünya Güzel Olmalı)

Attilâ İlhan

(1925)

NEYDİ O BİR ZAMANLAR

istanbul ve sen / neydi o bir zamanlar
sanki gençliğime doğru yaşılanıyordum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
hangi yanıma dönsem seni bulurdum
içimdeki lâmbanın kırıldığı anlar

istanbul ve sen / sırlısıklam yaşananlar
yanardöner bir ayna yeniden ruhum
gözlerinin sisinde sevdâlı bir yolcuyum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
hayal meyal gemiler dumanlı limanlar

istanbul ve sen / ikimizden kalanlar
tekrar tekrar ısrarla yaşayıp durduğum
çengelköy'de yaz unutulmaz erguvanlar
rüya mıdır gerçek mi kendi kendime sordüğüm
istanbul ve sen / neydi o bir zamanlar

(Varlık, 1093, Ekim 1998)

Başaran

(1926)

İSYANI “ÇAĞLAYAN”DAKİ KOCA ÇINARIN

Nenin nesi bu sarı tahta
Kurumuş yara kabuğu gibi
Kim çakmış alnımıza
Adım: Platanus Oryantalıs
Yaşım: 850
Boyum: 30 m.
Çevrem: 8.60 m.

Morlar maviler yeşiller şaşkın
Küçük dillerini yutmuş defneler
Şaşkın, zamanı gökkuşağına döndüren
Doğa tarihçisi su
Yaşama bin gözle bakan yapraklar

Sorun boncuk gözlü kertenkeleye
(Ki okunamadı daha
Sırtlarındaki hiyeroglif)
Diller kaç boğum Milat ne
Hangi ölçüye sığar
Yüreğimizin vuruşu
Bilen var mı çınarca'yı

Patlayan düşlerimizdir
Akşamlı yamaçlar
Yeryüzünün atlası damarlarımız

Bizdik Paris'in Oinone'nin
Ormandaki sağdıcı

Kendine tutkun Narkisos'un
Soluğumuzla büyüdü yankısı
Uyduruk tanrılar yüzünden
Yaşadık – yaşadınız – inaneti

Aynıydı *eboy eboy* ünlemleriyle
Dağlardan inen Diyonisos korolarındaki –

Kızaran üzümlerdeki özsu
Çiğdemlerin taçyapraklarındaki parıltı
Bizdik rüzgârların bulutların gençliği
Nerde şimdi o coşku

Aynı açlığı doyururdu
Yıkık değirmende öğütülen buğday
Neyi susuyor şu boş yağ küpleri
Yanımızdan geçmişti
Hades'i ayağa kaldıran Orpheus
Kulaklarımızda hâlâ lirin sesi
Nerde kızkardeşimiz ozan Sapho
O günlerden kalma
Zeytin ağaçlarının sancısı

Biz ki çınarız
Yaşımız İda dağının yaşı
Söylencelerle uzar boyumuz
Su sesiyle kuş sesiyle ölçülür çevremiz
Başkadır Homeros'umuz İlyada'mız

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

Can Yücel

(1926) Yılın yarısından çoğunu hastalıkla geçirdi. Sigara ve alkol kendisini bıraktı; sakalı kısaldı, ama şiirlerine bet beniz geldi, uzadı.

REQUIEM

Dr. Mehmet Şen'e

Boynum kıldan ince ölüme,
– Değil mi ki şol illetten iğne-ipliğe dönmüş bedenim –
Ve Ölüm ki benim bu ölümlü dünyaya gelmemle
Beraber dünyaya gelen maşallahıvar oğlum,

Ona ben analık ettim, onu ben elimde büyüttüm
 Onu şu kadcarcıktan bu boya ben getirdim
 Yedim yedirdim, içtim içirdim, kustum kusturdum
 Onu sütümle, onu kanımla, onu aklımla besledim
 Nereye gittiysem, ölümüne kadar, yanımda göttirdim
 Ne zaman aşkımı öpsem, ona da öptürdüm
 Ben gençken o da gençti, ihtiyarım o da ihtiyar
 Siperlerde omuzomuza döğüştüğ o diyar bu diyar
 Kimi de nefsimizle barışık, bahtiyar mı bahtiyar
 Şiir düzerken tükalemim oynatırdı kıyısından,
 Onu unuttuğum da oldu, ölümcül mü ölümcül bir ihmal!
 Hatırladığımda ama, öyle yarım yaşadığıma bin pişman..
 O denli unutkanlıklarım için mi şimdi bu intikam?
 – Adaam sen de, bir ben miyim âlemde oğlu hayırsız çıkan!
 Ki saldın bu habis Haşhaşiyûnu, ‘lan, günahı boynuna’,
 Anarşist bir Urartulu ur musallat ettin boynuma!
 Truva’da Tahta At güyâ, içinden uğruyorlar dışarı
 Çoğaldıkça çoğalan o maraz, o haşarı höcreler
 Farkındaysalar da kıyımın, tutamıyorlar zaar kendilerini
 Yazık, benle koyunkoyna onlar da verecek son nefeslerini!..
 Gel bakalım diyorum, gidiyoruz senle, namızsız oğul!
 Oğul verdikçe veren o belâlıları da alayımıza katıp
 Neş’eye neşideler okuya okuya, iyi sulardan aşağı
 Gidiyoruz o ölümsüz Allahrahatlıkversinlere doğru..
 Sizin de içiniz rahat olsun, ey arkada kalanlar
 Bundan böyle size anakarada ölüm yok!..

(Öküz 55, Aralık 1998)

Şükran Kurdakul

(1927)

BEZGİN SÜVARİ

O kervansaraylar sarayında
 Bıyıkları tüttün rengine boyanmış
 Bezgin Osmanlı süvarisi benim
 Atım efkar hıçkırıyor damında

İlk kadehte kadınlarla çocuklar
Kafayı bulunca seksen köyün adamı
Diz çöküp mahmuzlarıma yalvarıyor
Görüntüümün kahrolası saltanatında.

(Varlık 1095, Aralık 1998)

Ece Ayhan

(1931) Kitap-lık dergisinin Yeditepe Arşivinden çıkardığı, kitapla-
rında bulunmayan sekiz şiirinden ikisini sunuyoruz.

BEL KANTO: İKİNCİ MEŞRUTİYET

Memelerinde gürül gürül bir güneş saklıyormuş kahrolursun
gelip zincifre rengi kapılarında karanlığı delik deşik etti
rakısız ahâlileriyle ahâlimizden meşrutiyetlerle bir Katır Cemile

Ve neler neden sonra da bir Kanlı Nigâr
tuğrası kazanmış eski türkçe denizlerle sökün etti
ve salı günü gelmemiş çocukları okula
bütün o tapon karıları çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda bir İkinci Meşrutiyet.

BEL KANTO

boş sarnıçlarında İstanbul'un bile
kahrolursun
kantogillerden
bel kanto bir

gelip
zincifre rengi masal kapılarında
cemile'nin karanlığı
delik deşik etti

ve neler neden sonra
deve derisi ahâlileriyle
ahâlimizden

meşrutiyetlerle
peki
katır cemile bir

ve salı günü
sabahtan
gelmemiş
gül gibi çocukları okula
bütün o küllüstür karıları
çamaşır sermemiş bahçelere
ilk tramvay işçileri grevi kalıpçıda
bir güvercin uçuruyor bak ikinci meşrutiyet bir

eski türkçe denizlerle sökün etti.

22 Temmuz 57

(Kitaplık 33, Yaz 1998)

Veysel Öngören

(1931-30 Eylül 1998) Veysel Öngören, Diyarbakır'lıydı, toprak sahibi idi; ama Ankara'da yaşadı. Felsefe öğrenimi gördü. Şiir yazdı, şiirle uğraştı. Geriye *Remo ve Salo* (1979), *Vay Gözüm* (1981), *Remtelebe* (1982), *Koca Ülke* (1983) ve *Arif'in Kızı* (1987) adlı 5 şiir kitabı, *Dil, Estetik, Felsefe ve Tarih Bağlamında Şiir ve Yenilik* (1997) adlı bir deneme kitabı bıraktı.

Koca Ülke
İnsan bir var bir yok
Yeter ki incinmesin yaşanmışlık
Tek mirasımızdır gelecektekilere
Olacaklar olur
Fakat yadsınmiyacak eli taş üstüne taş koyanın
Kuşların tanıklığı
Kirli havayı dağıtan yel
At toynakları da olsa, karbüratör de
Yükünün altındaki kervan yürüyecek
Ulaşacak ipek, baharat
İnci mercan

Kekik kokan oğlak ağzıyla
Geleceğe kızlar büyüten kadınlara
Hayatımıza ışık saçıyor sevgin
Bir tutam maydanoz yeşilliğiyle
Nerde olsak da
Ne yapsak da
Olacakların biricik tadı olacaktır sevgin

(Koca Ülke'den)

Islak kirpiklerin mi meme uçları mı
Göğsünde titreyen yarım
Yarım
Çok mu zor seni düşünmek
Nasıl unutulur ki
Senden alınmış ve alınacak murad
Bir tüy gibi hafifletir insanı
Geyik gibi çevik kılar
Sana heveslenmek

(Remtelebe'den)

Arif Karakoç

(1932-1998) 30 Ağustos 1998 günü İzmir'de ölen şairi eski bir şiiriyle anıyoruz.

ŞİİR AĞACI

ben bir şiir ağacıym
yol üstüne dikilmişim
kırılmışım kesilmişim

ben bir şiir ağacıym
bir kara sevdayı bilmişim
bir de ozan olmayı

ben bir şiir ağacıym
ne tanrıya duacıym
ne kızgınım kuluna

(Düşlem, 18, Ekim 1998)

Gülten Akın

(1933) *Sessiz Arka Bahçeler* adlı kitabı yayımlandı. 6. Truva Folklor Araştırmaları Derneği şiir dln (1998) aldı.

ESKİ NİNE

Ölümün ve gn dokunmadığı tek nesne
var mıdır
Ölüm yok eder g değiştirir
kendisi kalamaz kimse
sarp ve suskun ninelerden başka
onlar kimi zaman sırtlarında
kimi zaman sımsıkı kucak
hâlâ evin bebelerini avutmada

kimse kendi gibi kalmamıştır
o seven sevilen amca
döner birgün apansız, bırakılan kente
herkesin doğduğu evi haraç mezat
açmıştır izinsiz eski sandığı
artık başkasının olan evin avlusunda
tüccarı değildir bilemez nesi kaç para
sedef nalın, oyma kutu
fildişi tahta kehribar
tarak toka
mum bebeği kızın, armağan ıngırak, ilk elbise
(naylon girmemişti daha saf hayatımıza)

sonra görülecektir
birinin evinde mor fanussuz lmba
tekinde mor fanus (ah yağma)
arar lmbayı fanus fanusu lmba
uzağında sahibinin
kirlenir porselen kırılır sırça

mor ipekten kenarıydı bir kırlentin
moru solmuş ipek ezilme derdinde

anılarından utanan çocuk
yaşlanınca şaşar kendine
sözcükler dizerek barışır diliyle
söyler, anlaşılır

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

Cevat Çapan

(1933)

YARISINI DİNLEDİĞİM BİR MASAL

Haydi bir sayfa daha çevirelim denizden,
üzerinde beyaz yeleli aslanların dolaştığı bir sayfa
Bu kez gerçek bir olayı anlatıyor eski masalcı,
gözlerinde gene binbirgecenin ayartıcılığı,
sesinde uzaklıklar, deli rüzgârlar,
korkuyular, yolculuklar, kervansaraylar.
Çiçekler çizen, onları renk renk boyayan
bir ressamın son günleri anlattığı.
Birbirine karışıyor sözlerle görüntüler:
O uzun yürütiüş, okunaksız bir yazıyla yazılmış
mektupları andıran kalabalıklar,
hastaların yüzlerindeki acı.
Her yolcu gibi, nereye gitse,
sılasını yüreğinde taşıyan bir yolcu.
Masalcı arada türkü söyler gibi mırıldanıyor,
sonra bize sevgiyi sezdiren
bütün o sevdiklerimizin sesiyle
yeniden başlıyor anlatmaya.
Ama artık ben orada değilim,
ya da şimdiden
yağmurunu dökmüş bir bulut hafifliğinde,
karanlığın sessizliği,
sessizliğin bize düşen mutluluğu içinde,
masalcının masalının sonunda
varacağı yerdeyim.

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Ahmet Oktay

(1935)

ANNELER GÜNÜYMÜŞ

Pancurları dövdü tüm gece yağmur,
şafakla açtım: dupduruydu gök.
Çektim içime güllerin kokusunu,
çoktan kesilmişti karşı koruluk
yine de bekledim bülbül sesini.

Kim bildi ki sözlerin imlemini?
Gözaltında olduğumuz koğuştta,
Son firarda da enselenen Mansur
şöyle demişti sıtma nöbetinde:
“nerde benim eski neftî kaputum?”

Unutmam, Haziran’dan gün almıştık,
ürkmüştüm güllerin curnatasından:
sözleşmiştim okuldaşım Mehmet’le;
sancır yüreğim hâlâ, tutuklanmış
bana “Cemiyetin Asılları”nı
verdikten az sonra Gençlik Parkı’nda.

Bugün “Anneler Günü”ymüş. Yıl olmuş
şuramda pıhtılaştı yara. Bir gül
aldım, zifirî çingene kızından;
savurdum komşu köşkün terk edilmiş
bahçesine. “Yeşert” dedim her yeri.

(*Varlık 1090, Temmuz 1998*)

Ali Püsküllüoğlu

(1935) Toplu Şiirleri [1950-1997] *Babadat* adlı kitapta yayımlandı.

UYANIK UYKUDA

Düşteyim işte. Çıkageldi bir güz yeli
hafiften. Bir buğu gibiydi gök.
Ey kendini saklayan geçmiş, ince bir tül ardında;
Güz geldi ve yıldızlarını üstüme dök.

Artık büyüdüm. Ey sonsuz çocukluk!
Atlar, atlıkarıncalar ve yolculuk.

Tuhaf değil mi, bu leylekler nereye göçer
gök yolunda? Yazdan kalan kanat sesleri
gibi duyuluyor. Her şey bir bir ve örtük,
ince, bilinmez bir yüz sanki.

Bir kuru ağaç olarak kalayım mı?
Öyleyse ey güz, dök yapraklarımı!

Gövdemi kemirecek kurtlar toprakta
gözlüyor yolumu. Beklesinler bakalım.
Ayaklarım sağlam basıyor daha yolum var
günlere. Üşüsem, ısıtıyor kanım.

Ben bir leyleğim, uykuda uyanık / güz geldi artık
Göçüyorum yarı uyur, yarı uyanık.

(Yaşasın Edebiyat 4, Şubat 1998)

Kemal Özer

(1935)

ONLARIN SESLERİYLE BİR KEZ DAHA

ONLARIN SESLERİYLE

ağzını açıp kapadı, açıp kapadı. Ama suskunluğu aşır seslere ulaşamadı dudakları. Neler söyleyecekti kimbilir elleriyle değil o da onlar gibi konuşabilse. Kimbilir neler, neler – öksesinden kurtulabilse o da onlar gibi dilsizliğin. Biriktirdiği sözcükler göğe doğru fışkıracaktı kimbilir nasıl, nasıl – yıllardır avurdunda beklettiği, çılgın bir sabırla.

Sonra düşündü, konuşmak için onların da yıllardır yalnız ellerini kullandığını. tıpkı kendisi gibi. Sesleri olsa bile, bir türlü gölgeden güneşe çıkmadığını söylediklerinin. Yüreklere sarsmadığını söze dönüşse bile. Düşündü ve gördü, yıllardır bir dil aradığını onların da düşlerini sığdırmak için ellerinin ve seslerinin içine. Gördü ve suskunluğu aşır soluğunu özgür bıraktı.

O da onlar gibi dile gelmeye hazırdı artık.

ONLARIN SESLERİYLE

bir ürperti yokladı kadının çıplak omuzlarını. Ayırt edemedi önce, pencereyi açtığında onu itip de içeriye doluşan seslerden mi, sabahın serinliğinden mi yoksa. Ayırt edemedi, dudaklarının kupkuru kesildiği, başının hâlâ döndüğü yoğun bir gecenin ardından.

Sonra bir üşüme aldı ürpertinin yerini. İçeriye çekilip pencereyi örtmekle sabahlığına sımsıkı sarınmak arasında bocalarken, belli belirsiz anladı ikisinin de yetmeyeceğini onlara direnmek için.

Anladı, akşamdan kalma dağınıklığa yeniden döndüğünde yüzünü. Tıpkı yarısı içilmiş kadehlerde, tıka basa dolu küllüklerde uyuklayan saatler gibiydi onlar da.

“Buraya kadar geldiğine göre... diye söylendi. kendinden bile gizlemeye çalıştığı üşüyen bir sesle.

Gözlerini kapamaya da kalksa, bilecekti orda olduklarını.

(Varlık 1088, Mayıs 1998)

Ruşen Hakkı

(1936)

BÖYLESİ HASRETİN

Kapıyı çaldım ses yok, içeri girdim sen,
seslendim usulca: nerelere saklandın?
Ve birden ürktüm sensizliğimden,
uçup gitti pencereden aklım!

Bırakıp gitmişsin öylece her şeyi,
sevmediğin halde dağınıklığın her türlüsünü.
Divanda sıcaklığını, aynada yüzünü unutmuşsun,
mutfağın bir köşesinde yanık Yemen türküsünü

ve iyi ki unutmuşsun silmeyi gözlerinin izini,
her odada kokun ve o çok sevdiğim hüznün
ve terliklerinin duruşu... ardından koşar gibi
terli, soluk soluğa ve öylesine üzgün!

Hemen elimin altında divandaki sıcaklığın,
diyorum: nereye gidebilir bir not bile bırakmadan!
Belki çarşıdasın, belki bir kahve içimi komşuda,
huyundur, uzak yere gitmezsin çiçekleri sulamadan.

Sıkıldım su içtim, televizyonu açıp kapadım,
aynadaki yüzünü öptüm, terliklerini düzelttim,
avuçlarıma yaydım divandaki sıcaklığını,
dedim: görülmemiş böylesi hasretin!

Oysa daha bu sabah uğurladın beni,
dedin: erken gelirsən sinemaya gideriz
belki dondurma yeriz sinema çıkışı
parka uğrar ev kaçkını kedileri severiz.

Birden sesi kapıda dönen anahtarın
döndürtüyor uçup giden aklımı yuvasına
ve 'seni seviyorum' derken öptüğüm yanağın
bir kırmızı gül gibi düşünüyor avuçlarıma!

(*Adam Sanat 149, Nisan 1998*)

Özdemir İnce

(1936) Son şiir kitabı *Mani Hayy* yayımlandı.

MANİ HAYY

I, a

Yitmeme hiç de gerek yok – şimdilik –
düşlerin bir alaca kentinde,
bir su terazisiyken bir balçık bedenimle
uykusuz bir ateşe dönmek istemiyorsam.

Ölü su değilim, sıcak kül de değilim,
adımı gizlememe hiç de gerek yok
kendi sularımda kendimle takdis edilmek
ve kimseye halife durmak istemiyorsam.

Öyleyse ben olan ben ne yapıyorum, burada,
deftersiz, bir mirastan yoksun, bir kıssada,
akçesiz, bir üvey kardeş olarak kalacaksam?

Eğilmişim, Mareotis gölüme hayranlıkla,
imansız, şeriatsız yansıma bakıyorum,
ne zaman, bir zaman, ben olacak bana.

Bir yarım vardır ki deniz olmuştur – Atlas'ta –;
ikinci yarım: uykusuz, kapısız gecenin toprağı;
ateşte oturmaktadır, sofuca, üçüncü yarım,

gökyüzüne bakmak için, bir dördüncü halime,
ondan, İblis'in kenti İskenderiye'den önce.

(*Mani Hayy'dan, 1998*)

Hilmi Yavuz

(1936) *Akşam Şiirleri* yayımlandı.

AKŞAMIN YARISINDA

herkes öteki gibi duruyor... akşam
da durduğu yerde durmuyor artık;
yolcu yolu kuşatıyor durmadan;
kapıyor 'Zaman' denen karanlık...

hiçbir şeyde yok gibi ve herşeyde var;
sıkışmış birileri ara yerde;
kalbim! durma yetiş eski yazlara!
nedense bir durgunluk var saatlerde...

herşey nasıl da bütündü bir zaman:
şimdi bahçe eksik, güllerse yarım;
kar yağar, hüznün bile yok... ve neredesiniz,
âh, evet neredesiniz, yoksaydıklarım?

(*Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998*)

Ülkü Tamer

(1937) Toplu Şiirleri *Yanardağın Üstündeki Kuş* adıyla yayımlandı.

KÜHEYLANA AĞIT

Uç küheylanım, uç,
küsü mü tutarsın yıldızlarla ki
başını bile çevirip göğe bakmazsın,
pusarsın bağın orta yerinde,

alacak üzümlere dikersin gözlerini;
niye uçmazsın?

Senden ötürü ne derler bak Sakcagöz`de:
“Neresi küheylanmış onun;
kişnese karga kağladı bellersin.
Sağsız beygirin teki. Kırşak tarlası.”
Bunları derler, daha nicesini söylerler.
Ama küheylansın sen,
küheylanımsın;
uç küheylanım, uç,
gecenin içine fışkır, yaldır yaldır yansın kuyruğun,
gelişini seyyareler birbirine fısıldasın;
bukağı mı geçirdim sana,
niye uçmazsın?

Gözlerim acıştı sana bakmaktan.
Nice geceler geçti, •
ay değirmi oldu hüyüğün üstünde,
böcekler kemirdi çultarını,
o çultar ki, attım mıydı sırtına
kıştan ve alevden korurdu seni,
bütün büyülerden korurdu seni,
çifte benekli şehla gözlerden,
kantaşı altındaki akrep yuvalarından,
yıldırım vurmuş payam ağaçlarından,
her bir şeyden korurdu seni,
muskaydı sana
ağusuna karşı kara yüreklerin.

Kıpırdan biraz.

Sen bu dünyayı arayatı mı belledin?

(Kitap-lık 31, Kış 1998)

İhsan Üren

(1939) Son şiir kitabı *Yaşamdan Savrulan* yayımlandı.

ALEV AT

Beynin çıplaklığı:
Tevrat'ta da geçer bap 18
 çılgin kemanlar yarışta...
Evcilik oyunlarının masumluğunu bırakıp,
Üzüncü geçmişin çitlerini atlayıp,
Kent gürültülerine karışan
 diş gıcırıtlarını sırtlayıp
Atlatıp yutkunan akbabaları
 geçip açgözlülük bataklığını,
 girdik yılgı ormanına...
Kamçılıyıp içkileri. çatlayıncaya
 kadar koşturup kemanları,
 vardık varılmazaya.
Meğer kuruntuymuş arpa boyu gittiğimiz.
Savsöz gibi değil mi;
“yaşam bir kuruntu mu” sorusu?
Tevrat'ta da geçer bap 18.

Yarıшта al atlar, doru atlar, kır atlar...
Nereden çıktı, nasıl girdi bu yarışa,
 Dalavere düzeninin tahta atı?
 Kim kattı onu koroya?

Yan yüreğim yan;
Senfonik şiirin ülkesinde,
 ne yazık ki
Koşuyor tahta at haydut yüreğiyle
 en önde...

Bursa, 18 Ocak 1998

(Yeni Biçem 67, Kasım 1998)

Eray Canberk

(1940)

KENT KIRGINI

kente alışık
yaşamıyla özlem
duyduğu kırılık
yerlerdeki gizem

hoyrat acımasız akla
geldikçe kaçmak
çözümse uygula
savunmasız tutsak

uzlaşmalı yağma
sürüp giderken
örtük açıkça
yabanıllık egemen

geçmiş düştü
özlemle içine
kışkırtıcı dürtü
olsa bile

yitikse düşlenen
kentin yaşanmışlığı
başlar hafiften
katılğan acı

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

Fikret Demirağ

(1940)

İKİ BOŞ DENİZ KABUĞU

“Ben değiştim” gözleriyle bakıyor
karşımdaki ‘yabancı’,

biliyor ki ben de 'eski ben' değilim,
 ve bunu dillendirmeme konusunda
 – sanki – sessiz bir sözleşme var aramızda;
 birimiz konuşurken (dalgın sözcükler
 uçuşurken bezginlikler odasında),
 öbürünün aklı uzaklarda oluyor
 (bir Aşk'ın 'narenciye bahçesi' kuruyor o
 'uzaklar'da).

Arada bir birbirimize 'uyandığımızda'
 o uzak, eski Aşk'tan
 gazel yapraklar yağıyor aramıza.
 Artık başlıca işimiz –hiç çaresiz–
 birbirine ölen iki ruh ve gövdenin
 acıklı seslerini dinletmek birbirimize.

Onca yaşanmışlıktan geriye kalan:
 içlerinden 'hiçliğin' uğultuları gelen
 iki boş deniz kabuğu işte.

(Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998)

Yüksel Pazarkaya

(1940)

YAZ GÖÇTÜ

Önce leylekler çizdi gökyüzüne
 Göçün haritasını
 İnce bir saman kokusu havada
 Sonra toprak lohusa kırk gün

Dağlara dağıldı kırılan kuzular
 Yalnız geven aldırma sersemi lodosa
 Deniz meskeni dalgalı balıkların
 Dalgaların dövdüğü kayalarda o kadın

Gurbete tat verir artık bir avuç salça
 Isıtır içimizin kışını kızılçık tarhana
 Önce leylekler çizdi gökyüzüne ince

Saman kokusu yüreğimizde göçün haritası
Leyleklerle tuttu gurbetin yolunu
Uçarı bir yazdı uçtu gitti bizden önce

(Yaşasın Edebiyat 13, Kasım 1998)

Yeşim Salman

(1940)

Örgülü saçlarımızı da yazmayı unutma dedin
ne güzeldi örgülü saçlarımız
belimize inen iki örgülü
ne güzeldi...

bütün gece ruh çağırdık
dehlizlerde gezindik bütün gece
ruhlar peşimizi bırakmadılar

Asklepion'da seslerimizi yankılandırıdık
dönüşte ne görelim
yatağın birinde boyluboyunca Tuna...
birinciden kamarotlu on altı kişilik üçüncü mevki ranza
ranzada yataklar dar mı dar...

“Sen Tuna'nın koynuna.
sen Tuna'nın koynuna.”
sen mi dedindi bunu
yoksa başkası mı...

son gece güvertede körebe oynadık
sabaha karşı cankurtaran teknesine sığındık bir iki
omuzlarımızda yeni yetme doktor elleri...
sahi gemideki doktorun adı neydi...

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

Hüseyin Atabaş

(1942)

PORTRE

Semih Poroy'a

Ellili yaşımın çizgilerine gizlenmiş meğer
yıllardır aranan hırçın çocukluğum;
saçları seyrelimiş, kaşları kırçıl, bu bir:
Alnının ortasında iki uzun kanatlı martı,
denizleri nerde kalmış kim bilir!..

Gözden kaçmıyor burnunun küçük haşmeti,
üstünde boşluğu okuma gözlüğünün.
Ve hâlâ pırıl pırıl maviş gözleri
kadınlara bakarken yediveren gül,
kadınlar bakarken mahcup!
Uçup gitmiş bütün hallerim yine de,
bir dişlerimin gıcirtısı belirgin yüzüm
bir de bıyıklarımın biçimi yerli yerinde.

Hiçbir şeye benzemiyorsa da çocukluk
boşluğa bakmak mı olmalıydı yazgısı
yüreğinin depremi kendinden menkul?
Farkında mısın sevgili Semih
gözlerimin altında beliren hüznlerin?
Şiirin sütkardeşidir çünkü karikatür;
biri sözün memesinden sağar yaşam gizini,
öteki çizginin imgesinden
seyreden insanın içyüzünü.
Elli altı yaşıma taşıdığın çocukluğun
gençliği de var mıydı, soran yok şimdi.

Bir çizgi daha ekle yüzüme, bir çizgi daha;
meğer kökünden çürüyormuş ve birdenbire
ucun ucun aşındığını sandığım ömür!..

(Düşlem 17, Eylül 1998)

Ataol Behramoğlu

(1942)

BENİ BİR YAZA GÖMDÜLERDİ BİR ZAMAN

Beni bir yaza gömdülerdi bir zaman
Her yer olabilecek bir kuytulukta
Bir kadın vardı bir balkonda
Sesinde yaralı bir gül olan

Hayat ve mevsimler aynı şeydi
Uyku kadar derin bir suda boğulurken
İlkbahar kekeleyerek geldi
Kırık çocuk gülüşlerinden

Deniz oracıktaydı ve buğusu
Eriyorken havada sesler
Her şeyin bir büyü oluşturduğu
Gizemli kokular ve gülüşler

Beni bir yaza gömdülerdi bir zaman
Annem olan bir sessizlikte
Belki de onun kalbidir açan
Derin bir gülün içinde

(*Varlık 1086, Mart 1998*)

Süreyya Berfe

(1943) Yeni şiir kitabı *Ruhumun* yayımlandı.

ÇOK ARIYORUM SENİ

Ağlamam Turgut, ağlamıyorum.
Alnım kırıışır.
Alnım neyse ne de
gönlüm buruşur.

Seni indirdim mi yataktan?
Çıkarsam aklım karışır.
İyidir Turgut
– lâf aramızda –
bize ağlamak yaraşır.

Bir gün olur her şey değişir.
Bakarım buralarda değilsin.
Hep böyle süreceğini sanırım
sürer gerçi, ama sonu değişir.

Denkleştiririm senden kalanları.
Buruşuk bir gül bize bakar kamaşır.
Sonra bir sana bir bana bakar.
Neden biliyor musun?
Medresenin yanındaki kışlanın
önü deniz
bahçesinde çamaşır.

(*Ruhumun'dan*, 1998)

Güven Turan

(1943) Son şiir kitabı *Gizli Alanlar* yayımlandı.

SİNOP

Kentin uzağında
bahçeler arasında
karanlıkta yedin
akşam yemeğini
iki saat önce tanıdığın
o kişiyle

Yüzünü görmedin
size yiyecekler
taşıyan karısının

Kent daha sessizdi
bahçeden

Meydandaki o otelin
odasına erken döndün
öyle apar topar gelmiştin ki
buraya
ne kitap vardı
yanında ne
defterin

Uyudun

İlk kez uyuyordun
adını
nüfus kâğıdında taşıdığın
bu kentte

Sabah
pat patlarla
uyandın

Pencerenin dışında
yeni ışıyordu gün
motorlar çıkıyordu
balığa
kalenin gölgesinden

Yanılmamıştın

Bu
sürgünlükler kentini
hep böyle düşlemiştin

(Vartık 1090, Temmuz 1998)

Sennur Sezer

(1943)

BİR ÇAKILTAŞI DAHA

Esmerdi
Güleçti
Oğlumuzdu

Emekçiydi
 Kattı terini harcına
 Örülen duvarın
 Fırtınaların ve boraların yıkamadığı
 Birliğimiz daha güçlüydü onunla.

Esmerdi
 Güleç bir çakıltaşı
 Daha genç bedeni duvardan
 Ve akli atak
 Bu yüzden balyoz onu seçti.

Şimdi bir yeni duvara
 Katıyoruz inancımızı ve emeğimizi
 Adını kattığımız gibi hep yaşayacaklara
 Bir çakıltaşı daha alıyor yerini
 Adı Metin
 Soyadı Göktepe
 İş Gazeteci
 Tanığı gerçeğin.

(Damar 83, Şubat 1998)

Refik Durbaş

(1944) Son şiir kitabı *İstanbul Hatırası* yayımlandı.

HÜZNE MİSAFİR GÜNLER

Alıp gitmişti başını gökyüzü
 ay ve güneş, bulutlar da...
 Kimsesi yok bir dünyada
 bir ben kalmıştım
 Sana özlemim bir de...

O özlemden dökülmekte işte
 ölümün siyah, hayatın sarı cinneti

Göğün yüzü kara katrandı
 yerin yüzü beyaz zambak
 senin yüzün ufuk mavisi

benim yüzüm o ufukta
gövdesiz bir ağacın gölgesi

O gölgede uyumakta işte
hasretin mavi, vuslatın yeşil dehşeti
Kimsesi yok bir dünyada
Kim bilebilir bozkırın adresini

Nesli tükenmiş cehennemdim
cennetim sevdana emanet
bir de kuşlar ve çiçeklerle
yıldırımına gurbetin
sılasına şimşegin bu davet

Kalbimin dehlizinde işte
cennetin de cehennemnin de rengi

Yürüdüm ve kayboldum o renkte
adım ölümün ve hayatın adı
soyadım kimsesi yok bir dünya
kimliğim, kim bilebilir artık
yaşanmış ve bitmiş bir aşkın adresi?

Hüzne misafir olduğum günlerden
Kim ayıklar şimdi kederi ve özlemi?

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Özkan Mert

(1944)

ŞAİR! SENİ NASIL KOPARIRIZ DAĞLARDAN?

Ey! (– Artık) kelebek ölüleriyle
cepleri dolu olan ben!
Kim seni çağıran yabancı gökler altında?
Bandolarla, mızıkalarla çıktığın
dünya meralarında
konvoylarla fotoğraflar bırakan
yeryüzü göçebesi

kalbin otopside senin.
 Yanık harman yerlerinde
 bir gerilla ölüsü gibi yatan
 güz'dür Anayurdun.

Kafka ölünce, kocaman
 bir deniz
 çıkardılar ağzından.
 Sen ölürsen, kuş sesleriyle
 perdesini açar belki Prag.
 Kar değilse
 yağan şiirlerindir kent'e.
 Bak! Allen Ginsberg de
 imzasını çekti New York'tan.
 Irmaklara çivilenen omuzlarını
 çeviremiyor hiç kimse.
 Cemal Süreya ki, şiirlere, rakıya
 ve kadınlara doğru
 yanmakla meşhurdur:
 Ne saatini almıştır
 ne de gömleğini yanma.

Kuş sesleriyle, ırmakların firarından başka
 nedir ki zaten bir şairin ölümü.

Şair! Seni nasıl koparıyoruz dağlardan?

(Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)

Hüseyin Peker

(1946)

GİZLİ HASTALIK

Her şey düzgün gitmedi, kaslarımdaki ateş dindi
 Ayak bağlarım çözüldü, koşturmaktan yorulduğum, üstünüze üstünüze
 Hep uyudum, gözlerimden alev doğrulsun istedim, eski takvim
 günleri:
 Perşembe sizleyim, çarşamba sinema saatleri, cumartesi kitaplık

kurdu

Her telefona yetişen parmaklarım kesildi. kara sarı terlere karıştım
istemedem

Yaşadığım dizeler kalmıştı, koşturduğum tarla başları, üstüne üstlük
Dondurduğum yoğurtlar, iskender kebab, hani üstü kalsın diyerek
koştüğümüz

Pelin çiçekleri, ulu randevular, kravatımı ters bağladım, ince terdi
basan

Şimdi hatırlamak bile kitabın ters yüzü, arka kapağında kesik bir
reklam

Yaşadık mı? Bardağımızda ölü duran bir yudum, titremeyen bir su
kabarcığı

Duyduk mu? telefon çalmıştı, seslenmişsiniz, gel gel diye

Siz hayatın neresiydiniz? Adınızı unutmam birkaç şeydi sizi bana
çağıran

Gizli rengim pençeleşiyor. altımdaki yastığa ter diye çoğalıp sulu
sepkene dönüşen

Başucumda kitaplar, dergiler yaşıyor şimdi, uçup kaybolan notlar
Dostlar aradı, mektup-satır başları, dizip durduğunuz dergi
paragrafları

Alnımda avcunuz duruyor adamakıllı, bakın yanımdasınız, sesiniz
yok ki çıksın

Süt veriyorlar, geçmiş günlerin süngeri, not bırakıyorlar, tanıların
hepsi beceri

Beni bu diyardan götüren izler var, penceredeki perdenin
titreyişinden belli

İçeri biri giriyor, yaşanmış günlerin tuz biberi, koşturacak gözümü
götürüyor

Bakışım sizde kalsın, benim gibi görürsünüz belki, dergilerden artan
şiipleri

Öntümüz yaz; koşturmuştum, işte adımlarımın gürültüsü, kesildi!
Şu perdeye takılan korkunç ılık rüzgârdan başkası yok, hemşirelerin
iniltisi

Yılları arka arkaya dizdim, dudağımdaki kabarcığa takıldı bilinenler
Haritaların görünmez kalesi, o ünlü şafaklar, artık burda terliyor
Adresim yaşanmış günler hastanesi, ziyaretçilerim sandalyelerini
bırakıp gitmişler

Var mı gelenlerin bağı çözülen kurdelesı, pencereye çakmışlar
bakışlarımın çivisini

Bana bir dize bırakaydınız diyorum; giderken, yazmadığım
saatlerden

Bana bir kitap, kitabı çıkmamış bir şairden

Ya da daha önce duyurmadan giden tüm şairlerin bir ılık sesi

Gelsin konsun masamdaki sütün yanına, içip bitireyim kağan dizeleri
tatlı su niyetine

(Yeni Biçem 62, Haziran 1998)

Mehmet Taner

(1946)

BENTSİZ BULUT

Sis dağılıyor.

Ağaç gövdeleri de seçilmeye başladı
yakın, Adalarda.

– Tekneler kımıldar.

Rüzgâr belirgin kılar, rengini.

Resmin içinde yakaları ısır trençkotunun.

Ortaya çıkar ılık.

Dağ taslağı değişmiştir dağla kendini.

Bozulmuş kanatlarını, denizler, dökerler.

Ağaçlarında gagalanmış ballı incirler

Döner, hayıtlığa yüzlerini.

Hasretimsin sen, uçmuş bir damla su

Sandım seni: Dereyatağının

Kuru çakılları üzerinde

Çitlenbik ağacının budakları arasında, ak

Saklı yüzüm, Durgun bir yaz kaçamağı gibi

Her çıtırtıya kulak kabarttı.

Sonunda altın harflerle uçup geldi muştu:
Aktığını biliyorum şimdi somyeşil
Bir bulut-damar gibi böğründe ırmağın
Ve bu Güz gecesinin sonunu, içiyorum Size

Bentsiz Akarsu ve Bentsiz Bulut!
Damlaları karışmayan iki Yurt gibi –
Ve Sarılarak, Kendinize.

(Yaşasın Edebiyat 11, Eylül 1998)

Ahmet Ada

(1947) Son şiir kitabı *Begonyalı Pencere* yayımlandı.

ERGEN

sokağın çocukları o zaman bir ay damlasıydı
mongol gömlek piyanta ayakkabı
ben bayramlara saklardım sevincimi
terzileri beklerdim
diktiler mi bayramlık elbiselerimi
yükünü bende tamamlardı eksik sevinçler
benden geçen bağ bahçe hevesiyle
annem gül yetiştirirdi kış ortasında
bir yaprak gibi açılır evden içeri
sofrayı kurar şalgam getirirdi
annem sonra nasıl soldurdu göğü
ben aşka çalışırken, anlayamazdım,
çok yağmur yağdı, babam öldü,
yağmurun tentelerde bıraktığı sese gömdük
babamı, nisan çillerine çocukluğumu

yaz gelirdi, bir dönmedolap tezcanlılığı
sarardı kalbimi küçük saatin orda
beklerdim seni ah her cumartesi
lacivert bir ikindi, gri bir akşam
böyle mi derler aşka, şehir düşerdi

ben kırılır küserdim yaz eskirdi

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

Evire çevire dövülen kadınlar

Agorafobi.

Yalanlar.

Filiz Ertürk.

Enis Batur

Cinnetin can yoldaşları

4

Fırında patates, Karnıyarık, Kuşkonmaz artıkları

V

Öldürtün

VI

İktidarsız erkeklerin iktidarını öldürün

VII

Ve kimseler sırtını dönmesin artık bana

ekim/97

(Şiir-lik 48, Şubat 1998)

Gülsemi İnal

(1947) Son kitabı *Chöd Raksları*.

YANAN BİR YER ÜZERİNE KUTSAL KONUŞMALAR

Büyük zambaklar içinden seçtim yüzünü

bir daireye doğru tırmanırken ruh

öte yandan rüzgâr çukurları açıyordu hava

durdum, bulanık akan tarçın ırmağın kıyısında

beyaz sütun eski yazıt ikili Sfer

büyük eğriler yıldız kökleri çarpışan ben'ler

arasında

başdöndüren o yolda

ruhun atmacasını tanıdım, ancak

şöyle seslenirdi ateş ve kor birbirlerine

ve belki hiç

alev almazdı odunlar

ne doğan ne ölen bir yıldıztaşı vardı.

kayıtlarda
 yol silik
 taşlar çoktan batıyordu ve oyuyordu toprağı
 sonsuz bir çevrimle öteden
 yaklaşırdı bana hep baştan çıkararak
 bir eleji olurdu gönül
 eğer gönül varsa geride
 safir kanatlı kuşum benim güzelim
 senin bu mavi ayaklanışın başka
 derken bir aziz, ermiş dokunurdu
 koluma, sır sormak istiyorsan bir şey ver, kızıl bir akik belki
 sen vermeyi bilir misin,
 can çekişen gülü duyuyor musun
 gece gündüz yağmurlar yıkar onu, hep ıslak
 hiç büyümez bu toprakta
 daha çok gece ermiş ve sen
 erdemle senin aranda ince ipek
 dokuma günlüğü el işi sanki
 kuyunun sonsuz bilinci, taşın kızıl kanı, incinin unutuşu..
 Yine sorar apansız ağaçların altın sesi
 “Hiç daha önce böyle davrandınız mı, siz
 böyle misiniz yani..”
 yorgun bir el karşılar kış konuklarını
 lkeden ülkeye savruk
 kızıl akik gözleriyle geçer fahiş
 bedenimi size bıraktım der ansızın
 bir nergis yolu uzanırken Doğuya
 ansızın ansızın kamerye
 göğün yazıtlarıdır sarkan bu kez
 sonra kız mağrasmı geri ister, kızıl atlar gece dağlarına
 doğru kanatlanır.

İnci Asena

(1948) Kısa Paris gezisinden bir kitapla döndü: *Üç Gün Paris*.

TUTAMADIĞIM SÖZLER 2

Söze inandım.

Bilmediğim yüksek tepelerin direngen
kar'ına inandığım gibi: beyaz, ağırbaşlı ve serin.
Güneşin etkileyemediği varlığı...

Söze inandım.

Dağlarda eriyen kar,
toprağın damarlarında akan;
bir yamaçta fışkıran pınar:
sonu gelmeyecek bir sevinç.
Küçük taşların üstünde sıçrayan,
o sonsuz sevinçleri taşıyan damlalar...

Söze inandım.

Ve pınar ırmağa karıştı,
geçen bir ırmağa, hep geçecek olan:
işi her damlayı yaşama taşımak olan ırmağa:
Sonunda denize boşalacak...

Söze inandım.

Bütün yağmurların yağacağına inandığım gibi
beklenen ve beklenmeyen:
Hüzünlü bir çiseleme ya da korkutucu bir sağanak...

Sokaklardaki çamurlu birikinti,
sokak köpekleri ve sokak çocukları,
yansıyan lambaları odaların...

Söze inandım.

suyun dönüşümüne inandığım gibi

Kasım 1997

(Adam Sanat 146, Ocak 1998)

Hulki Aktunç

(1949)

BİR ŞEYİN VAROLUŞU

(35)

Mustafa Irgat ile Burhan Uygur'a Mevlûd olsun için
Karanlık söz ile beyaza dönmüş de varıp varmadığını
Acıklı yüzleriyle hep sormalı olanlar için söyledim
Bunun burasında sözcükler yok olur, var olur bir şey.

Boya ve laf, kendilerini bize doğru aşar gider:

Ölüme başladık mı Mustafa?

Öncelerimizden sakınmak gibi, ölüme
Başladık mı, öncelerimizden bölünmek gibi.

Ve Burhan efendi karanlık fanilasıyla
En ötelere etle mayalanmış boyasında.

Ölüme başladık mı Mustafa?
Öncelerimizden bölünmek gibi.

Kendimizden birkaç baba sonra
Birkaç anne önce belki de.
Üç beş oğul birkaç sarı kız sonradır
Belki de karşılayabildiğimiz yaşam.
Çarşı çiçeğindeki toprak, toz ve ölüm.

Taklit hakkı anadilde midir?
Ölüme de başlamıştık Mustafa.

Nedense birlikte görmüştüm ikinizi
En son. En son Asmalımescit'te.
Bir cemreye birkaç öğün kaldığı gün
Akşam inmek bilmiyordu. Teta,
Sonsuz umut, ince gül inmiyordu.

Ayıışığı karanfil, ay kuyumcusu.
Omuzsuz Burhan diyordu ki:
Moustapha, şiir, bir rengin
Parçalanıp unutulması olabilir.

Ustaları caneviden çırak çıkaran
Bir şeydir ve kimse saçıyla bilemez,
Diye ekliyordu Moustapha adıyla.

Kim bilir mahallemizin tek çıkmazını?
Tek ordadır ölüm ve bizden dökülür.

Komşu düşmanlar eğrilmiş resimler
Yüz binlerce gözün girer olduğu
Üç kanatlı kapılar, pencere kepenkleri.
Tahta, bir sesi içe içe bitiriyor ki
Ömrüne biraz Burhan biçiliyordu.

Ece ile bir şiire kalkışan adsız kalabilir.
Mustafa, bilinmez de bir ad ile boğuşan.

Mustefâ, dedi bu kez: Garip mürüvvet,
Bacaklar ve boşluk ve loş gışa! Demin
Ne de erken, şimdi ne geç bir loş gışa!

Buhran mı? Geç canım Burhan, büyütece
Ne gerek? Yazı iridir. Çek gözünü dünyadan
Resim iridir. Diri ve loştur çünkü gışa.

Boşluk da dolduğumuz yerden kalan,
Ölmeye girişmemizden kalan,
Bir ve pir olduğumuz bi yerden kalan.

Dilin bir yerlere saklanması, âmin!
Betim ve istekten kopuyordur, âmin.

Cihat Beyin ölmediği söyleniyor bugünlerde.
Bir sözcüğe gizlendiğini anlatıyorlar ve amma
O sözcüğü ararsan –ki bir fiil olmalı– бүкүнсүз
Bir eylemin bin bir biçimine бүрүнүп, âmin,

Zeminlerden tavanlardan yırtılarak, güneşi de
Koltuğu da yanıltarak, kiremitleri ve bankaları
Ve köpeksi göğü ve kedi ayaklı bir fırçayı bile
Aldatarak, âmin, Cihat Beyin ölmediğini
Söylüyorlar Mustafa.

“Ben işe gelmem, bi şeyler düşünürsem
Sana telefon ederim. Tamam mı?” Değil.

Ölmeyi bitirdin Mustafa.

(*Ludingirra 6, Yaz 1998*)

Arzu K. Ayçiçek

(1949) Son kitabı *Herkesin Bir Uzağı Var* yayımlandı. Halkevleri
Şiir Ödüllü ikinciliğini aldı.

SIYANÜR

yonta yonta bitiremedik
karanlığın dağlarını
bitiremedik akşamdan kalma
hüzünleri... Vadiler sır
ve “acı kokuyor çürümenin toprağı”

işte yine ölü gözler geziyor
ekmeğimin içinde
bir yanım suça taşınır, sığ sular da
biraz tortu... kan... bir yanım

sahi kaç kulaçtı yaşantımın boyu
can günceme düşen şavkı kaç gram
bilmem ki
ne zaman köpüklendi saçlarım
çizgiler hangi yılda...

bir çiçek düşüyor usulca
ömür dalımdan
doğulu çocuklar yağmalıyor sabahlarımı
kurşun topluyor saz damlarda
gözleri sürgün asyalı kadınlar

gitme... düş... kömür...
iki ayrılık arası kısa kavuşmalar
sessizliği delen acı
basıp da geçemiyorum gözyaşlarıma
yollar seni gelemem

yalnız kuşlar pasaportsuzdur ülkelerde

(Şiir-lik 47, Ocak 1998)

Hayati Baki

(1949)

TUHAFLIK

göz saklıyor bakışın gizini, uçurumunu
çöltün. savrulmanın uysal rüzgârında kül
dağılıyor tirşe suya: küfün ışıkla
kardeşliği: emiyor sokulgan duruluğunu
ıslaklığın. dinlenmesinden belli taşın otların.

yitiyor bulak zaman yokluğun sisinde.
şaşıran yılan acının patikasına akıyor,
balkondan görüyorum: ılık çalıyor
yaşam: bellekteki unutuş boğuluyor
lağımları arasında yorgunluğun, kentin.

park bana bakıyor gözleri kaçışırken
körelmenin körlüğüne. dalda kuş, yerde
kedi: habersiz boşluğun ufkundan.
ah, kuru yaprak eziliyor, hınçla:
beklerken hiçliğin serinliğini.

birden yağmur, öpüşen çocukluğa düşüyor,
çiçek tozları kelebek. birden uykusu kedinin,
birden korku: korkunç bir çocuk oluyor,
anne oluyor: ölüm oluyor, dalları
göge ağan ağacın.

orman nerede, nerde kaldı bu ağaç? titriyor
öğle uykusunda ısınan kertenkele: aklım,
balkondan düştü küs çocuğun ardından. uğultu
sonra. anımsıyorum: neydi, demiştiniz?
hayır, değildi miydi, evet?!

ah, kalbim, unutma: yaşam ıslık çalıyor. –

(Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998)

Sina Akyol

(1950)

GEÇTİYDİ

İyilik bulutumsun, yağ-
murum da olur musun?

Yağdın zaten, iyice onardım
saçağımı. Kuytu evin
nemini aldım. – Uyku
diye bir uyak, düşsem
mi çıplağıma? Ruhumun
çıplağına serdim, terli
uykunu.

Evdi, bize kaldıydı,
merteklerine kar indiydi,
kış geçer dediydik, geçtiydi
kasığında, billur zaman.

GEZİ

Bir bilet daha! Çocuk,
çarpişan otolara!..

Ordan da çıkarız,
çok güldüren
aynalara gideriz.

Ey çocuk, imkânsıza –
gideriz, bize kalırız.

(Varlık 1095, Aralık 1998)

Ebubekir Eroğlu

(1950) *Şahitsiz Vakitler* adlı kitabı yayımlandı.

BULUŞMA

bu toprağı boş kalır sanma
eksilmez arzuyla iz sürenlerin
kimi gitti kimi gelecek

yol bilmeseyordam bilmesey
saf yürekle kapıya erenlerin
kimi gitti kimi gelecek

yerleşip otele pencereden bakınca
gördüğünden irkilenlerin
kimi gitti kimi gelecek

işaretler karışmış diye burada
bakışıyla aynayı silenlerin
kimi gitti kimi gelecek

tanışıp mahşeri karmaşayla
bugünden sarsılan yüreklerin
kimi gitti kimi gelecek

özetlenip menkıbesi yazılsa
koca bir destana dönenlerin
kimi gitti kimi gelecek

ister oku adını ister okuma
bir kere kayda girenlerin
kimi gitti kimi gelecek

ya sayısı dersin birşey diyemem
hafızada sayısız yer edenlerin
kimi gitti kimi gelecek

senden öncekine bunu söyledim
duyacağı aynı söz yarınkilerin:
kimi gitti kimi gelecek

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

A. Hicri İzgören

(1950)

BİR ÖMÜR YETMEZ

Bahtı teninden yanık bir serencamdı
Bir ömrün bana giydirdikleri
Kaçamadım şerrinden şamarından feleğin
Daha tüysüz bir çocukken dilim dağıldı
Yasaklarla korumaya alındı bütün düşlerim

Ardımsıra kurallar devriyeler gezerdi
Başım üç numara traş trahomlu gözlerim
Babamın ters-yüz ceketi gibiydi hayat
Acısı bol bir ağıt gibi dururdu bedenimde
Ya da sokaklarıma dar gelirdi.

Parçalanmış bir aynada büyüttüm kendi kendimi
Kurşun eritilirdi başımda okunmuş sular içerdim
Boynumdaki muskaya havaleydi bütün hâllerim

Hem takdir hem tekdirlik bir mektepliydim on beşimde
Yağmurlar ve şarkılar kardeş gibiydi
Şarapla tanıştığım rüzgâra bulaştığım bir takvimdi
Hepsi bir şiirin eskizleriydi belki
Sonraki yaralarım sargı bezleri

Ten çıra olmamıştı yazgım henüz bakirdi
Giz yüzle tanıştı sonra boynunu sıktı muska
Bir tren yolculuğunda bozdum bekâretini

Sonrası âhir zaman kahr mevsimi
Yenildiğim yıllardı kapılar kilitliydi
Rüzgârsız kaldım dilim paslandı otuzumda
Tezgâhlarda boylu boyunca ertelendim yarına
Gözlerinin düsturuyla kırdım gecenin çemberini
Kaç arkadaş daha siindi kütüğünden
Notalara söz oldular şiirlerle kutsandı isimleri

Kırk kere bozmuştum tövbemi kırkıma geldiğimde
Sığınacak bir dergâhım da yoktu üstelik
Biraz daha büyüt müştüm yarımı
Bende gözlerin kaldı o şarkının sözleri
Bu biraz da kendimi seninle tanımlamak gibidir
Orda saklıdır dünyanın bütün hazineleri
Kutlu bir mirastır elbet
Bir ömür yetmez anladım
Yazmak için bütün sen'leri

(İnsan Şiir Defteri 7. Aralık 1998)

Mehmet Mümtaz Tuzcu

(1950)

BODLER'İN RESMİNE BAKARKEN

Saçı altın uçurum
Dili günah kırmızı
Bedeni seher pembe

Ey kösnü kuşumuz sen
Hiç göçme içimizden
Gaddar gagalarıyla bizi didikle

BODLER'İN RESMİNE BAKARKEN 2

Ansızın çöker gece, dağıtmaz gözyaşları
Belki çok sonraları, acıyı öğrenince

Beynim ve gözlerim karanlığa doyunca
İner yüreğim hâlâ sıcak bir uzun kan boyunca

Evet, bakışım korkunç! çünkü kan sıçradı kirpiklerime
Çünkü çamurunuz çıvdı, etime, iliklerime

(Morca 25, Mayıs 1998)

Coşkun Yerli

(1950) Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü Jüri Özel Ödülünü aldı.

O YAZ DAYIM, SUAT, BEN

Elinde bir torba Çin bulutu
Çardağa koşarak gelirdi dayım
Askılı kısa pantolonu, yaralı dizleri
Kaplan gözleri, mor merdivenler

Erikler, kaysılar, dutlar, incirler
Adam boyu şimşirlerin ardında
Yan bahçenin iri şeftalileri
Serçe ağızlı kız, eli belinde

“Hey!” derdi, “size de koparayım mı?”
Dayım, Suat, ben donardık sevinçten
Birlikte haykırırdık: “Hadi, kopar!”

Serçeydi, uçardı kızın ağzından
Dayımdı, kartaldı, düşerdi peşine
Saçılırdı göğe bir torba Çin bulutu.

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Tahir Abacı

(1951)

KAPALI HAVA

Gece eksilten rüyalar içinde eridi
Geçmiş dirildi siyah yağmurlarında arka bahçenin
Karanlıkta çırpındı hayalet dizeler
Yaralı biçimleri benzetme mağlubu

Başkasından ses umarken dile gelen söz gibi
Boş odaya uğrayanın dilinde ağrıyan söz gibi

Bu yıl boralandı kış, üşüdü rapsodi
Elimde büyüteç, saksıda kar çiçekleri
Üşenip suyu bidondan, şarabı şişeden içtim
Ve aynı tat geldi hepsinden: ağı

Hayat sıkıcı hayatla barışık sevgili
Yıkıldı çoktan o mimari, binası dimdik ayakta
Hemen solmaya başlayan A'sı kadar yaşanıyor aşk
Ş'ye takati yetse alkol gibi olurdu zaten

Sabahın alışkanlık zifosunda solup gidecek bu resimde
Rüya kadar uyanık olmaya bir çağrı var

(*Yeni Biçem* 58, Şubat 1998)

Gültekin Emre

(1951) *Taşı Sula* adlı kitabı yayımlandı.

GECE GEÇTİM ÖMRÜMÜN ÜSTÜNDEN

Bir fotoğrafını bile görmediğim kentlerden, kasabalardan, köylerden
Geçtim, adını aklımda tutamadığım konaklama tesislerinde açık çaylar
İçtim, sorsanız haritada gösteremeyeceğim ırmaklardan döküldüm sana
Kötü çekilmiş resimler gibi günlerim, günlerim yanlış resimler gibi

“Güle güle, hayırlı yolculuklar!” beni benle başbaşa bırakan ıssızlığın
 Molaya geç kalmış bir otobüs gibi soluk soluğayım sana gelirken
 Hayatı yanılsollayan bir otobüs elimden tuttu bu gece, haydi hayırlısı
 Geçmişim göndere çekilecek yarın senin önünde, yarın ben yokum

Telgrafın telleri de “tedavül”den kalktı, kuşlarda kuşak çatışmaları
 Yani içime su serp, yüzünde gül açsın, aşksız bir martıya dönmeyeyim
 Yavrusunu yitirmiş bir kirpiye dönmesin sensiz günlerim, ortancamda
 Ortak kaygılar, bendeki kamburu çıkmış bir azınlık ruhu, şimşegin

Şaşırdığı yol, El Nino’nun okşadığı haritalardaki renk değişikliği bizi
 De ilgilendiriyor, senin tarihin bana doğru ne zaman temel atacak
 Çok eskiden de gelmiştim bu heryeri iyice yağmalanmış, ülkeye
 Türkiye daha bir Türkiye miydi o zamanlar, sevdiğime yine burada

Şiirler yazmıştım da kimse karışmamıştı işime, ormanlar hep yanmış
 Yakılmış, dostlar emekli olmuş, kışında bir karış yeri kalmamış bir
 Kıyı şeridi gibiyim, akşam bekliyor beni ne yapacağım ben akşamla
 Gece geçtim buralardan uykuna tutunup, düşlerine sarılıp, al işte beni

(*Milliyet Sanat* 437, 1 Ağustos 1998)

Enis Batur

(1952)

TAŞ DAMLALAR

Bana çölün arkasından gelecek topraklardan,
 simsiyah gökkubbeyi delip geçecek bir sabahtan
 söz açsın, bir bilici istiyorum: Avucundan altı yüzü
 kutlu bir zar düşsün, kemerindeki kemikte susuzluk,
 korku ve karabaht yerine kurtuluş harfleri yazsın,
 çadırımdan çıktığımda sağanak karşılasın beni,
 atıma binmeden bakayım: Gözlerinden kaybolmuş
 güven ışığı geçsin, yakınlar beni öylesine bezdirdi,
 uzaklar rüzgârını getirip etrafında çevireceği billûr
 sesle dolsun – kırıldım, yenildim, bozbulanığım
 yıllardır. Bir bilici bulun, geceme yıldız, ağsın.

Böyle uzandım döşëğime gece, gece bitmemişti böyle uyandım. Beldem baştan uca çİğnendi, kim oturuyor sarayımda biliyorum, biliyorum kimdir kadınlarımın koynuna giren: Ağır bir koku, pes bir kösnü, köpük köpük taşan bir öfke ile kaplandı odalarım, şehirlerim, hükmettiğim uzun ovalarla sisin çöktüğü dağlar: Issız bir imparator taşıdım buraya, tuzla buz gurur getirdim yanımda, bir de zakkumdan tane tane bir imbiğin doldurduğu şişe, hiçbir şeyden korkmadım bildim bileli: Ne yazgı, ne kargış, ne ölüm: Bir tek şüphedir, esirgensin.

Büyük, taşlaşmış damlalardır Zaman, bende bana ne var ne yok kilitler. Çıkıp uçsuz bucaksız bir ateş yaksam: Onlar erirler mi? Çıkıp bir ateş yakacak olsam sınırlar ki çağrıdır, çağırmam, rüzgârı arkasına almış bir yangındır, korkarlar, ben kimseyi korkutmak için doğmadım. Bir anlam yok yaradılışımda, bir giz bir gizem yok kimseden beri – kendiliğinden an gelir erirse damlalarım, geçmiş günleri kaskatı geleceğimden ayıran âraf çizgisinden yürütür geçerim: Bir bilici bekliyorum, muskamdan düğüm çözsün, suskumdan söz yağsın.

(*Kitap-lık 33, Yaz 1998*)

Abdülkadir Budak

(1952) *Aşk Beni Geçer* adlı kitabıyla Halil Kocagöz Şiir Ödülünü aldı.

SEÇİM SONUÇLARI

Ahırlar içinden kır kokulu bir atı
Adı gül olanını çiçeklerin içinden
Edebi sanatlardan şiiri seçiyorum
Sesimi seçiyorum kör kuyulardan
Ressamlar arasından Nuri İyem'i
Neyden hıçkırıklar ağaçtan orman

Ağrı adlı bir dağı ağrıyan yerlerime
Kadın adları içinden beş harfli olanını
En mahzun duruşumu fotoğraflar içinden
Kanatsız kuş resmiyle süslenmiş mektubumu
Postacıların greve gittiği günden

Kayığını kaldırıma bağlamış biri
Yerine geçiyorum şu sıra Ankara'da
Dev konseri kaçırmış bir kemanın
Hüznüyle dönüyorum uzun provalara

Raylara bağımlı trenleri hep
Kaybolmuş çocuklardan bir cumartesi
Annemi seçiyorum annelerin içinden
Babalar içinden en genç öleni

(Yaşasın Edebiyat 6, Nisan 1998)

Haşim Çatış

(1952-1996) 1970'li yılların ortalarında sesini duyuran bir şairdi. '80'lerde birden ortaldan kayboldu. Bu yıl, 1996'da bir otobüs kazasına kurban gittiği öğrenildi. *Şehir Şarkıları* ve *Şiirler* (1974-1979) adlı iki kitap bıraktı geriye.

BU SON ŞARKI

Bu son şarkı silâhlarım tükendi
Ne bir sevgili ne bir gül
Yanıma alıp gezdiğim beş yıl
Şiir dedikleri korkunç dikendi

Bu son şarkı silâhlarım tükendi

Bütün siyahlarıyla
Yaklaşan cellat
Ve içimde koşan delirmiş at
Şiirdi yani uçurumun kıyısında
Sonsuz bir gezinti

Bu son şarkı silâhlarım tükendi

Şiir dedikleriymiş o
Tapılan bir zehirmiş
Geceler geceler boyu
Çaresiz intiharlarıma
Elleri sinmiş bir kadın
Belki tek kadın o
Vücudunun her bahçesini tanıdığım

Bu son şarkı silâhlarım tükendi

Haziran, 1978

(Şiirler [1974-1979] adlı kitabından)

Müslim Çelik

(1952)

ÇÜNKÜ ONLAR GİTTİĞİNDEN BERİ SICAK GÖZ

Babam geçti gözümün önünden
külot pantolonu, uzun çorap (goğalar) ayağında
evlerin bacaları yitmiş karları dizliyor
bircik odamızın ortasına düşüyor aka

Elli sekizin soğuklarını düşündüm
Vatan cephesi yeni kurulmuş
Kapkara bir bahar uyanmakta
Belli dağılacak bulutlar serpiyor
gönlümüze göğ seli
Masalsı yaz göğü geçiyor gözlerimden
O, çelikten ipek teli

Küçük bir sayrı kız üzüm tiyeklerini
döner böcekler vızıldıyor
Daha kardeş babamız şurdan salınır yürürdü
Anam başında tepsi, içi kaysı dolu
garip kuş gene böyle üzünçlü ötmüştü

Sen karşı durmuştun dağlara
taş atmış toprak atmıştın / gülerek çitlembik ve
yıldız böceği yerine

Sözün kurşun sayıldığı süremlerde
ellerini tutuyorum yelin
dal yeri barışlıyor kırılrsa da

Hey ozan, yıldızların yüzüne bak, ısındır
cılga yolda, düş içinde akağaçlarda

On'lar gittiğinden beri sıcak göz / söz öz

(Adam Sanat 153, Ağustos 1998)

Gazanfer Eryüksel

(1952)

SOM SİYAH

parçalanmış bir kadavraydı kent
olur olmaz koşuşmalar
köşe bucak leş kokusu
travma moru orkideleri
pıhtılaşmış gecelerin
som siyah bir pelerindir
omuzlarımızda uçuşan ölüm

beyaz alevler kusuyor
labirent sokaklar
dilber gövdesine ayın.
yanım sıra koşan çocuğun
terleyen başı.. dağın gözesinde
göveren nehir,
uçan kuş. ölü balık...

gecenin yüzüne bakıyorum
fırtına gölgesi.. rüzgârın yüzünde

issizlığı krater göllerinin...
bütün ırmaklarda akan odur
sanki.. savrulan gazellerin
görmeli issizlığıydı
puanlı gün ortasında
yazıya sızan serinlik.
denizleri göklere uçuran
gümüş kırıntıları biriktiren
bulutlarda...o ruhani derinlik.

dilber gövdesinde ufkun
kan oturmuş dudaklarında aşkların
ruj moru dövmelemler...
som siyah gecelere gerdiler kenti
gün düştü saçlarına.
bir kuşluk vakti yazıldık
kadavram ve ben
asırlık çınarların duldasına...

(*Düşlem 17, Eylül 1998*)

Oya Uysal

(1952)

SOKAKLAR

Ne zaman yürüsem kendime, dalgın,
gözlerimin içinden dalıp gidiyor uzaklara sokak. Ansızın
kar kokusu, ansızın yüzünde *ya dönmezse* korkusu.

Sokaklar, sokaklar...

Kırık hayallere çarpıp dönen bir çığlık olsam da, sokaklar
sevdim, sokaklar terk ettim sonu karanlıkta kaybolan

acının dilinden hüzne çevrilmemiş bir romandı henüz

zaman.

Ölü kuşları okşayan iyi kalpli rüzgâr,
ruhumu önüne kat,
hayatımı

– yolunu kaybetmiş kör bir sokak kadar yoksun hayatımı –
yalnız ve yaşlı bir keşişin gözleriyle seyrettiğim hayatı.
İşte bırakıp gidiyorum. Bırakılmış bir keder dolaşıp dursun
odalardan odalara artık.

Artık buğulu gözleriyle
yüzü
henüz kurumamış suluboya bir resim

olmayan birine bakar gibi uzaklara bakar sokak.

(Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998)

Ergin Yıldızoğlu

(1952)

VAE SOLI¹

“Le Frisson de Vae soli! Gargouilleen mes molles”
J. Laforgue

Fena halde suçludur orman
dikkatle söndürülmüş bir sevdayı
bitkin bir köpek gibi izleyen alacakaranlıkta.
Bileklerini uzatır maço usturasına güneşin.
Kesiklerinde zarını yırtar usulca
sarı noktalı
kan kırmızı bir mantar.

Yosunlu yapraklar...

– Ah! Islak dili kösnül bir esintinin –

...hazla ürperir. Ve bir titreyiş...

Düğüm olur sümüklü bir solucan, kan-ter içinde.

(Nasıl olurdu hermafrodit olmak?!.)

Kuru bir meşenin içedönük suskunluğu... Belki içindeki kurt...

Rastlantının özenle dokuduğu duman

bu sonbahar sabahında,

– Alüvyonlu dipçamurum... çıplak ayak izlerin,

Fado, Flemenko, Carmen. Ve bir albino anakonda
(“*Ses cheveux sont d'un noir sinistre*
Sa peau, le diable la tanna”²) –

eğreltilerin arasında sürünerek dolaşır. Sonra,
nikotinli parmakları güneşin
derisini pul, pul soymaya başlar.

(20/05/98)

(1) “*Vae soli*’nin ürpertisi kaburgalarımın altında guruldar” *Vae soli: Vah!*
Yalnız olana.

(2) “Saçları, sinsî, uğursuz bir siyahtır/Teni, şeytan vermiştir bronz rengini”
Theophile Gautier.

(*Adam Sanat 153, Ağustos 1998*)

Metin Cengiz

(1953)

KARANLIKTA

korku tohum gibi, mucizeyle
nasıl fişkirırsa otlar
sarı birdenbire gövdeyi
bir hayal serüveni başlar, karanlık
kocaman dehlizler açılır yürekte

tabutu çağrıştırır sığındığın oda
düşman kesilir aşkı öğreten sokaklar
kuşku, o kurtarıcı çocukluk armağanı
hummalı bir ırmağa dönüşür, zorlu
kanat vuruşlarıyla çırpınan ırmağa
hayvansı, ürkünç gözleriyle lambalar
garip şekiller çizmeye başlar havada

demek... ne dostlar ne kuşatıcı anılar
ses vermez uğuldayan geçmiş uzaklarda
kanın bile lanetlediği vampir gibi
gecenin ağırlığı çöker üstüne
kuru çay yatağını andırır sana yurdun

ölüm bile uyandıramaz seni
kılık değıştirsene neye yarar
yürüdüğün bildik yolu uzatmaktan başka
kışın kuruttuğuş bir ağaçsın artık
içini kemirir durur beslediğın kurdun

sen şimdi karanlıkta, suretinde karanlığın
oyun içinde amaçsız bir oynusun.

(Varlık 1088, Mayıs 1998)

Şükrü Erbaş

(1953)

SAKLI SU

Fatma Dikmen'e saygıyla

Bütün uzaklara gittim
Hepsinin de dönüşü vardı.

Toprakla güneş arasında kısılmış bir çocuk
Yakamı hiç bırakmadı.

Gitmesem ölürdüm
Kocaman bir yalnızlıktı dönüp geldiğim.

Gözyaşına batmış bir kadın
Hâlâ emzirir ezikliğimi.

Yaşlandıkça keşfettiğim tek gerçek
İçimdeki çocuk ölümden çok korkuyor.

Bir susma ustasıydı babam
Ölümünden on yıl sonra acıyla sevdim.

Deniz Gezmiş için çırpınan kız
Bilmek istiyorum şimdi nasıl yaşıyorsun.

Elif elif ağlardı Zeki Müren dinlerken
Neden bir kar yağışıdır anneannem aklımda.

Bir mitngte gözlerimin dolması
Ben sosyalizmi hep sevdim.

Onurudur ömrümün Amsterdam'da gördüm
Acının nasıl iyiliğe döndüğünü.

Sebebini sen söyle ey doyumsuz ilkgençlik
Hangi kadını sevdiysem mutsuzluk verdim.

Bir tek gitmek yatıştırdı, o da bir süre
Ölüm gerçekten "asude bahar ülkesi" mi?..

(*Varlık 1094, Kasım 1998*)

Tarık Günersel

(1953)

SERPİNTİ

ve ötede birden
bir serpinti
uzayda
ne içeren
bir öznenesneyi
ne dışlayan
yoğunlaşırken seyrelen
seyrelirken beliren bir
serpinti
sessiz sözsüz yankısız
kırıntılar
kalıntılar
kalıtlar
varlığın
kendisiyle eğlenişi
yok oluveriş

diyor içimde bir ses
uzayın karanlığında akarken
bu beden
bütün s/istemlerin dışında
biraz H₂O biraz H-bomb (a/simetrik)
iddialar yen(il)giler
anti-moleküller anti-noktalar tanımdışılar
yoğunlaşır ve seyrelirken
yoğun bir seyrelmeden geçer-
ken beliren
bir serpinti bu
algısız
yankısız
ama hiç de hiç olmayan
yaşanan yaşanmayan her şeyden
damıtılmış gibi fışkıran bir şey
tek şey gibi bir şey
hiç de tek olmadan
tuhaf bir arzu gibi. işte böyle: ötede
belirip kaybolurken ben
birden
kâinatın karanlığını döllüyor spermlerim
kimseye sezdirmeden

(Adam Sanat 157, Aralık 1998)

Şavkar Altınel

(1954)

DİNGİN CUMHURİYET

Sabah ayazında alan bomboş:
Ne bitip tükenmez turist kabileleri,
ne birbirlerinin resimlerini çeken
gözlüklü genç Polonyalı rahibeler,
Doç'un sarayıyla bronz aslanlar
gri ışığın altında sessizliğe gömülü;
vaporetto iskelesinin yanında

eğri büğrü direklere bağlı gondollar
yaklaşıp uzaklaşırken kıyıya
rüzgârda sürüklenen çöpler geçiyor
düinkü kaldırım ressamından kalan
madonnanın renkli tebeşir yüzünden.

Küf kokan arka sokaklara sapıp
sarı “Ferrovia” işaretlerini izleyerek
yürüyorum amaçsızca istasyona doğru.
İki yanda uzansam dokunabileceğim evler
durgun, yeşil suları bir kanalın arada bir,
karanlık vitrinlerde Murano camları
ve yırtık afişler sıvası dökülmüş duvarlarda:
İtalya yıldızlı armasıyla askere çağırıyor
oğlum olabilecek yaşta vatandaşlarını,
“Dingin Cumhuriyet”in daha kanlı bir çağından
kalma işkence aletlerinden söz ediyor
Garip bir serginin büyük boy ilanı.

Kapalı bir kiliseye göz atıp geçiyorum.
Yirmi beş yıl önce gelmiştim buraya ilk kez:
Her sabah çiçek saksıları arasında
oturup kahvaltı ettiğim güneşli teras,
başka gelişlerimde kaldığım
tahta gıcırtılı, loş, ucuz odalar
ve kaybolup gitmiş onca zaman arada.
Bir güvercin ansızın gürültüyle havalanıyor;
başımı kaldırıp bakıyor ve söz veriyorum o an
yalnızca kendime acı vermek için
sivri uçlu, keskin aletler gibi çıkarıp özenle
yan yana dizmeyeceğime bunları bir gün.

Ali Cengizkan

(1954)

FIRTINA

Düşük yoğunluğa dayanamayan sıvı
 Gibi, bulaşıyordu güvertedeki herkese:
 İsrailli karı-koca bedava iş tatilinde,
 İranlı ana-kız, esmer güzeli, tesettürsüz
 Mutluydular, bebekli Fransız çift gibi,
 Ağzlarında sürekli sarı diş ve sigara
 Çiğneyen, çiğneyen ve çiğnemen iki kaptan.
 Ben Raşit, memnun oldum, ya siz?
 Yahudi olan sarışın ‘güzel’ başbakandan
 Haberli: Ben Raşit, türkün ve müslümanım
 Basına ulaşmak istiyorum, Türk gençliği
 Kaptan. ve deliyim, ve tedavi görüyorum ve
 Doğruyum, çalışkanım. Yirmi yaşında
 Düşük yoğunluğa dayanamayan her sıvı
 Gibi, örtüyordu İranlı ana-kızın üstünü
 Besmeleyi gösterirken dümende asılı.
 Garip bir gündü, güneş bir gösteriyor gül
 Yüzünü mavi denize, kızartıyordu donmuş
 Yanaklarımızı, Ben Raşit, memnun oldum
 Bir asıyordu suratını bizler gibi
 Falezlerin üstünde tepinen kentin
 Suratsızlığına öykünerek: Ben Raşit,
 Gezintide bile ayakları çekmiyordu işte
 Bunca ağırlığı, gülümsemek ve temizlemek
 Dünyayı, fobisiydi: Dünya bir tekne, yoktu
 Gidecek “başka bir dünya, başka bir ülke
 Başka bir kent”: Ben Raşit, kız kardeşimi
 Korurum ama en büyük hırsızdır bacılar,
 Ben müslümanım sen yahudi, oku bakalım
 Kulhüvallahıyı, kül uçmasın denize, kül
 Yutmam, kül uçmasın aklımdan. Garip
 Bir gündü işte, öylesine, dedim ya
 G. Aslan II teknesinde fırtınada sallanan
 Ülkesini arıyordu o gün biraz herkes.

Onu uzun yıllar önce bulan kaptan
Ucuz turistik andaçla asmıştı aynaya:
“Yorgunum, beni bekleme kaptan,
Seyir defterini başkası yazsın.
Çınarlı kubbeli mavi bir liman
Beni o limana çıkaramazsın.”
N. Hikmet R., diye okudu Raşit. ben Raşit.

Antalya, Ocak 1997

(Morca 25, Mayıs 1998)

Veysel Çolak

(1954)

MASKE TOPLANTISI

- I.
Çok kullanılmış bir aşk,
tenha her yerde biraz
ve apansız bir kadın
bol konuşturuyor güzelliğini
sildiği camı kırdı kıracak
yapayalnızdır içindeki hız.
- II.
Ay bir küfürdür çoğu zaman
bir unutkanlık sızısı, yüzün avucumda,
ev kılığında kızlar odalar gibi nemli
kirlenmeye hazır cinsel vuruşma.

- III.
Can sıkıntısı oldukça kalabalık
ıssızdır av için hazırlanan her silah
yontma insan devri, korkutan harita
eskidir yepyeni göçebelik,
dağların kente dalma hakkı var
armalara karşı kırım kapınızı erkenden
caymak aşktır maske alışkanlıktan

IV

İnsana gizem bir geyiğin korkusu
 bir at taşrayı böler, acılar onu
 kirlidir hep bir gazinonun tütün içişi
 en çok çevik ellerini sev, onları
 sabırsız olana uğrat. Yağlı urgan
 iğrendirir beni de.

V

Özgürlük sokaklara yabancı, gece kaçak bir leke,
 küfü bozduk, günü dinletemedik halka
 artık en iyi ben susarım. Bilmiyorum
 nerede çarpışıyor hayatım.
 Geri çevirsin gülün solan rengini
 bir yavru kuşun acele tüylenişi.

VI.

Bu işe hüznü karıştırmayın.

(Edebiyat ve Eleştiri 38, Temmuz/Ağustos 1998-
 Dize 34, Ağustos 1998)

Salih Ecer

(1954)

BAŞIMIZIN ÜSTÜNDE NEYİNİZ VAR**ÜÇÜNCÜ MİSAFİR**

Bilirsin seni gözüm gibi korurum.

DÖRDÜNCÜ MİSAFİR

Bilemezsin ülke elden gidiyor.

BEŞİNCİ MİSAFİR

Nasıl da hücum ettiler çocuklara.

ALTINCI MİSAFİR

Bu kadar müsrif bir vatansever
 göremedim bu güne kadar.

YEDİNCİ MİSAFİR

Bu güne kadar denmez, bugüne dek.

BİRİNCİ MİSAFİR

Beni sağlayan o kıpırtıya
gözümle bakıyorum

Çırpınıyorum seni seven gönlüm için
elemim, masal düşkünlüğüm.

İKİNCİ MİSAFİR

İlk kurşunun sıkılması

bu kadar romantik

bu kadar sıradan bir şehre yakışır ancak.

Anlaşılmaz bir dertle geçtik Tuna'dan kabilelerle
mahmurdum, sudan bahsediyorduk.

Kalbimde bir sırıltı kalmış.

Yürüyüvermişiz rüyamızda. seni sevdiğimi öğrenmişiz.

Sabahın köründe bu ne, bu neyi hatırlamak.

Sevmek aramızdaysa

bir daha söylemem.

(Defter 32, Kış 1998)

Hüseyin Ferhad

(1954)

DİŞİ TOTEMLER, I

Eyvanda ay aydınlığında

yârim *Kur'an* okurdu

Ebu Cehl'i benimle eşler

kalbime mim parmağıyla dokunurdu

Eyvanda ay aydınlığında

yârim işveyle soyunurdu

iki bacağının arasında

gri kelebekler uçuşurdu

Eyvanda ay karanlığında
yârim çıplak uyurdu
Umay'a nispet yaptığını düşünür
avunurdu

DİŞİ TOTEMLER, II

Kimin şivesiyle seslesem
alnının runik yazısını,
yoksa tuz mu döksem
kesiklerine kalbinin

Kimin işvesiyle sokulsam
terli haşhaşına eğninin,
öpsem ve mühürlesem mi yoksa
sonsuz dek ağzını

Teninin gurbetinde mahsur
ömrümün yarısı için.

Kimin gülüşüyle dökülsem
zifaf postuna senin,
kaç misli *Hüsn* bulunur
Aşk hecelere ayrılırsa

(Adam Sanat 156, Kasım 1998)

Hilmi Haşal

(1954)

NANKÖR

mavi bulutlu kapıdan giriyorum cehennemime
zamanı terk ediyorum, tatlı zamanı
(saatim sehpanın üzerinde yüzükoyun...)

gül döken kitapla giriyorum cehennemime
eskimiş sözcükler, kül/kem olmuş tatlı sözcükler, boş
(yalnızlığı usulca giyiniyorum, artık üşümemek için)

mutluluktan öteye giriyorum, cehennemime
gurbet nere, sıra dilimce uzak; özlemişim tatlı dünyayı
(annemleyken, anılarım yokken güneşliydi özüm...)

sonsuz ve yalındüş giriyorum cehennemime
yine de yalan cennetimi seviyorum, uslanmaz cinnetle
(bağışlamasın annem haylaz oğlunu, acısız edemeyen...)

yaşam mı? o gümüş gibi, kararmadan parlatılmıyor işte...

Ağustos 1998

(Yeni Biçem 65, Eylül 1998)

Arife Kalendar

(1954)

OKYANUS VE ÇÖL

Dalgıcın biriydim
bir gece yakamoza söndürüp cigaramı
yaşamlardan canyeleği alarak
yanan suya atladım

Çölle okyanus kardeştiler
o vahalar o mercan kayalıkları
buğday tarlasından üveyikler kaldırdım
öyle bendin suyla toprak arasında
andım sevdaları
yittiler birer birer

Kaydı yıldız bulutlandı gök
gözlerin gözlerimi
hüznün hüznümü çaldı
bir acıyı senden öte
bana yakın yakaladım
ağrıdım ağyar ağrıdım

Dalgıcın biriydim
istavrit balığını şahmeran
istavriti eftelya sanıp aldandım
tepsi gibi tepemdeydi ay
sana böldüm bana böldüm parçaladım

Yüreğim benzinliydi
aldırmadan kibrit çıktım

(Şiir-lik 53, Temmuz 1998)

Oğuzhan Akay

(1955)

BUGÜN DE AKŞAM ÖLDÜ

Ben kendime, dündüm

Resmi tarihçilere benziyordu kaçarken
Güneş
Yüzünü gösteren, içini gizleyen
Tepe ise ayakları suya
Karışıyordu ve benzemiyordu kendisine

Güneş tepenin ardında batıyordu
Gözime
Kumsalda birkaç köpek gözü pek
Bitleriyle oynuyordu yani hisleriyle
Rüzgâr tepeyi, müzik geceyi arıyordu

Hepsi tuvalin üzerine yapışıp kalmalıydı
Oysa ressam ölü taklidi yapmaya gitmişti camiye
İşlenen suçların fiilleriydi hepsi failatın
Tek dişi eksik filler fiil olsun diye

Gümtişlik tepsiye kondu korsan kellesi
Parmağıma yüzük oldu, kallavi

23 Eylül '97/Gümtişlik
(Adam Sanat 146, Ocak 1998)

Osman Serhat Erkekli

(1955)

HAŞİM ÇATIŞ'IN ZAMANSIZ ÖLÜMÜ ÜZERİNE

I
Tanrının çektiği dişlerdir
Ölüler
Ama kimisi süt dişler
Kuşkusuz yeniden gelecekler

Tanrının çağırdığı dişlerdir ölüler

II
Yeni imgeler bulmalıyız
Dedim Haşim'e düşümde
Ben buldum dedi
Buldum ve öldüm

Anımsıyorum bir kedi yavrusu yüzünden öldüğümü

(*Yeni Biçem* 65, Eylül 1998)

Mehmet Kâzım

(1955) *Kule* adlı dosyasıyla Yunus Nadi Şiir Ödülünü paylaştı. *Yıl-kı Teknesi* adlı şiir kitabı yayımlandı.

ÖNDEYİŞ

1.
Gökyüzüne açılır kapı
Kerpiç harç ve sözcük
Kule bekler tedirgin
Söz cennetten sürülür

2.
Tersine aksa söylence

Ok kendi nefesine döner
Asi bir harf için kimi zaman
Dört ata bindirip öfkesini
Tanrı yeryüzüne iner

3.
Kuleyi seç yıldıztaşıyan
Bir yolcu ol ve gülümse
Melekler mutsuzdur kimse bilmez
Bir sureyle lanetlendin gülümse
Herkesin harcı değil inan
Bekçisin kendi siirgününe

4.
Açılır toprak ve zihin
Çıplak taş yalın söz
Kondukça üstüste Tanrı irkilir
Her yükselişte ışığa
Aslında karanlığa inilir

5.
Kule bir yoldur belki de
Ya da duasız bir tapınak
Hurufi korkular fısıldanan içinde
Aralar karanlığını siimyacı
Toprağı fildişine çevirir isterse

6.
Çıkarak merdiveni başlanır
Bir yolculuğa sırrı gümtüş aynada
Hareket edilmiyor gibi hem ediliyor
Azalmıyor basamaklar çıktıkça
Çıktıkça biraz daha merdiven

7.
Yedi kapı açılır
Yedi mühür birbirinin içinde
Yedi duraktır yolculuk
Bunu peygamberler de bilir
Örneğin Dante

Roni Margulies

(1955)

ANAHTAR DESTESİ

Evdeki tüm odalar, kasa, asansör, araba:
“Ben kapar tüm kapıları, ben açarım” der gibiydi
çocukluğum boyunca dedemin anahtar destesi.

Son gördüğüm akşam dedemi,
oturmuş masaya bir elma soyarken,
anahtar destesini çıkardı cebinden,

sonra oyuncaklarını sayan bir çocuk gibi
tek tek saydı hepsini, “Bu nereninki?” dedi
destenin ortasındaki metal halkayı tutarak.
Hastaydı, yerinde değildi bir süredir aklı.

“O” dedim, “açamadığımız kapıların anahtarı.”
Biliyordu sanki, günlerdir ilk kez gülümsedi,
“Yoo, dedi, “bu gece kullanacağım ben bunu.”
O gece öldü. Bana kaldı anahtarları.

(*Adam Sanat 147, Şubat 1998*)

Fergun Özelli

(1955) *Aşkına* kitabıyla Behçet Aysan Şiir Ödülünü paylaştı.

GÖKYÜZÜNÜ KULAÇLAMA ZAMANI

(*delirmiş bir şehirle başbaşaayım, şah damarından
şehvetle emilen hayatım, git gide biriken nefret
salyasıyla sırılsıklam.*)

lânet olsun! yaşıyor hezarfen’i katleden akrep
matbaayla dalga geçen düş katili örümcek
göçebe gökdelenlere gömmüş misyoner suretini

aklını keyifle tutsak alan kuş bakışı
 kör gözlerle süzerken tıraşlanmış haritayı
 yüz yıllık intikama düğümlemiş şizofren yeniçeri
 doludizgin ağlıyor; boşa gitti kurşunları

öööf! bu kadar istanbul yeter! yalnız fahişeler namuslu!
 aşkı çarmıha gerenlerin vatanıymış iktidar
 bir tek martılar biliyor bunu, bir de papatyalar

*(soluk soluğa terk ediyorum kahramanlar sarayını, koynuna
 sığındığım uygar uçak, kahkahayla yırtıkça bulutları,
 çürümüş ruhların kokusu sarıyor yoğunlaşan karanlığı.
 tekrarın tekrarını yaşadığım bu ülkede, ne demeli, geldi de
 geçiyor gökyüzünü kulaçlama zamanı.)*

(Poetik'us 16, Şubat 1998)

Serdar Ünver

(1955) *Kuşlar Kanadı* adlı ikinci kitabını yayımladı.

AYNA

- “Bakarız da
 Çoğu zaman...”
- “Ya yoksa sır?”
- “Geçip öte
 Ne yansıyan?”
- “Bir dolu kir!”
- “Taş’tı san’dık
 İçi yıldız...”
- “Ya bunca çil?”
- “Bari kimdik
 Böyle yalnız?..”
- “Ne var, tekil!..

(Yeni Biçem 60, Nisan 1998)

Yusuf Alper

(1956) son kitabı: *Şimdi Hangi Irmakta.*

ÇIKARIN

Bozbulanık gözleri gökyüzünün
Yeşil gözyaşları dut ağacının
İncirin sancısı, elmanın alı
Kapkaranlık yüreği yeryüzünün

Eski anılara yolculuk neye yarar?
Çocukluğun faytonu, şaklayan kırbaçlar
Islak ekinlerin arasında koşarak
Yağmura yakalanmak, zamanı iskalamak...

Sonsuz ufka koşan bir taydı zaman
Yaban geyiği idi ipte sallanan
Kurbanın boğazına dayanmış kör bıçaktı
Altımı oyan ırmaktı zaman

O zaman göğün altında kötülük yoktu
Sen yoktun ellerin yoktu ben yoktum
Ben vardım ben yoktum ben sen ben...
O göğün altında ince bir çocuktum

Bir eşkiya bebeğiyle ağlayan
Çapraz tüfeklerin şakırtısı arasında
Ağlayan bir çocuktum, annem yoktu
Ben yoktum sen yoktun acının bilgisi yoktu

Hüzün denizinde bir avuç suydum
Bir damlaydım okyanusun karnında
Balığın bağrında yalnız bir çocuk
Annem yoktu, ben yoktum, okyanus yoktu

Öfkesini bağışlayan bir yaramaz çocuktum
Yaram derinlerdeydi, ağlasam çıkarırdım
Kendi bağrımı dövüp sonsuza kadar sustum
Yoktum yoktun yoktu...

Ellerim bağlansa yüreğimle çözerdim
İnsan kalbiyle düşünür kalbiyle yaşar
İnsan kalbiyle ağlar karanlık kavşaklarda
Bilmiyorsanız bilin

Haydi şimdi bakalım, çıkarın kalemleri!
Sokun yüreğinizin derinine hep birden
Yokluğun beni bu günlere getirdi
Varlığın beni nereye götürürdü?

(Dize 30, Nisan 1998)

Adnan Azar

(1956) Yeni şiir kitabı *Yeni Zaman* yayımlandı.

GECENİN SÜRMESİ İÇİN KÜÇÜK BİR KATKI

çetin'e, müjgan'a ve herhalde ece'ye

beni hayatla barıştıran dünya içinde

geçtim Arnavut bir aymazlıkla
sayarak kaldırım taşları kaç tane

geçtim kaç geceyi daha geçtiğimi
sayarak deliyim deli miyim ne

geçtim aklımda yok sayma unutma provaları
bir çocukluk hastalığı olarak hatırladığım hayatı

geçtim yeni durakları yeni kumruları ve hatta metro
oysa yeni arabam siyah/beyaz ve saatte 220 km

geçtim yeni yıla hazır girmeliyim yani
şemsiye ve kaşkol ve piyango meseleleri

uzun upuzun bir çığlık edindim
karışsın içine alsın hem içimi hem geceyi

ertelenmiş kelimeler ve benim olmayan ne varsa
yani bekleyişler duruşlar afişetler film setleri

geçtimgeçtim çam ağacı benim ağaç kaldı geriye
geçtim aslında bir genel prova olan hayatı

ve nokta

11 Ocak '98, bahçeye bakan masa

(Varlık 1093, Ekim 1998)

Salih Bolat

(1956)

ANIMSAMALAR

1.
geceye oyulmuş uykum.
2.
kuşlar gidiyor, göğüslerinden geçirerek rüzgârı
çıplak kızlar zambak topluyor yağmurda.
3.
gölüm ben
aynasıyım karanlık geyiklerin
suya inmiş ve ölmüş.
4.
oluktan küplere dolarken ışıklı su
nereye kadar gideceğiz bu sesle;
her akşam çatılarımızda konaklayan yazla?
gün, hiç kullanılmamış bir çekiç gibi avluda
dururken, külle parlatılmış gümüş ok.

5.

ölünün son kez öpülen eli: tek yanlı acı
geri vermeliyim günbatımından kopardığım mührü
bir atın sınırlarında, saklanmış güneşi.

6.

otursam şuraya, kütüğün üstüne, baksam
görürüm, yilandaki yön bilgisini, kuştaki uçuşu.

(Varlık 1089, Haziran 1998)

GECE.TANIKLIĞI

XX.

sesleniyorum, görülmeyi bekleyen düşe
benimle gelmek istemeyen, çalılara tutunan patikaya
dağın orda geceyi dinleyen kuşkuya
ormanın tasasına yol gösteren buluta
seyhan'ın deltasında dinlenen yaban kazlarına
taşın gölgesindeki çekirgenin türküsüne
portakal bahçesinde uyuyan pembe eve
uykuda yanan ışığın yaraladığı ekmeğe
tekir tepesi'ndeki ölülerin ilk gecesine
suyu sessizce bölüşen bıçakçılara.
akdeniz: gecenin mührüyle onaylanmış yalnızlık
yağmur: köpek ulumalarında biçimlenen kış
yol: gecenin çatısını aşındıran yıldız sessizliği
ay: amaçsızca koşan bir kedi gibi düşen yaprak
sesimi duyuyor ve bükülüyor acının fenerine doğru.

bak nasıl gece için tükeniyor kuş
ödünç aldığı sesi geri veriyor
öyleyse biz neden eskittik onca günü
neden anlamadık ateşin yönünü?

(Defter 33, Bahar 1998)

Haydar Ergülen

(1956) *Kırk Şiir ve Bir* adlı kitabıyla Akdeniz Altın Portakal Şiir Ödülü ile Orhon Murat Arıburnu Cahit Külebi Jüri Özel Ödülünü kazandı. Aynı kitabı üzerine 6-7 Eylül tarihlerinde Antalya'da bir sempozyum düzenlendi.

MIRILDANDIĞIM ŞEYLERSEN...

Senin Harflerin İçin

1.

Mırıldandığın her şeysin, sesinden öpüyorum
sessizliğine de eğiliyorum fakat neresindesin
kapanınca harflerinin kapısı: Adın
şiiirim!
Heceler gibi öpüyorum işte iki hecesin
adından başlıyorum öpmeye kırlara çıkmış
harflerinin arasından öpüyorum: Ağzın
cennetim!
Dilin hâlâ çocukluğun suyunda terli
ve haylaz suyundan öpsem küskün
bir çeşmesin harflerin susuz: Dilin
cehennemim

2.

Mırıldan dur bana, senin üstüne harf
getirmem daha, ağız ağza duruyor
harflerin: Sevmenin birinci hâli gibi
telaşlı duruyor da ben utaniyorum
üçü bakarken birini öpmeye senin!

3.

Harflerin aralanmış
sesliler sevişiyor
sessizlere bu cümlede
sıra gelmeyecek gibi

Harflerin yatışınca
belki duyarsın içinde
sessizlerin uykusuz
kaldığı o cümleyi

Aşkı seslendirirken
unuttuğun mırıltı
bizi sessizliğimizden
doğru bağışlar belki

4.
Bir ses sesini öpse
harflerin uykusuz kalır

5.
Dün sabah önünden geçtim
kâğıt gibiydi harflerinin yüzü
araları açılmış olmalı
bütün gece sevişmekten

6.
Mırıldandığımız şeyler
kalmayınca aramızda
ağızda söz, gövdede ter,
bir aşk bunlarla biter

7.
Harflerin gülüştüğünü senin adında gördüm!

(No 1, Temmuz 1998)

Turgay Fişekçi

(1956) *Sevgi Bağları* adlı kitabı yayımlandı. *Hayat Sevgisi* adlı şiiriyle Halkevleri Şiir Ödülü birinciliğini aldı.

BAĞIŞIKLIK

Allel'lerim ayakta
Bekliyor, beni de bizi de

Nükleer teyzelerin börtlete börtlete
Büyüştünü kaçırdıkları dünyadan
Silecek, süpürecek tufanı.

Ey kitaplarda yazılanlar
“Avrupa’nın üzerinde dolaşan hayalet”
Sar küreyi artık, kurtar
Bu her “marj”ı bozulmuş insanlardan

Sarılacak yara kalmamış onlarda
Kokmuş, kokular içindeki kangrenli bedenleri
Gömülse toprağı kirletir uslanmazlıkları
Kozmosta bir çöplük ancak yerleri.

Olur da bunu başarırsa
Bulduğu her hamamda
Kırklamalı insanlık kendini.

Allel (Lat.): DNA’nın yapısında, anne ve babadan geçen kalıtsal özellik be-
lirleyicisi.

(*Adam Sanat 154, Eylül 1998*)

Lale Müldür

(1956) *Divanı Lûgat-it Türk* adlı kitabı yayımlandı.

Y-FAKTÖRÜ

o bana suda birşey aramakta
yardım etti. yaşamımdaki
saklanmış şey bulundu.
bir inci kolye dizdim
kadın olmanın anlamını düşündüm.
onun için elinde çam dalı
tutan bir gelin olmak isterdim.
yok aşk değil, uyuşmak, anlaşılmak
bütün o boktan şeyler değil.
yok yok aşk değil, aşk hiç değil.

onun bir sözcüğüyle yaşamımda
 yer alan herşeyi çöpe atmak isterdim.
 gelgelelim aşk değil bu, aşk hiç değil.
 birşey arayan bir kadının aradığı şeyle
 karşılaştığında kendine iskambillerden
 kurduğu bir hayatın yıkılması gibi
 birşey bu. Doppler etkisi...
ONA YAKLAŞARAK YOK OLDUM.
 yaşamımdaki Y-faktörü yok oldu.
 yok aşk değil bu, aşk hiç değil

beta ışınına dönüşmek belki
 ama aşk değil
 hep böyle kaybederek mi
 galip oluyor o?
 hep böyle umarsızca
 kendini silerek?
 hiçbir şey beklemediği için mi
 benden, ben herşeyimi vermek
 istiyorum ona?
 yoksa benden daha çok
 üzülmesi mi eski yaralarım?
 ama kaldı mı böyle kişiler şimdi,
 ben mi yapıyorum kafamda yanılısama?
 tende kalan bir parıltı belki
 aradığım şeyi bulduğumda
 karşıma çıkan eter
 hep o aradığım gizemli pürlük –
TADZİO –
 nasıl tanımam onu karşıma
 çıkarıldığında
 nasıl asetonlamam beynimi
 nasıl çam yeşili bir eter ve etera
 gözlerini hep ayak uçlarına
 dikip durduğunda

belki Tadzio da değil o
 belki başka birşey
 gizli tutulması gereken birşey
 ama nasıl nasıl tanımam onu
 karşıma çıkarıldığında.

enerjiye bağlanınca
rastlantılar derin bir anlam
kazanıyor: esrarengiz peru
yazmalarının 9 sezgisinden
ikincisi söylüyor bunu.
gözlerimi kapadığımda
nasıl bir sitar ve eter ve etera
yok yok aşk değil bu, aşk hiç değil

saf olana duyulan çılgın bir tutku bu
kuğu sürülerine duyduğum özlem
yüreğime eldiven gibi
geçen birşey
eskiden önemsedığım ne varsa
şiiirim, dostlarım hatta gururum
hepsi iskambil kâğıtları gibi
yıkılıyor
ve belki de ben ilk kez âşık oluyorum.

(Defter 33, Bahar 1998)

Mahmut Temizyürek

(1956)

PARANOYA, KIRLANGIÇIM PARANOYA

İnsan güneşle dünyanın arasındadır
Senin sağında, benim solumda
ve hep ortasındadır ölümün
Durur bir nefesle bir nefes
arasında bir yerde, sabahla akşam
arasında herşeyi şaşırabılır
Yaprağa düşen yağmurdur
yapraktan düşen damla
Ne yapabilir, rüzgârından
merhamet dilemekten başka.

İnsan şaşırdıkça
delinir şüphe torbası
zehirler gözü.

Seni var ya, inleyişinden tanırım
kiminle öpüşsen duyarım sesini
teninin duygusu bulaşır, ateşi, kokusu
bacaklarının arasından ürperti
dudaklarına dolaşır, seğirir damar gibi

İnsanla herkes arasında nahoş tecrübe
(nahoş demesek iyi, hoşu yoksa)
Kır-ı-lan-gıç-ın zamansız göçü gibidir
O yüzden tizdir gagasından fışkıran
Bir daha dönmez yurduna ve aşka.

Kalp, inleyişinden tanınır
Bir öpünce, bir de kırılnca.

(Defter 32, Kış 1998)

Şerif Erginbay

(1957) Yıl içinde yayımladığı şiirleriyle dikkatleri çekti.

YOLCUNUN DÜŞÜ VE GERÇEĞİ

Aylardan sonra başlangıca döndü yolcu. Dal köprünün
başında durdu. Gülün ağzından düşen her çiy damlası
tozlu postalın üzerinden yuvarlanıp otların arasında
kayboluyordu.

Hasat edilmiş tarlanın arkasındaki bağ evine baktı.
Solgun ışıktaki bir gölge aradı bakışları. Yoktu! Bacanın
tüten dumanı Gürlen Dağına yüzlerce isli patika açıyordu.

“İşte burda!” diye bağırdı. “Eğer burada yer bulamazsa
hakikat kendine, bütün yolculuk düşleri boşuna!”

Gülün ağzından dökülen çiyelere, gözyaşları karışıp
duruyordu. Yeni yolaklar arıyordu gözleri. Ama burada;
burada! Hep burada!

(Morca 25, Mayıs 1998)

AYKIRI DAL

Şarkısını çürük kayaların içinden çıkarıyor kar suları,
ve başını döndürüyor senin.

Deneyimin ateş ağzı uçurum soylusu kılıyor...

– Asi kal! aydınlanıyorsun şimşekle!

Altında kayboluyor işlek patikam,
yurtsuzluğum acımasızca boğuyor seni.

Acıyı orakçın kılıyor sürgün.

– Asi kal! aydınlanıyorum seninle!

Değirmen '96

(İnsan Şiir Defteri 5, Ekim 1998-Bahçe 7/8, Kasım/Aralık 1998)

Muzaffer Kale

(1957) *Işıktan Kalan Kırılma* adlı kitabını yayımladı.

GÜLÜMSEME

Orda burda geziniyorum seslere denk geliyorum
Üzgün yürüyen kadının
Elinden tuttuğu çocuğu oluyorum.

Ne zaman kuyulardan kurtarmıştı
beni annem, güzel annem
doluyordum kuyulara.

Büyüdüm
büyüyünce çocukluğuyla oynadım kentlerin.

Kasabalara, akşamları çekmek için gitmedim
Zaten içimde uyuyan bir ağırdır bu.

Bilmediğim çok şey var onları düşünüyorum
Göçe hazırlanıyor tarihim. Ve

sürekli sanıyorum
Gelecek güzel günlerimiz olacak
Sabahı öpecek
Sabahın kendi çiçekleri.

Güneşi yukarda tutacak
Öğlen sıcaklığı ve samimi arkadaşları.

İkindileri açmaya başlayacak
Tarla,

Ağaçların doğum günü olacağım.

(Yeni Biçem 57, Ocak 1998)

Yunus Koray

(1957)

GİDİYOR AY

gökyüzünde
bir gemi gibi ay
gidiyor yara yara
bulutları

DERGİLERDE

su iyi öğrenmiştir
geçmeyi yalap yalap
dergiler tarihte
kalabalıklarsa da önceleri
kalır birkaç pekiyi
en yalın avadanlık

ZİT SEVGİ

kalan bir şey vardır yine de
en kötü şairden
sevgilerde
bir acı “mısra-i berceste”

(Yeni Biçem 59, Mart 1998)

Yücelay Sal

(1957)

ŞAHMERDAN

Beni yeşil düşün yavrum fazla hasar yok
 Demeyi diyebilmeyi nasıl isterdim soranlara
 Van Gogh'la arkadaş olmayı istediğim kadar
 Halamın siyanürü istediği kadar isterdim evet
 Gel gör ki bir yandan yüzümdeki eğreti maske
 Bir yandan benimle büyüyen eski yara izleri
 Dilimdeki sözcükleri kanatmaya götürüyor işte beni

Yeni bir rengi keşfetmenin keyfiyle birlikte
 Tenimize düşen yaralarla da bezeniyor ömrümüz
 Ne kadar yelkovan akrebe darılırken kabuk da bağlasa
 Dökülse de o kabuk düğün evinde kasap oynarken
 En sessiz yerde bağırان bir iz kalıyor yerinde
 Ben büyüdükçe benimle büyüyor bu yara izleri
 Böylece efendiler daha bir çöküyorum kâğıda ben de

Bıçak sırtı törenlerde herzelik ettim tamam
 Kibarca hır çıkarmanın tam yerini de bildim
 Yine de eksiklerim olmalıydı ki yıkıldı siperlerim
 Meselâ kentin en güzide yerlerine işemedim hiç
 Pisuarlara izmarit atmanın zevki de benden uzak
 Sonunda yorgun yokuşları düzleyemedim lânet
 Şimdi parmaklarımı çıtlatıyorum bunları anlatırken

Ordugâhta akşamlar gürültüyle iniyordu üstümüze
 Mavi kuvvetlerin her neferi gibi kahraman
 Cezalı bir nöbetçi kulesi kadar yalnızdım
 Gölgeyi günbatımına düşürüp mırıldandığım hava
 Luck'nin şu ünlü şarkısıydı "I'm a lonely cowboy"
 Aklımda korsan koyarken düşen kırılğan sadak
 Kıç cebimde tek güvencim her zaman bir yatağan

Suların soğuduğu günlerdi kükürt renkli günler
 Karanlığın kahpeye çanak tuttuğu bir saatte

Vay bile beklemezken eyvah geldi başıma tertip
Ruhsuz karaltıları kara listemin başına koyup
Vakarla çıkarıp gömdüğüm yerden savaş baltamı
Mızrağımı öperek dalkılıç daldım dalkavuklara
Dönüşüm yoktu artık füyem çekilmişti bir kere

Kanayan yaralarım da boşverdim kırılan kalkanıma da
Hatta esen rüzgârla kalkan bir şeyim vardı benim
Onun da ne zamandır bana küsülü kaldığını unuttum
Yavrumlar gözleri uçaksavar sinik ejderhalarım
Yalnız onlar için sağlam tuttum örselenen kalbimi
Çok şeyin yırtık her şeyin buruşuk olduğu bu dünyada
Bir o dünyaya dışından bakabilmek sıvazladı sırtımı

Güzelim Haşimiye dehlizinde kaybolduğumda anladım ki
Ağır çekiç darbeleri altında bunca kıvrınmamam için
Köpeğimin adı Kıtmir olmalıydı bir kere bu kesin
Sağ yanağımda en afilisinden bir şark çıbanı
Sol gözümde yaygaracı bir trahom olmalıydı
De hele bir doğru değil mi söylediklerim
Ey İbrahim'e karşı serin ve sakin olan ateş

Yorgansız yatan Urfalılar çılgık tacirleri
Dövüşün kör tefecileri gökten medet umanlar
Ne kanatlarında binlerce çağrışım taşıyan Halilrahman
Ne yalımlarıyla büyüleyen Anzılha dikilmesin yoluma
Belli ki beynimde darp izleriyle terkederim bu kenti
Buralarda hiç yere düşürmedim siyah pelerini ama
Konakladığım ilk korunakta usta işi ağlarım

Çok vukuatım vardır derinimde bilmezsiniz komutanım

Engin Turgut

(1957) *Aşkın Kırkbir Hali* ve *Aşk Canım Benim* adlı iki kitabı yayımlandı.

KALMIŞTIR

Sevgili Solmaz Aksoy için...

siz kederin gözlerine sığmazsınız
yazgıdan yumuşak bir şey kalmıştır!..

hangi kalp bir mektuba sığmıştır
dünya nafile, oyun dışarıda kalmıştır!..

bu yüzleri aynalarda bulamazsınız
kapılar kapanır, anlam size kalmıştır!..

o bildiğimiz sancı gelir, yalnızlığa dalarsınız
aşkı ıssız, kalbi kırık bir mektup kalmıştır!..

rüzgâr böyledir, ışık ısırır, anlamazsınız
geceden yorgun, ipekten ince bir yol kalmıştır!..

mazi böyledir, yeni hatıralar yaratırsınız
rüyalar kemirir yazları, susmanın hançeri kalmıştır!..

sevişmek böyledir, yaraya kabuk bağlarsınız
deniz biter, sahilde bir balık kalmıştır!..

aşklar böyledir, saçlarınızı yağmur sanırsınız
şarabın sözleri sonsuz, size gitmek kalmıştır!..

Yazlar böyledir, gecenin mürekkebine dağılırsınız
Renkler yorgun, pastel dalgın kalmıştır!

hayaller böyledir, gürültüler bırakırsınız
kelimeler susuz, yokluğun gölgesi kalmıştır!..

anın muhteşem derinliğine bağlanırsınız
elimizde kala kala hayallerimiz kalmıştır!..

hayat böyledir, düştüğü yeri acıtır
aşk, adresinde yoktur, sesinizde veda kalmıştır!..

(Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)

Yıldırım Türker

(1957)

MOR SALKIMLAR

Başımı kaldırdım
Artık büyümüşüm
Kendimi okşamaya iki elim
Dudaklarım şarkılar mırıldanmaya

Yürüyorsun uzun uzun sokaklarda
Ayakizleri çürük çiçekler toplayan
Bir bahar vakti kırık bir camın ardında durup
Buğulu yüzünle aşağı bak
Pencerenin önünde mor salkımlar olsun
Güzellikle aran iyi değilmiş
Güzellik seni ağlatıyormuş

Yoksullar ordusu birbirine dokunamayan
Dokundukça acıyan
Melek tozuna kaçan dostum
Tinerici bebekler
Şişesiyle yuvarlanan abim
Saksı diplerine papik saklayan sevgilim
Dünyanın ayıltamadıkları. Küskün çiçekler.
Derin nefes alınacak!
Al!
Kahkahayla gülünecek!
Gül!
Mutlu mutlu mutlu olunacak!
O!!

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Orhan Alkaya

(1958)

SEVİŞMEK O ÇOK TANRIYLA

bütün zamanların tanrıları birleşin
 insan aklıyla yok ediyor yetmediği her şeyi
len terani! kalmadı birkaç gizem
 saklandı ne varsa ve çözüldükçe daha gizli
 şimdi eğreti olan hakiki, küresel hayli yuvarlak
 eşitlik için çıkılan yolda yeni sınıflar belirdi
 çoktan yitirilmiş bir arkadaş: ölüm
 arzu, çocukluğun hep kanayan dizleri
 kimse babasını unutmaz, evet
 herkes ustasına ve dutağacına yaban şimdi
 seni bir kez olsun görmeliyim ey Orpheus
 görün bana Aisykhlos'un bahsettiği kartal
 Kafkas dağlarının yarım tanrısıyla beslenen
 hepimizi esir aldı üç bin yılın hâkimi oysa
 hû! mahkûm edildiğim tarihin sahibi
 rahman ve rahim olan, hiç esirgedin mi beni
 yahut Kenan ülkesine bir nûr insin yeter ki
 görüyorum ve anlamak istemiyorum ey! çok tanrı
 hep beni aşıyordu, boğuştum tanrılarla
 tütsü kokusunda korkak ayetler vehmettim
 bir söz indirilmişse eğer, ben olabilirdim
 çünkü yaralı doğmak bahşedilmişti bana
 tamir et! yenile ve yaşa! denilmişti

haydi, taşrayı kutsama zamanı! kısa
 mesafelere bakmak miyop eder insanı
 aşk onulmaz bir yansıtmadır
 dönen başların üstünde hâle haliyle büyük
 eksiklik. her çocuk işte annesiyle evlenmek ister
 inandırılmışsa erkek olduğuna ve ister istemez öyledir
 hayat dediğimiz hep, tanrıların hileli zarıdır burada
 kaybetmenin kasık arası tutkusuyla sürüp gider
eli eli lama sabaktani! el ver israiloğullarının kralı
 ben kültürsüz yaşayamam, dağılıyorum önünde
 sözcükler dağılırken hangi yalan toplayacak beni

şahmaranın kuyruğunda hep gülümseyen bir öpüş
 vardır ve bana bir manâ bahşeder daima
 işte gene yanıliyorum ve hâşâ zevk alıyorum
 öğretilen ne varsa bir kaçıp, hep dehşetle dönüyorum
 öğrendiklerimi sızdırıyorum özlediğim her hayata
 inemediğim yerdeyim Gök, Hava ve Su
 Utu! beni tanımlanmamış yüzünle buluştur
 beni buruştur sevgilim: inan böyle uçuyorum

ve kaldım ey tanrı! ben milyar yılı biliyorum
 hâlâ seninle konuşuyorum ve ben her şeyi biliyorum
 her devrimin ilk günleriyle doğacak kadar
 ve itirazın baş eğmemek olduğunu bilip anlayacak
 sütümü içerken hep şüpheli ve kötülüğü kucaklıyorum
 onu anlayacak kadar aynı dili konuşuyorum
 haydi Musa'nın tanrısı ve Manas'ın
 aşkın tanrısı: *amor omnibus idem*, eşitliğin
 beni kucakla, gözc alıyorum
 yüzüme dokun bir kez olsun yasaklanmış günlerim
 dokun ve yüzümü al. kendimle kalayım

bütün zamanların tanrıları birleşin
 bir kez olsun öpün beni, razıyım

(*Ludingirra 7, Güz 1998*)

Ergül Çetin

(1958) *Borges'in Eli* adlı kitabı yayımlandı. Aynı adlı dosyayla Hal-
 kevlere Şiir Ödülü üçüncülüğünü kazanmıştı. *Zambak ve Yontu* adlı
 kitabıyla Arıburnu Şiir Ödülünü de kazandı.

GÜVERCİNLER GÜNEŞİN BAŞINI DÖNDÜRÜRDÜ BİZİM ORDA

güvercinler güneşin başını döndürürdü bizim orda
 yapraklar sarhoş olurdu bütün gün
 rüzgârın saçlarını koklaya koklaya sabahtan akşama
 deniz yorulurdu

altın bir dize gibi kendini tekrarlayıp durmaktan
usulca yaslardı başını dağlara akşamüstü

güneşin tuzu bakır güneşler çizirdi tenimize
dilsiz bir kadının gölgesi düşerdi sofrasına
yoksul balıkçının her akşam.

(*Çağdaş Türk Dili 122, Nisan 1998*)

Enver Ercan

(1958)

SİZİN İÇİN GÜNLERDİR PUL BİRİKTİRİYORUM

dün sesiniz kalmıştı durakta
arkanızdan yetişemedim
bari şimdi dinleyin lütfen
kanat uçup durmasın adımlarınız
günler var ki size niyetliyim
ama hep böyle durgun dudaklısınız

Çok mu gevezeyim –
haklısınız...

bir tarihiniz vardır elbette
peki ya coğrafyanız
küçük bir gezinti yapardık sizinle
sözcüklerinize kadar ıslanırdınız
yanlış anlamayın lütfen
birlikte kaynardı suyumuz

Çok mu cüretliyim –
haklısınız...

size dokunsam
– biliyorum – hükümet sarsılır ama
bir âh ile bu âlemi virân ederim ben de
divan şairleri bile söyleyemez bu lafı

inanır mısınız
öyle bakmayın lütfen
yalan söyleyecek değilim ya göz göre göre
hem bir tutuşursam dilimde patlarsınız

Çok mu serseriyim –
haklısınız...

ama siz tam da bu şiirin fikrisiniz

(Öküz 45, Şubat 1998)

Ahmet Erhan

(1958) Cemal Süreya Şiir Ödülünü aldı.

BOĞULMAK

Boğulmak benim hünerimdir
Yağmurlara uzak o topraklarda
De ki öldü bu adam
Halk diktatörlüğünün birinci yılında

Boğulmak benim hünerimdir
Su geçirmez şemsiyeler gibi kollarımı açıp da
Yeni geldim, kurundum, söyle ne oldum
O mel'un yalnızlığın çorak sayfasında

Kendimi koşuya saldığım bir mevsimdir
Yağmur beni kovalar, ben yüzümü yıkarım
Kirliyim, arınmam, üç beş kadeh atarım
Üstüne de bir cigara yakardım, ben adam olsam

Derin uçurumlara tutkun bir ağaç gibi

Boğulmak hüner midir ah, bir elimi tutsan.

1996

(Papirüs 12, Şubat 1998)

Mehmet Yaşın

(1958), *Hayal Tamiri* adlı kitabı yayımlandı.

HAYAL TAMİRCİSİ

Tam paydos. diyecekken
gene yırtılır
nazenmiş yerlerinden hayal.
Siz gücün onarmışken
sökükler'nizi
sözcük sözcük, iğne ile kuyu.
Tam saydamlaşmak t a y k e n
gene yırtılır
bu-hayatın hay huyunda
hayal.

Ve tamirci gene işbaşı yapar.

Lefkoşa, 1997

(*Adam Sanat 147, Şubat 1998*)

Hakkı Engin Giderer

(1959)

DÖRT YARALI GEYİK

Zekiye, Çetin ve Birsen'e

En çok anneleri yaralamıştı onları – birini babası –
Bu nedenle şiire başlamıştı şu satırları yazan
Kıvırcık saçlı olanın elleri bağlanmıştı arkadan ve kamçılanmıştı
Sesinde titreyen gamzeler olan kurban
bıçağıyla kovalamıştı babasını
Delilikle normalliğin sınırını en iyi bilen
çocukken akşamdan akşama eve
İyi ki dövülmüştük sanki içli köleler
boyunu eğik çınarcıklar

iyi ki vurmuştu annelerimiz
kara ormanın ılık buharı şiirli çıkıyordu burnumuzdan
Akşamdan akşama eve giden yalnızlıkla parlatmıştı yüreğinin hazinesini
“sonsuz uyum yeteneğimizden” söz etti “katlanma katsayımızdan”
ben yine faşistime, anneme ağladım – onu böyle çatan nedenlere –
Karım tırnağıyla kazıdı koltuğun kumaşını
Burnunu çekti içimizdeki tek bıçakçı

birden uzak odadan sesi geldi bebeğimizin
kalktık sessizce
hemen büyümeye çalıştık derin gözlerimizle
yaladık tüylerimizin içinde kaybolmuş yaralarımızı
yumuşacık
birlikte
okşadık ağlayan misk yavrusunu.

*Bağlayan Sokak, 1993
(Yeni Biçem 57, Ocak 1998)*

Mustafa Köz

(1959) *Sonsuzluk Taşta* adlı şiir kitabını yayımladı.

NİCE GÜNLER, HAFTALAR

Güz geldi, ince bir gül al üstüne.

İlk nerde duymuştuk bu şarkıyı,
midyeler gibi hüznü o yoksul kız çocuğu
söylemişti tahta bacağını sürüyerek
bembeyaz bir güzün içinden,
bir bozkır ilkokulunda, yıldızlara
yazgıya, tutsaklığa karşı.
Yıllar var görüşmedik seninle
savaşlar, ayrılıklar, doğum günleri
nice günler, haftalar, menekşe ayları
buğdayın ezilmesi paslı bir olukta
işte, böyle bir karşılaşma bizimkisi
o eski şarkıyı anımsamak gibi bir şey.

(Mozaik 13, Ocak 1998)

Metin Fındıkçı

(1960)

PELTEK SE

Boynundan süzülen bu suyu
şarapkarası anılarımın demlediği kösntiden
tanıyorum,
bu suya dokunur kendi gölgesiyle parmaklarım
unutuyorum, aramızdaki bu uçurumu unutuyorum
yüzün halka halka yayılır engelleyemiyorum.

Oynaşa oynaşa akan bu suyu tanıyorum
kehribardan iki meme ucunu ürperten
bakmışım, çoğalmışım durmuşum tepelerin yamacında
Dudakların arasından fışkıran
dil mimiklerin gizinde çözölmüşüm.

Tanıyorum beni göbeğinde toplayan bu suyu
eylül günü içimi ısıtan gölgelerinde durmuşum
pejmürde bir yalnızlığa
Ayrılık mı avlayacak beni sonunda.

ve sen

Çekip giden her şey olacaksın
Çekip giden mavi altında beyaz
sütdişlerini kirleten çikolata
içtiğin sigara dumanında yayılacaksın
gözlerim yitecek ovanda.

ve sen

Çekip giden her şey olacaksın
fotoğrafta elin sıcaklığı kalacak
şekerli içtiğin çayın lekesi yazımda
bir pencerede erken terkedilen nergis olacaksın
Geri vermeyecek seni tuttuğum hiçbir gül
biliyorum sonunda avlayacak beni bu yalnızlık.

İstanbul, 30 Eylül 1997

(Yeni Biçem 61, Mayıs 1998)

Tuğrul Keskin

(1960)

KOYNUMDA GEZDİRDİĞİM YILAN

o kahve o durak o iskele
bu mavi şu gri oradaki lâl
adı aşkla anılan yerlerde
dolaşıyorum gün boyu

düşürdüğüm her söz
çığlık oluyor ardımda
karşı koyuyor her ses bana;
savunma kendini dünyaya

yüzüm iki parça şimdi
kırık bir aynaya bakmaktan
ah! nasıl ulaşsın çığlığım
kumtanesine elmasa sülfüre

kırılıp yere düşüyor her gülüş
sıfır noktasında mıyım ne
yanıp kül oluyorum durmadan
savrilmaya denize denize

gözlerim hiç yeşil olmayacak
kederden bu gece
ölüm şarkıları nereden çıktı
tamamlar, kalbimin tokmağında

korkuyorum gece tuhaf
sessizler... sağırılar...
rüzgâr sarınıp birazdan
evlerine koşacaklar

bilmiyor ah görenler beni
dolaşıyorum gün boyu
söylüyorum söylüyorum
koynumda gezdirdiğim yılanı.

(Dize 33, Temmuz 1998)

Çiğdem Sezer

(1960) *Kış Günü Aşk Evinde* adlı şiir dosyasıyla Arıburnu Şiir Ödülünü kazandı.

LEYLA SYLVIA HATTI

*“sırça fanusun içinde ölü bir bebek
gibi tıkanıp kalmış biri için
dünyanın kendisi kötü bir düşür.”
Sylvia Plath*

leyla, hey
meleğim
hangi bıçakla
kesilmişti kanatların
feracenin altında
kan izlerini saklıyorken, söyle
kim, leyla, hattın öbür ucunda
uyuyordun, elmas gerdanlığın
boynunu yakıyordu, saten çarşaf
dolanmış ergen yanına

sen kanıyordun, onlar
çölde ayak izi çoğaltıyordu, hâlâ
bilmiyorlardı kanın sıcak, buğulu
akışını, ay doğuyordu
senden değildi oysa, sen karanlık
çoğalta çoğalta cumbada
oturuyordun, canın sıkılıyordu
“...Geceler uzuyor
ipek bir külot onarıyor”du Sylvia
“üstüne dikip yaşamı”
“Bir başka yüzü aramamak için zifiri karanlıkta”

sana bir yüz gerek, sana bir yüz...
uysal, şehvetli ve dolgun
bir ay gibi bir yüz
kutsal bakışlı Meryem, ve bakire
olmalısın ki ancak

o zaman bir leylak
gider tabutun önünde

Sylvia, hey, meleğim
ancak melekler yaşayabilir sırça fanusta
oysa sen, kasıklarında camdan bıçakla
kazmaktaydın kendi çölünü

teslim olsaydın, kanatların
olacaktı, camdan
uçmayı öğretmek için doğurduğun
çocukların görecekti nasıl çakılıp kaldığını
tuz dökülmüş yarada kabuk gibi, nasıl
irin sızdırmadan dışına. içine akıp kabardığını

hamurdan bir bebekti leyla
ölü bir bebek gibi Sylvia; hattın öbür ucunda
“Va-rım, Varım, Varım.”

(Damar 84, Mart 1998)

Turgay Kantürk

(1961)

‘THINGS’

Her şeye geç kaldım biraz, biraz da erken,
Uzandım ağaçtaki yemişe; doymadım!
Aklım kaldı ısırdığım elmada, yarım,
Ve seçtim zamanla oynaşmayı, bu yüzden.

Çok sözden bir şiir seçtim, ah! yoktu şölen.
Boşalttım içini şeylerin, dile geldim,
Her şeye geç kaldım biraz, biraz da erken.

Usulca ağardı sakalım, ben şeylerden
Geçtim; nedensiz... Sonunda size vardım.
Kazdığım kuyulara düştüm de ben; aydım!

Döktüm eteğimdeki taşları yazarken,
Her şeye geç kaldım biraz, biraz da erken!

‘OTHERNESS’

Çok yazdım, yarı ömrüm başka
Ben’de geçti. Yorgun düştüm, ok
Fırladı yaydan, yaklaştım çok
Yok’a, terkedilince öte-aşka!

Uçtu göğümde yanlış-anka,
Çorak topraklarda saldım kök,
Çok yazdım, yarı ömrüm başka!

Saatler zor artık, abluka
Altında kâğıt; yoz patika!
Yıkıldı evim, o billur köşk...
Yazarsam yırt at, üstümü ört!
Çok yazdım, yarı ömrüm başka!

(Varlık 1094, Kasım 1998)

Yılmaz Odabaşı

(1961) Sabri Altınel Şiir Ödülünü kazandı.

SEYRANTEPE’YE KARPUZ YÜKLÜ KAMYONLAR GELİR

seyrantepe’ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
esneyen öğleye gagaları açık soluyan kuşlar
ışılıtlı bıçaklar, çatırdayan karpuzlar gelir
aklımda uzak badem ağaçları, deniz serinlikleri
ve bu sözler rüzgâra karşı söylenir:
“tek rakibim türk hava yolları... kes hızını
ağlatma el kızını”

seyrantepe’ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
ben gündüzün duldasında otururum

aklıma regl olmuş kadınlar gelir
 kadınlar... tenleri ayrı, sesleri ayrı
 kadınlar izmirli, amasyalı, ağırlı
 ağırlı kadınlar parfüm kokarak, ter kokarak
 kadınlar kadın kokarak gelir
 ve giderler
 hepsi giderler aklıma kadınsız, soğuk yatağım gelir

seyrantepe'ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
 gün aşınır dicle'ye muhteşem bir dolunay çömelir
 usulca hışkırdarken dut ağaçlarının tırtıllı yaprakları
 yosunlara sırnaşarak uyur o nehrin afili balıkları
 kamyoncular işerler geceye, rüzgâra karşı
 uzaklarda gümüş gibi parıldar dicle'nin nemli bataklıkları

seyrantepe'ye karpuz yüklü kamyonlar gelir
 sıcaktan sarkarken elektrik telleri yollarda asfaltlar erir
 derken ufkun göğsünden kente bir otobüs yönelir
 yolcular iner abim askerden gelir

seyrantepe'de öyle ter içindeyken
 birden gönlüme bir serinlik çömelir...

(Varlık 1095, Aralık 1998)

Oktay Taftalı

(1961)

AŞKLARINIZIN SAHİBİ BENİM

kelama başlayınca sizinle
 geri gidiyor adımlarım, sığ sularınıza giriyorum
 şaşıırıyorsunuz, şölende ve cenazede
 isteksiz heyecansız ve durgunsuz
 siz var ya, siz
 çocuklarını denizaşırı ölümlere gönderen
 sömürgeciler kadar mert değilsiniz
 bana gelince, beni yorunca varlığınız
 beni öyle biliniz,

ki sarhoş ve dövüşçüyüm
 bin beterim mülkünüze
 aynalarınıza bakıyorum, aynalarınıza
 saatlerinizi soruyorum. eskitiyorum onları
 kızılıyorsunuz
 kızınız kızınız
 kızınızı seviyorum, bana vermiyorsunuz
 yoktan bir sevinç nasıl çalışır
 hangi hukuk beni alıkoyar bilmiyorsunuz
 diretiyorsunuz
 şark usulü talanda ve haramda
 bölüşemiyor, yiyemiyorsunuz
 papaz yakıyor elinizi
 işte andolsun
 kapınızda dans ederim bundan böyle,
 size nara atarım
 ölümsüzlük şerbetinizi ben içerim,
 uyurum uykularınızı
 derin ve huzurlu
 şakiri ve zakiri anımsatıyorum size
 nasip değil, oralı değilsiniz
 bakın siz var ya, siz
 siz hakikaten bana dertsiniz
 ben size ilan-ı harbim
 kopunca tufan kocayınca kızlarınız
 umutsuz aşklarınızın bile
 amansız sahibi benim

(Ökiiz 49, Haziran 1998)

Zeynep Uzunbay

(1961) *Yaşamaşk* adlı dosyasıyla Orhan Murat Arıburnu Şiir Ödülünü kazandı. Aynı dosya yıl sonunda kitaplaştı.

GİTMEKSE GİTMEK

daracak sözcüklerde boğulmak
 abis karanlığın değil miydi
 içime doğru yitirip gitmek değil miydi aşk

hayatın yorgun bacaklarında
varis gibi sancıyorum şimdi
fırıldaklar fıırıldaklar
böyle nasıl olur, oluyormuş demek
gibi birden çakıldım işte

doğrular ördüğünü söylerdi
dimdik kekmerli bir yalan
iki azgın sel bacaklarımda
yakmaya parmaklarımdan başlayan
sular içindeki o ateş
ışıklar sönuvermiş, işler kalmış
kalırlarsa kalsınlar gibi olsun dedim denize
bana bir şans ver, ceviz ayrıldı incirden
kavuşsun bu تنها parantez

bu kaçınıcı sökölüp gitmek
çocuklar büyüttüğüm karnım, kucağım
bir ters bir düz bulantısı her şey
kül içinde kıvrılan su
yoruldum ürpermekten
ört üstüme yakamoz desenli gölgeyi

işte ters giyinip çıktım şefkati
su ölümdür diyorum
her şeyi bilendir kendisi kadar
unutmuş gibi susarak büyüttü susuzluğumu
bir yıldız dokunsa omzuma bitecek
ıslanacak tütünle çoraklaşan dilim
son külümü silkeceğim
gitmekse gitmek

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Hüseyin Alemdar

(1962)

AZ YALAN AZ KIŞ GÜNEŞİ

Ahmet Erhan ile küçük İskender'e
– her zaman!

Hiçbir şeyim yok her şeyimi düşürdüm
düşürdüm eğri ş'sini şiirimin ince f'sini filmimin
düşürdüm kadınlarımın uzun güzel U'larını
bir bir düşürdüm kâğıttan harflerini hayatımın
içim mor mor kanıyor şimdi
jilet tadında derinlemesine sessizce
şiirim de şarkım da yalanım da bu ya
Tarkan ile Candan Erçetin ki en yakın iki arkadaşım
dilimde *gencölmek*lerin kış güneşi yalanı
detone bir yalnızlıkla nihilizme gidiyorum

Sitemim yok içimde saklanan suflöre
şehirler kirliydi yalan dolandı yüzler
ben hep zarıftım oysa
buruşuk hatalar toplamıydı hayat
birileri beni hep yanlış konuştu

Bırakın bu şarkı TV'lerde dönsün hiç değilse
ben renksiz bir çocuk gibi kendimde kalayım
dostlarımın hepsi zaten çok uzaklarda
İstanbul eroinbeyaz Ankara yarasakara!

(Yeni Biçem 57, Ocak 1998)

Seyhan Erözçelik

(1962)

BUTLER YEATS'İN BİR ŞİİRİNİ OKURKEN BEN SANA, KAYBOLDUM KUYTULARINDA

Şarap ağızda güzelleşir,
aşk gözlerde.

Ağzımızda şarap, gider gelir,
aşk gider gelir gözlerinden gözlerime.

Hayat aynada durur, düştüğün
ayna kırılır, buğusuz kalır.

Ben,
nefessiz kalırım.

Kadeh ağzımda, sen aynada,
görüp göreceğimiz tek hakikat bu dünyada.

Bakamam sana, aynayı ısırdım,
sırrını dişledim, dudağım kanıyor.

Sense bakıyorsun bana,
gözlerin gözlerimde,
gözbebeklerin dilimin ucunda.

Ağzımın içinde gözlerin.

“Sağır hatırlamaz,” diyorsun bana.

Bilirim, kör hatırlıyor.

Kadehi ağzıma götürüyorum,
sana bakıyorum ve ağlıyorum.

Çünkü körüm, seni hatırlıyorum.

En son gördüğüm sensin, nasıl unuturum...

Bak, ben gözlerini yaladıkça
körleşiyorum, sendeliyorum.

Sendeliyorum ve düşünüyorum aynaya.

Birleşiyorum kalbindeki mekanizmayla.
Tıkır tıkır gidip geliyoruz birlikte,
inceliyorum, uzuyorum mavi damarlarında.
Ya bu kalp durursa!
Ya o kalp durursa!

Kadehi ağzıma götürüyorum.
Sana bakıyorum ve kaniyorum.

Birden açıldı gözlerim.

Sevgilim şimdi seni görüyorum ve ağlıyorum.

Hatırladığımı hatırlıyorum.

Tortuların kaldı kalbimde,
güzelleşti ben hatırladıkça.

Zamanımız yok ki güzellikleri örtmeye.
Körün gözleri bile açılıyor.
Sana bakıyorum, seni görüyorum şimdi.

Gördükçe güzelleşiyorsun, yetişemiyorum.

Kalbimdeki tortularla
hakikat arasında hapsoldum.

Kadehi kalbime götürüyorum,
gözlerimden süzülüyorsun,
dudaklarıma geliyor.

Tuzuna dilimi değdiriyorum.

Kim ağlıyor?

Aşkın ağzımda güzelleşiyor.

Seni sevmem hataydı belki.
Ama hatasız kul olmaz ki!

Butler Yeats'in bir şiirini okuyordum ben
sana,
masumdum.

Kayboldum birden kuytularında.

Adnan Satıcı

(1962)

GRAMMER*“herkes sevdiğini öldürür”*

Oscar Wilde

Ardışık suların sonuncusu güzelay
 lodoslu kordonun ucunda ışıyan rıhtım
 ummazken seni hiç kimse hiç kimse
 çekiminle köpürmüş günlerin dili
 kargaşanın kucağına doğmuşsun, baktım

Sevinsem mi şimdi ben bu mahşere
 harflerin akşamında ve elbet geçkin
 papatya örneği ey bir çift işlek tığ
 aşkın rengi buğday yumağı ezel zamandan
 örülmek için bunca neyi bekledin

Bula bula beni mi, daracık bahçe bitişiğinde
 basamaklar soluk yosun, sözcükler yeni
 papuçlar giyip çarçabuk inince aşağıya
 yumuşayan bir şeyler var, taşlar bile
 senden ödünç alıyor iyiliğini

Aklım ermez çetrefile, ne kinayesi
 yassılmış bir evden söz ediyorum apaçık
 biri arka odalı basbayağı bir tümce
 sıralı, devrik, talihin istek kipindeyiz
 –gidelim, balığın karnına çömelim artık

Kim neylesin bu şiiri, unutulmuşsa
 nasıl sevilirdi bir işçi kızı
 bire bir eklendiğinde dörde katlanır bazan
 sıraya konulmuş mutluluklar azar azar
 ütülenip kaldırılmış vefa en sabırsızı

On beş yıldan beri giyerim onu
 kışları mutsuz ayık, yazları serseri sarhoş

bulvarını düğümler çıkmaz sokaklar
git git iki hece, dönüşte kaybolurum
büyükçe bir ilçedir Anadolu'da Fatoş.

(Papirüs 19, Eylül 1998)

Cem Uzungüneş

(1962) Kültür Bakanlığı Şiir Büyük Ödüllü Başarı Ödülünü kazandı.

YEŞİL TIRNAKLI ŞİZOFREN

– Tamer Gülbek'e –

Ekolu bir anons bekliyor gar.
İmamın gözleri mavi. Uzun peronda
bıyıklı adam. Kadına bakıyoruz. Yeşil
ojeli tırnaklarını yeni kurutmuş gibi fakat
umursamadan, acımasızca inceliyor. Aceleyle
yanındakine (bana) dönüp, “Sevişelim mi canbaz?”
diyor. “Ölünce tırnakların uzayacak!
Yeşil, yeşil, yeşil!” diye fısıltıyla
bağırıyor, şarap kokusundan üç “ş” sesiyle.
Sinema diliyle gerçekleştiriyor bunlar;
hayatın büyüğü bizi daha çok
içine çeksin diye. “Her şey mecaz bu garda;
benimle sevişemezsiniz. Ultrasondaki yeşil kalp atışları
duyuluyor burada! Ben sizin endişenizim.”
Ekolu anons bütün garı sarıyor. Hoparlörler nerede?
Deli kadın bize neler anlatıyor *telâşıyla!*
Tren kalkıyor ıkınarak.
İmamla bıyıklı adam bakışıyor. İmamın gözleri mat
(merhamet mavisi)
“Rahmimde ölü bir bebek var!” Hızla koşup
bu sözü fısıldıyor perona, hızla yeşil
tırnaklarını gösteriyor. Bir palyaço dansı bu.
Az sonra tren camından kırmızı ovalara bakarken
tüm bunlar mecaz olsun. “İçimde bebeğimin
tırnakları uzuyor!”

(Varlık 1093, Ekim 1998)

Birhan Keskin

(1963)

AŞK

Sevgilim sabahın erkenini seviyor,
ben geceyi ve esmerliğini onun,
o dorukları seviyor, korkuyor bundan
ben rüzgârla buluşan tepeyi, tuhafılığı,
ona bir yeşil gülümsüyor,.
ben, hayatı delice sevdiysem nasıl,
diyorum, seni de öyle.
O kendi boşluğunda oyalanan günlerde
canı sıkılan bir çocuk gibi uyuyor,
ben göğe bakıyorum geceden,
kendi çukurunu bulmuş deniz gibiyim
diyorum, yanında,
o sabahları eğilip öpüyor denizi.

Çıplağın çıplağında, rüzgârın dağında olsun,
esmerliğin gecemde, öyle kal.
“Bulutlara bak, gidiyorlar, hızla” diyorsun,
yağmur bir yalıyor yüzümü,
bir duruyor. Sabahları eğilip yüzüme
öpüşün geçiyor bir, bir duruyor aklım.

Su ve rüzgâr, dağ ve doruk, sonsuz hepsi,
oysa camdaki sardunya gibi üşür
bana biçtiğin ömür, ölüm geliyor aklıma bir
bir, çıplağın çıplağında.

Rüzgârın dağında olsun esmerliğin gecemde
öyle kal, sana sonsuz sarıldığımda.

(Kitap-lık 33, Yaz 1998)

Cihan Oğuz

(1963) *Girdap ve Safir* adlı şiir kitabını çıkardı.

AŞK ÖNCESİ SAYIKLAMALAR

Gözlerime miras kalan ukde bir geçici körlük müdür?
Tek sıra dizilmiş kuşlarda göç hazırlığı
İlk düdükte binlerce şiir kendini yok edecek.

Kendi miyobuma yakalandım, of kalleş tasar!
Darmadağın bir şarkıya ne eklesen dinlenir
Yırtınsan da o ıslık bir daha geri gelmeyecek

Tut ki kulağıma küpe oldu önceki aşklar
Suların akışı mı değişir, yeni okyanuslar mı icat olur kalbime?
Şımarık bir çocuğum işte, ilk hatada sersemleyecek

Delirtme uyuklayan kuşunu, sonra kartal kesilir
Pençesinde hayali akvaryum haritası
Ayranı kabaran çinekop balınaya kilitlenecek

Dengesi değişti tarihin, farkındayım, kulvar dışına taşıtı ümitlerim
Yap-boz oynuyor dünyayla ahmaklar –ne yapmalı?
Mutlaka tanrının da bir ikizi olmalı, aşkla dirilecek

İstanbul 12 Ocak 1998
(*Pencere 9, Mart/Nisan 1998*)

Mete Özel

(1963)

DAĞLI ŞİİRLER

4.

dağ
kırgın
gönlümü aşırdım
altmış kanadıyla bir kuştum
karanlıkta besledim kara gözlerimi
sana varmak için sırladım aynalarımı gümüşle

ey dingin göğün altındaki
koca ikircik
lavlarını gayrı tutamıyorsun içinde
bil ki susmazsan bu yıldızlar dökülüp
yakarlar eteklerini de

sus
bin yıl daha sus
bin yıl daha
biz dağız
bize ne yakışır başka

bak kırgınım
içimizde biriktirdiğimiz aynalarda
güzeliz gece kadar
sınadık ve bildik ki
yeteriz gayrı kendimize

bırak sevgilim
onlar kanayan ruhlarını taşısınlar yamacımıza
onlar ki terk ettiğimiz kayıp çocuklarımızdı
yaralarını dağlayalım bir bir
içimize aksın yine lav
ve yıldızlar gökte
daha ne kadar
susalım
sus

su
biz bir dağ

(Adam Sanat 148, Mart 1998)

Nazmi Ağıl

(1964) *Boşanma* adlı şiir dosyası Yunus Nadi Şiir Ödülünü paylaştı. Bu dosya *Boşanma Dosyası* adıyla kitaplaştı.

SEÇİLMEYEN

Aslında, ne sordularsa bildim:
Dünyanın en derin gölü, Everest'e ilk kim

tırmandı, güney kutbu ne zaman keşfedildi.
 Kıta suları – yok öyle değildi –
 kıta sahanlığı ne demek. 555 bölü 5.
 Beş hececiler, sayıştayın görevleri, kadeş,
 söyledim: ilk yazılı anlaşma, megaloo idea:
 Bilemeyecek ne var, gerçi bi daa
 düşün dediklerinde durakladım biraz:
 Şu köşe kış köşesi şu köşe yaz
 köşesi, çabuk çabuk, takılmadan; ilkeleri say,
 bu tamam, şimdi de anlat bakalım, yargıtay
 üyeleri kimler arasından
 seçilir? O ara gözlerim dalmış bir an.
 Takrir-i sükun, tevhid-i tedrisat,
 tekalüf-i milliyee miydi neydi, onu da bilirdim fakat
 tarih öğretmenimiz raporluydu ya ikinci
 dönem, onun yerine girmişti İngilizceci:
 gringrosır, şop, ol tuggedır üç beş kelime,
 yılın en uzun günü?.. Aman yarabbi, kedime
 ne çok benziyordu son soruyu soran, tam
 karşımdaki, yağlı kırmızı dudaklı, pisibıyık adam!

(*Adam Sanat 147, Şubat 1998*)

Ali Asker Barut

(1964) *Karanfil Kırıkları* adlı kitabı yayımlandı.

KARANLIKTA, KIRIK BİR YILDIZ

Şiir perisi'ne Eser'e

Solgun, sarı ışığı altında
 Sokak fenerinin
 Buluştu kadınla erkek
 Erkeğin elinde gül
 Kadının elinde kitap

Konuştukça kadınla erkek
 Ağızlarından çıkan buğu

Yan yana, iki
Üzgün tavşan çiziyor
Fenerin arkasındaki karanlığa

Erkek diyor, bu beyaz buğu
Gövdeyle yanan sesim
Kadın diyor, kanatlarından tutuşmuş
Şu küçük ateş böceği benim

Kadının elinde gül
Erkeğin elinde kitap yürüdüler
Gümüş damlalar arasından
Geçip içine, turuncu renkli bir yağmurun
Utangaç bir çocuğun ısılıkla çaldığı
Bir okul şarkısı gibi yalnız
Gittikleri yolun denizde biten ucunda
Karanlıkta, kırık bir yıldız

2.3.1998

(Adam Sanat 152, Temmuz 1998)

küçük İskender

(1964) *Papağana Silah Çekme* adlı kitabı yayımlandı.

ENTRİKA

ah nasıl da geçiyor zaman
yeni ölmüş birinin üstünü örtercesine narin,
her yerde akşamüstleri bir gül gibi kopartılabilir
polisle tartışan kadının arasına bayılan deniz
neden her denizin bir de annesi olmasın
bir elin bir elden hamile kalması denli zengin
ve taksim'den beşiktaş dolmuşuna binen sardunya
her adam adını bir yerlerde düşürebilir

bu şiir yazıldığı gibi okunmalı
bu hayat bilindiği gibi yaşanacaksa,
yani hüznün dediğim yalnızca bir küfürdür
ve küfür bir karanfilin ağzına ne kadar yakışırsa

kalın, kırmızı bir çizgi çekin aşkın altına
bakışların altına, ihanetlerin, intiharların da!
sonra karşılarna geçip şaşırın biraz
yani uçuşuma yuvarlanan kamyonu koşan
köylü çocuklar
direksiyonun başında bir palyaço bulunca
nasıl nar gibi şaşırırsa!

ah nasıl da geçiyor zaman
nefes nefese doğan sevdaya rağmen
keşke bir şeyler keşfetseydik diyor insan
ve mezarlık yoluna sapıyor hemen

ben bütün bir gece uyumadan ölebilirim
herhangi biri bütün bir gece ağlayabilir
unutturabilir saydam bir renk eski bir sevgiliyi
ve bir camın patlayarak kırılması
eski bir sevgiliyi birdenbire
hatta acımasızca hatırlatabilir!

yani sevgili dediğim yalnızca bir fıkradır
hem insan bir fıkraya daha ne kadar gülebilir!

(Öküz 53, Ekim 1998)

Altay Öktem

(1964) *Herşey: Oda Kırbaç Ayna* adlı kitabı yayımlandı.

YIKILIŞ SURESİ

yılan kandırmış, elma yenmiş bir defa
geçelim..ve sabah olmuş ve akşam olmuş onuncu gün

aysel terketmiş beni, beşiktaş motoru batmış
dazlaklar yine dövmüş şalvarlı türkleri
yılan kandırmış, elma yenmiş n'apalım
sekiz tane satılmış ilk kitabımdan
katedralin duvarına işerken yakalanmış
istiklal marşı'nda göğsü kabaran ozan

ve sabah olmuş ve akşam olmuş yirminci gün

ne zamandır asker dolu vagonlar
geçmiyor bu dağlardan
karneye bağlanmıyor ekmek, sınırlar
çizilirken yüzümü kesmiyorum artık
gidenler memnun demek ki yerinden
çok seneler geçti kalanlar memnun demek ki
tek bir darbe yapılmadı karacaahmet'te

ve sabah olmuş ve akşam olmuş otuzuncu gün

çocukluğumu geri istiyorum eski öğretmenim
yalanları unutmadım, 23 nisan'ları
kulağımı çekenleri, kötü şiirleri
gençliğimi geri istiyorum, paslı dişlerini
unutmadım darağaçlarını; selimiye'yi

tevbe.

dağlar çöktü, denizler sustu, gökyüzü
delindi hâlâ bakire eva

hepinizi bekliyorum bir dahaki bahara

(Düşlem 12, Nisan 1998)

Hakan Savlı

(1964) *Sanşo Panza'nın Ölümü* adlı kitabı yayımlandı.

NİŞAPURLU HAYYAM

O rasathane bir hayal teknesiydi, yıldızların
yağdığı Semerkant gecelerinde. Yorgun,
huzurlu dönerdi sabah namazından önce,
bir kupa beyaz şarap alır, uyuyan kadınına bakardı.

Güneşliğinden neden gizlendi? Yaşlandıkça anladım
insanlardan kaçtığını. Çocuklara, ağustos böceklerine,

onlara sevgi dolu gözlerle bakardı. Hükümdarlara
onurlu bir tavırla yaklaştı, ikiyüzlüleri
küçümseyen gözlerle süzdü.

Yine de benim aklımda kalan
o son bakışıdır, yıldızlara kavuşmadan önce
başını kaldırınca, ilkyazı görmüştü
genç bir kadın halinde, çadırından çıkarken.

Otur karşıma Nişapurlu Hayyam. Sana yüzyıllar sonrasında
gün sökerken susan Şehrazatın ruhsatlı konuşmasını,
İskenderiye mumlarının kokusunu, yorgun şahların uykusunu
yoksul bir kalbin şarkısını getirdim.
Bilgeler sürgün, budalalar hükümdarken.
Ayrılıktan gayrisi som altın değilken,
otur, bu evrenin
şarabını benimle paylaş.

(Adam Sanat 151, Haziran 1998)

Derya Çolpan

(1967)

BALIKÇILARIN GÖZLERİ

şimdi dillerinde gezinen kara bir trol
sözlerini süpürerek;

çünkü yüzleri
içinde ahtapot yüzen bir resim,
karaya çıkma yasağı.

(öyle konuşurlar)

yarışır gibi
yükselen kabarcıkları saymak geçer içimizden,

yosundan yorganlarını kaşlarına kadar çekip
mavi gözlerini unuturlar, gözleri birer akvaryum,

uyusalar... bitecek sanki oksijen
ve boğulacak balık.

o zaman balıkların da gözleri mavi.

sudan bir ağ gererler yüzleriyle balık arasına
yepyeni bir deniz
ama mavi değil.

(Dize 33, Temmuz 1998)

Halil Gökhan

(1967)

BİR YIL YAĞAN YAĞMUR KADAR'DAN,

(...)

ağır bir sabrı koy yüreğinden boşalan yere
çağının artıkları niye oraya dökülmesin

nasılsa çarmıhı dışardan getirdin
ve kovdun yabancıyı, ev sakinlerini tutsak ettin

parmağında büyüyor beklediğin gibi
sulardan ve köprülerden yana çorak bir şehir

bir hırsız gibisin kendi evinde ve şarkılarında
aşağı katta olmak duygusunu bastırmak için

öyleyse rüzgâra ver kapılarını ve ellerini
sayılarını unuttuğunda onları sevdikleriyle çarpabilesin

öyleyse kimler yenildi?
hiçbir acıyı gövdesiz bırakmayan şairler mi?

(...)

meydanda talan sonrası heykeller yoktu
bir tek ayakları kalmıştı atın ve atlıların

hani bir devrin kaçtığı yeri gösteren bilek
“suyun soğuk tutulduğu” testi ağzı
şarabı reçineye bulayıp saklayan anfora

yüzün bulanıklaştığı aynaları bu dünya kaydından
indirmek gerek

(...)

meydan kabardı
ama insan kusan sokakların ağzı torbalı

kimi insanlar
boş bir meydanın ortasını dönerken anımsıyor
merkezin çekim gücünü

meydana bakan bir pencerede
merkezkaç kuvvetini anlatan öğretmen
bilmeden sahanlık ve merdiven oluyor ardarda

dünyanın kalınlaşan zincirlerini boşaltıyor
çiftçinin incelmış sabanı
ve demir halkaların üstüne toprağını ekiyor

(...)

o kuşlar
sürüklenen yeni bir şafağın habercisi

boş bir yol daha var
gidilmemiş şehrin kenar mahallelerine kıvrılan

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Gökçenur Ç.

(1967)

ACININ SOYAĞACI

Bir ağacın soyağacına çalışıyorum.
Dağılan sabah sisi güderken sabrın arı sürüstünü
Yarı yanmış günlüklüğü bir başıma dolaşıyorum.

Yalnızlık, sarı duvarlı bir sanatoryum bahçesi olabilir!

Bir ağacın soyağacına çalışıyorum.
Kollarımda getiriyorum gelinlik *günün* ölüsünü
Kilitli kutu, tutulmamış sözler, bir mum
Gibi atıyorum kayalardan denize

Düştükçe uzuyor saçları,
Bir orkide gibi açılıyor etekliği
Başaktan bir meşale taşsız başı
Işıtan gecenin gerdek odasını

Diniyor yağmur: taşların sunak taşı

Şapkalarını çıkarıp dallara asıyor peşimdekiler
Bir sap papatya atıyor yas tutucular suya
Karşı adada yanan bayraklar çekiyor çocuklar
Yetimhanenin kulelerine

Taştan köpekler gibi bakıyoruz *geceye*
Alnımızda açılan boşluk, ve sessizlik bir gereç
Oluyor gerçeği geciktirmeye

Sakar bir elin parmakları gibi bir arada kalıyoruz
Her gün biraz daha yaklaşıyor birbirimize, ayrılığa, neye?

Bir acının soyağacına çalışıyorum
Yarım kalmış bir günlüğe, yarından başlıyorum.

İrfan Yıldız

(1967)

BÜTÜN KELİMELER ACI İÇİNDE

tanıdığım bütün kelimeler
hüzün dolu ve hepsinde
çatlayan bir bardak
kırılan bir kadeh
oluyor
tanıdığım bütün kelimeler
kopuk ve bir cümleye sığmıyor

tanıdığım bütün kelimeler
gövdesiz ve örtemiyor
hiçbir şeyi
tuğla olamıyor binaya
çakıлтаşı

tanıdığım bütün kelimeler
unutulmuş bir şarkıdan kalma
ve sadece bir his

tanıdığım bütün kelimeler
hiçbir dile ait değil
işe yaramıyor hiçbir konuşmada

tanıdığım bütün kelimeler
hayatın dışında
ve istemiyor hiç kimse

tanıdığım bütün kelimeler
hüzün bitkisinden
ve ne bir çiçek oluyor ve ne de bir yaprak

tanıdığım bütün kelimeler
gözlerime ait
ve dilimde yok hiçbir ifade

kelimeler
kanımda dolaşıyor
ve alamıyor hiç kimse

hüzün
kâinatın suyundan yapılmış
olmalı ki
dibi bulunmuyor
hiçbir kelimedede

(Göçebe 7, Mayıs 1998)

Yılmaz Arslan

(1968)

UNUTMAK SULARI'NIN DALGIN KUĞUSU

*“Sen beşiğinde uyurken, gelgeç isteklerin şahı olan
Ay, pencereden baktı. ‘Bu çocuğu beğendim, dedi.
(...) Gözbebeklerin yeşil kaldı bu
yüzden, yanakların da şaşıracak kadar solgun.*

BAUDELAIRE

adınla başlıyorum yazmaya,
küllerimi göğe savuruyor bir el...
ah! bende takıntı ya bu papatya sarısı,
bu ayva mavisi gövde;
tuttukça uzaklaşan boşluk, yanılısamalı eşya...
gelip konuyor yüzüme aşkın fosforlu yalnızlık arısı
bir sırça kuğu gibi, cesedimi buluyorlar o tenhâ gölde!

nasıl unutturum adını, uzarken ıssızlığa yeşim gölge,
sevdim dudaklarının kiraz sıcaklığını biraz kırmızı...
ah! bir eriyik gibi dağıldı kanımda tenin.
yağmurun bağışlayıcılığına sığınıp o y'alımlı eşkiya
metruk bir ev sayıp kundakladı aklımızı:
şimdi uzak ısıkları gibi, solgun bir anıyım bu soğuk çölde!

adınla başlıyorum yaz'a: parmaklarım som gönye...
içinde taşıdığın şeytan'ı taşa tutuyorum,
ah! soluyor yüzünün bütün gülleri, bana "öl!" de...
yankısını arayan bir metalim şimdi, kendine
dönemeyen bumerangi ahşap duyguların

ne yapsan, ne etsen unutuyorum...
hangi iklim beni vuran sevgilim: adını tekrar söyle!
adını tekrar söyle!

(Poetik'us 15, Ocak 1998)

Metin Kaygalak

(1968) İlk kitabı *Yüzümdeki Kuyu* ile dikkatleri çekti.

YÜZÜMDEKİ KUYU'DAN

sedekten bir tabuta işlendi, bir
çocuğun gözlerine terkedilen kuyu.
dokundum safirden bir avluya tutuşan
gözlerimle, kimse görmedi. kimse görmedi
bir kuyuya düştüğünü yüzümün. o son
arzuda herkesin kollarını yılan çiçekleriyle
açtığını, unuttuğunu kendini kendinde o
son kelâmda. acının sularında yıkandığını
dilin, her şeyin yakıldığını, her şeyin ve
kalbinin. her şeyin bir nefisle varolduğunu
unuttuğum vakitler, her şeyin kör bir
rüyayla başladığını ve bittiğini her şeyin..
kimse anlamıyor,

ah, her şeyin kendinde bir sonbaharı var.

dağları ve suları unutsam, dokunsam
şimdiki zamanına çocukluğumun,
yeniden dönsem suya ya da çırlıçıplak
bir üşümeyle kendime. unutsam sesimi
örneğin, kırılmış onca şeyin hürmetine

sığinsam. sussam ve dinlesem o hikmeti,
 çocukluğum olur bırakmaz beni, üşüdükçe
 annem ve kandil. o büyük sırla döndüm
 kendimi acıttığım yeşil suya. her yeri
 yeniden yıkmalı, her şeyi yeniden, yeniden
 her şeyi öldürüp dönmeli o büyük sırra.
 nereye dönsem yüzümün acıyan kalbine
 akıyor, üşüdüğüm her selâ. sonunda herkes,

ah, yenilir içindeki çocukluğa.

hiç kimse yoktu, kör oldum. çocukluğumun
 ürkek elleriyle bir ip gibi dolandım boynumla,
 çıplak ve soğuk gecesinde ölüme. defterimi
 kapadım. öldüm çünkü her çocuk gibi
 kaçırdığım o saklı fotoğraflarda. suları
 yorumladım, telaşlı bir tutkuyla geldim bir
 nehrin kendine döküldüğü yere. çocuktum
 çünkü unutulmuş her çocukluk gibi eksik,

ah, unutulmuş her çocukluk gibi nezir.

kuzeyde bıraktığım son defterden
 bir şey kalmadı saklayacak. yüzüme
 saydığım kötülükler de yok
 artık. anneme kalsa Faris haklıydı,
 insan okunan her duada Yasin,
 yaşanan her aşkta Mem olmalıydı.
 oysa Doğu'da her şey kendine kopuk
 bir dille tutunmaktaydı. hikâyesi
 olmayan bir hiçlik duygusuydu çünkü,
 her ayinde bir seyyîde bırakılmış
 cinnet duygusu. saklıydım her resimde.
 her yerde fail ve meczub. sustum,
 Doğu'da susmak ne kadar susmak,

ah, acı ne kadar kendiydi.

Tarkan Çeper

(1969) Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülünü kazandı.

BİR TANRININ ATARDAMARI

şimdi pervaza yapışmış ölü sineklerden konuşuyoruz
hiçbir şey kalmadı elimizde sözcüklerden başka hiçbir
şey avutmuyor bizi ve biz oturmuşuz daire şeklinde
artık pervaza yapışmış ölü sineklerden konuşuyoruz
lacivert bir kıyımın yazılmamış önsözü
gibi ayaklandık ve yine oturduk tekrardan yani
en eski halimizde, sonra çocuklar geldi
konuşmaya aç ve artık kimsenin hatırlayamadığı çocuklar
sonra biz kıyısında kaldık yaşanmamış bir yaz bitişinin

hep başa sararak izlediğimiz bir çizgi
film. gençlikten anımsanan uykusuzluk günleri
yorgun ve neşeliydik bir zamanlar
şimdi kuma gömdük silahlarımızı
en kalın yerlerinden kestik geçtiğimiz köprülerin halatlarını
artık konuşabiliriz pervaza yapışmış ölü sineklerin ağırlığını

kentin bütün sokaklarında yankılanan bir ses:
geçmiş geçmişte kaldı diyorlar
büyük bir koro olmuş grafikerler haber muhabirleri
ve mimarlar! ılık bir nefes
sonra yorgun bedenlerin ilacı derin uykular

uykulardan sonra ofislere ve plazalara konuşlanıyoruz
hiçbir şey avutmuyor bizi soğuk savaş masallarından
başka ve sözcükler de anlamını yitirdi bir süredir
yine de pervaza yapışmış ölü sineklerden konuşuyoruz

(*Varlık 1090, Temmuz 1998*)

Altay Ömer Erdoğan

(1970)

ADRESSİZ ZARFLAR / 2

gözümüz “İş İlanları”nı tarar gibi, uykusundan yeni uyanmış
çocuklar kadar

masum dolaşır ikindileri,
bu kent kekik kokmaz, keklik uçmaz göklerde
ah ne olayım, neler olayım

sarhoş kaldırımlar, ipek mendilin yenilgisi kâğıda
aşk sözlerinin yitirilmişliği; bir savaş daha başlar
bir barış daha gelmez
kül bir ömür, sallanır durur idam mahkûmu gibi yapraklar

bugün seni daha çok özledim, çünkü yanımdaydın
çünkü hiç gitmemiştin, Hisar’da çorba içmiştik,
sokak kedilerine üzülmüştük kendimizi düşünerek
suça tanım arayan acemi hırsızlardık
zamandan çalan

boş ve beyaz kâğıtlar dilenen diliyiz varlığımızın
dili geçmiş zaman çocuklarına sorular çoğaltan,
şimdi bir çiçek adı söylesem, fırtına diyeceksin
biliorum biz bu baharı özlemle bekleyeceğiz
şimdi bir başka çiçek adı söylesem sana...

6 Şubat 1998 / İzmir

(Fayton 11, Mayıs 1998)

Hüseyin Köse

(1970) Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülünü paylaştı.

KÜS/1

serçe kanatları bir dağa vurur acılarını
yara çağı geçince gel, bu daha hiçbir şey değil

gördüğün geçirdiğin bir hayat mürver ağacında
gidilse akşam sefaları, mayhoş, sıkıcı yerler
ağrımak uzun cevahir zamanı varsa
ve bir şarkının adı eğer unutmaksa
alışmak bir anneyi bile acıtabilir

sevgilim yaz öldürmüş, kötü yalnızlıklar öldürmüş
düş yalanlar annesi kendi günahlarında

gün gelir, gül geriye kocaman bir şey kalır
resimli albümlerden bu/bomboş söylenmelerden
sürer acısı ayrılıkların bir kalyon durmadan çürür
koştukça ben karacalar gece çıkan rüzgârlara
iki karanlık orman gibi durup baktı maşuk
mürvet – gitti gelenler gelmeyenler de gitti
sustum, caddeler kalabalık, ev içleri pas
akşamın bir çocuğa devrilen yeri, bu hep olur
işte engur, mutlu eden şarap, denizler yiyen ada
ambivalans yaşa, terket, kendini unuttur

yara çağı gelince gel, bu daha hiçbir şey değil

(Varlık 1090, Temmuz 1998)

Didem Madak

(1970)

KURBATI

Gece lambası kırmızı bir kadın yapıyor beni
Oysa limon ağaçları bahçede küçük sarı güneşler taşıyor.
Dokunsam bile onlara yanmam. Ne tuhaf!
Bir oyuncak ayım vardı, ismi Işıldak.
Bir kızkardeşim vardı saçları simsiyah
Ne tuhaf böyle hatırladıkça herşeyi,
Ağrı Dağında saçlarımı karla yıkamak.
Kırmızı bir mum olsam yakıştırdım şamdanıma
Oysa çok üşüyor ellerim bu akşam...

Martılardan duygulanmadım hiç, ne tuhaf!
Ben belki denizden bile eski biriyim.
Başka isimler bulmak isterdim martılara
Kirloş mesela kirloş desem artık onlara.
Kasapların perdeleri boncuktan
Et. Kan. Ve o boncuklu şıkırtılar
Ne tezatlı bir şey, ne tuhaf
Ne tuhaf acıyla hiç konuşamamak.

Gece lambası kırmızı bir kadın yapıyor beni
Herşey şimdi itiraf edilmeli:
Kocam bir çingeneydi.
Eşiniz bir çingene mi hanfendi? diye sorarlardı.
Hayır efendim derdim, hayır eşim bir sanatkardır.
Eski yırtık gecelikler, eski yırtık çarşafılar
Eski, yırtık bir sızıyla sevişirdik.
Herşey şimdi itiraf edilmeli:

Bir picaması bile yoktu benim kocamın baylar.
İnsan çingeneyse, yani ruhu çizgiliyse
İnsan acıyla yalnızca sevişebilir baylar!
Soruyorlar. Soruyorlar:
“Ellerin neden titriyor sevgilim”
Bilmiyorlar doğmadan öldürdüğümü üç-beş çingeneyi.
Üç-beş dünya kaldı artık aramda dünyayla
Artık açıklayamam bir türlü.
Ne tuhaf geçmişim kırmızı bir kadın yapıyor beni.
Herşey şimdi itiraf...

Bulurlar sabaha siyah, çirkin bir balık olarak
Açıklayamazlar artık beni bin türlü.
Bilmeyecekler, bilmeyecekler bir çingenenin
İsmi vererek kendime öldüğümü.
İsmim... İsmim... İsmim Kurbati.

Aralık '97

(Ludingirra 5, Bahar 1998)

Ayhan Bozkurt

(1971) 28 Numaralı Oda adlı şiir kitabı yayımlandı.

YİRMİ SEKİZ NUMARALI ODA

Sekiz

tahta kurularıyla randevusu gecikmişti kızın
ağlaya ağlaya güldük
budala, tozlu ellerini yüzüne sürüp
yaşlandığını fark etmedi.

açınca sandığın içini
tozlu – ki sandıkları tozludur – bir el uzandı
dışarıya

ceviz kaplamalı sandıktı bu, dokundum,
ellerim terlemiş bir teni hissetti,
paslı kilitin yere düşmesiyle
irkildim, uzanmış ele aldırmadan
karıştırmaya başladım sandığı
toz gözlerimi yakıyordu, sarılsam dedim her şeye
görmesem de sarılsam, bunu yaptım...
yerle bir olduk, tozla duman
geriye hiçbir şey kalmadı, geriye hiçbir şey...

orada da kırıktı zamana araladığım kapı

kırıktı!

sandığın içi sandığımdan da kalabalıktı
ağır, nemli, uzun hüznü,
ürkek bakışlı gri bir mekan...
toz!

toz pistten havalandı, rayından çıktı tren

(Yine Hişt 41, Haziran/Temmuz 1998)

Ayhan Kurt

(1971) *Canavarlığa Yazgılı Şehzade* adlı şiir kitabı yayımlandı.

İNFAZ'DAN

Birdy! 24 yaşına...

Resmi tarih.. resmi geçit.. daralan an!
 Bir siyah uzun çok uzun yoruldum u z u n
 Saçların kimliksiz bıraktığı, resimlerden
 Kovduğu yüz! bellekte kurşun dökümü
 Erken unutmak zorunda kalırız
 Durmadan dışa vurup da
 Hep içe düştüğümüz macerayı
 Kâğıtların, kıskanç kasvet odalarının namluya
 Sürdüğü ölüm.. el değmeden sevişmek sanki

96 mevsimin kargışlı döngüsünde
 Susmuşsa artık merasim alayı
 Bir hiçi bir hiçliğe taşıyan
 Sakalar birer birer öldüyse yani
 Lağvettiğimiz tasalar hangi iklime saklanır
 Biz şaha kalkıp kalemize düşersek
 Belki kalır bizden kopan
 Ama heyecanla bize dönerken
 Biraz geçkince.. yine de
 Olgun meyvelercesine
 Tadında diri telaşlarımızı hatırladığımız
 O dar alan! o daralan an!
 Herkes kendi doğrusunda pişman
 Herkes kendi doğrultusunda yalan
 Kendi damarını terk ettiğinde sahicidir
 Ancak gövdeden uzaklaştıkça
 Gerçek rengini bulur kan.. akardı
 Buluşma saatine gecikmeden
 Hesaplaşabilseydik bileklerimizle
 İz bırakabilseydik akıl gözlemevi'nde kilitli
 Tedirgin geleceklere, gelmeyeceklere
 Sorardık: bölük – dur!

Bin zehre bölündüğümüz
Cenkler tarihinden sıyrılıp
Söküp gün yüzünden rütbelerimizi
Yenginin, yenilginin sustuğu mola: fırsat
Bulduk, sorduk
İnsan ruhunun hangi cephesine siner de
Benlik ezgisini mırıldanır neşeyle
Ezilmeden kendinde, altında kalmadan o duvarın
Gölge dibinde insan nasıl
Mırıldanır benlik ezgisini şevkle

Kutsal mıdır sürgülendiğim kapılar
O kapılar sedef yumruklarımızın parlattığı
Mut yuvalarına kapalı oysa
Ben itiraflara açıldıkça
Rehberim oldu aciliyet ve telaş
Rehberim kana âşık
Korkulu sulara çalkantılı bir istiridyeydi:
Galiba selimışık
Kullanışsız karşılıksız
Bin ağlayış bin yakarış bin haykırış
Karıştım kölelerin puslu iniltisine yaşamak pahasına
Rehberim oldu dilde viran, alfabede yarış

Öğrendim/bilmek kötü bir sıfattır, gitmek altın fiil
Gittikçe açılır yara: sevildikçe habisleşen muamma
Bulur bizi: cinayet canileri saklayamaz
Eve dönüş yollarında adımlarımız
Sarsak ve kazaya uğradım yaralarımda
Deme hakkını elden kaçırmış
Hasta adam! zavalı ukala
Hangi cerrah erişebilir artık
Hapsoldüğümüz yaraya

Selim Temo

(1972)

İHANETİN UĞULTUSU

“Söz, tene dönüşmüştür” (İncil)

öylesine bir Mayıs. bu
ikinci, sen yoksun. ruhum
çinko bir tepside. yalnız;
arayan değil dönen biridir

her yer bulaştı üstüme. kirliyim,
bir zenci kadar telaşlı. bağırın,
diye sustum, söz ve ses
yabancıdır, ten yanılmaz. ansızın
bir teleferik, termometre ya da aysar...
deliyim, bir gece bekçisi kadar dalgın. kefen
diye örtünmedin üstüme

işte herkes çekip gitti. geç oldu, ama
anladım, insandan korkmak gerektiğini. söyler-
im, zaman ve veznedar cüreti:
“esrik bir kadını öpüyorum. bakmayın
adımı bilmiyor. nasılsa unuttur
güneşin kuzeyden battığını. kasıklarım da
cinlenen hin'e sarılıyor. bildiğim
tek özgür ülke, nüfus: 1, rakım: 1.72!”

içime döndüm yine. seni severek
kullandım çarşı iznimi

(Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998)

Tuna Kiremitçi

(1973) *Akademi* adlı şiir kitabı yayımlandı.

KUMARBAZ

Geceli gündüzlü bir yola
Tam da şehirden çıkmışım.
Sevememen doğal beni,
Katran ve tüy içindeyim.

Güya hileli destem
Sıcak bir asfalt gözlerimde,
Ve yanıp sönmekte hayat
Tek penceresinde kalbimin.

Kim kazanmış olabilir
Böyle pis bir oyunda,
Aşkta kaybeden bensem
Şansa her bıraktığımda.

Nabzım tazı hızında,
Deve gücünde keder,
Bedellere inanmamam
Demek buraya kadar.

(*Göçebe 7, Mayıs 1998*)

Devrim Dirlikyapan

(1974) *Karla Gelen* adlı şiir kitabı yayımlandı.

BİR YANLIŞLIK OLDU

bir yanlışlık oldu, büyüdüm;
hiç çizgi roman okumadan,
futbol oynamadan, daha tekerlemesi bile
bitmeden masalımın, korkulara sürüldüm.
bir uyku tüneline geçti çocukluğum.

saatim yoktu. ölçemedim ömrümü,
her doğum gününe bir müzik kutusu kurabildim.
otuz yıl öncesine randevu verdim kadınlara
kimseler gelmedi. bir yanlışlık oldu, bekledim.
bir parantez içi gibi kaldım geçmişte.
son baskıya yetişmedi umudum.

bir itiraz dilekçesi buldum kendime
müzik, sinema ve edebiyattan; içime iğneledim.
bir yığın “maddi hata” bulundu düşlerimde.
aşk bir ağır ceza suçuymuş, bilemedim.
bir yanlışlık oldu, öldürülmedim.

param yoktu, yalnızca bir kap mide spazmı
alabildim. en yoksul kafiyesi oldum çağımın.
güncelleştirilmemiş bir yazıt gibi yaşadım.
bir yanlışlık oldu, büyüdüm. ta başından
yakalandım hayata; mağara resimleri çizirken
rahim duvarlarına annemin.

(Dize 29, Mart 1998)

Serap Erdoğan

(1975) Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülünü paylaştı.

UNUTKAN DOKU

En uyumlu mevsime atardı
Saçının bol kederli urganımı
Henüz edinmiştim bu birbaşinalığı oysa
Ben her yolculuğa akşamı ekledim
Sesimin unutkan dokusu bundan kırıldı
Büyük harflerle keserken yolumu italik zaman

Uzak da yorulur uzak olmaktan
İhanet ağırlı yüzünden anlarım
Çiğnediğim yasalarla sınırlı nasılsa hayat
Nasılsa hangi sokağa çıksam yasak avuçların nemi

Yassılmış saatlerinden tanımak günü
Tumturaklı anılardan geçerek; bilenmiş

Kaldırımlar kaldırmaz mı dersin
İki kişiden bir olmanın suçunu
Üzüncü ağacıym; caddeyi bölen
Hep açık bırakıyorum kentlerin kapılarını
Açık kalıyor ömrün üstü nedense
Aşksa sürekli misafir yüzünde,
Benzeyip dururken fotoğraflar şiire

Fakat bulurum açıklarında yiten sorunun im'lerini
Bir ayrılığın orta yerine bağdaş kurarım
Çıplaklığın epeyce kararlı üstelik
Yeniden sorumlu olurum
Üstünü çizdiğim sözcüklerden

*Seni acele yaşayıp
Usulca anlattım kendime*

(Düşlem 12, Nisan 1998)

Zeynep Köylü

(1978) Sabri Altınal Şiir Ödülünde üçüncülüğü kazandı.

YALNIZLIĞIN GÖÇ MEVSİMİ

Karın üşüdüğü saatlerde
Bir su damlasıydım ırmağından ayrılan
Yaşamın ellerini görmezdi gece
Kırılan bir dalın ağrıyan yerlerine
Tomurcuklar sunardı –her nedense–
Kırık bir camın tuza bandığı
ve unuttuğu gök mevsiminde
acısydım aykırı günlüklerin, gündelikçi
düşlerin sararmış dişlerinde

Ağzının sonsuz gül kokan ölü boşluğunda
Ateşlerle dağlanmış, sözler ile kargışlı

sesim. Bir bıçak düşerdi yarasına imgenin
 Yaban dağ çiçeğinin saksıda bekleyişi
 Tapınağını yıkıveren güvercin
 Tutkusuz gezerdi acı koyaklarında
 Sessizce gizemine girmenin
 tarihsel yanılığı
 Bir günah ormanında bağışlanırdım

İpin koptuğu ve ipeğin yırtıldığı
 ölümün bal çanağında gizlendiği aşka
 dokunuş. Sırlarıyla birlikte gömerdim
 suskunun gözlerini
 Umut, kefaletle hür bırakılan
 çimenin yağmurla işlediği suç
 Tenimde gölgesi gezerdi anlamının
 Hoyrat bir çığlıktı yankıyarak kanayan
 Karanfile dönerdi her aldaniş.

Yalnızlığın göç mevsiminde uzlaşırdı beden acısı
 Zaman: ketum ağzında nice sözcük saklayan
 Denizin tanıdığı, göğün en yabancı
 En tutkulu yerinde haykırımın
 Susardı güz mavisi orkide
 Bütün doğruların yanlışıydım

Bir aynanın kendini kestiği yere
 Ölü kedilerini bırakırdı çocuklar
 Kırık bir camın tuza bandığı

(*Ludingirra 5, Bahar 1998*)

Marje Aydın

SÖZLÜK

Yağmur: susuzluğumuzun eleştirisi
 Çöl: bir aşktan kalanları koyduğumuz müze

Caz: seviştığımız yatağın entarisi
 Kırmızı: elma yetiştiren bir dize

Süreya'nın şiirleri, davetsiz nikah şahidi
Haciz getirmişti Ece, kâğıttan evimize

Ben senin güzelliğine yelkendim
Deniz dediğimiz de gözlerin miydi ne?

KONU KLUK

Adım kalsındı can isteyen bir duvarın tekinde
Bir cümbüş davetiye ister miydi, yapmayın
Ya hangi rengini verecek bu resme şiir
Bu konuklukta hangi öte anlam boy verir

Ötede küskün bir aşk var, duymak ister misiniz
Anlatırım, belki bir gün siz de bana gelirsiniz
Yoluma şiir eskileri serdim, kaşiflik size kalsın
Basınca gül biter avucunuzda, allah canımı alsın

(Abraxas 4, Bahar 1998)

enderemiroğlu

YAĞMUR TOPLAR SU BİRİKTİRİR DENİZ ANLAR

asya toz ve duman tren garlarından sarı metal gözlerin artakalan
ikiye katlanmış bedenim tahta bavul beyaz mendil horoz ayna
kara tarak beyaz çorap kırmızı kurdele siyah beyaz fotoğraf

gül pudrası, lotion pompeia, briyantın, yağsız krem ve eau de cologne

asya ateş ve gam tılıtsü buharlaşan sudur yanan kiraz ağacından
suyla beslenir ellerim ve toprakla ağır koku gümüş tabaka ağaç ağızlık
köstek saat muhtar çakmak hakim yaka uzun asa cilalı kundura

çiçek suyu, oje, kömür sürme, gül suyu ve souvenir de constantinople

asya yıldız ve kan bir uçtan bir uca ölü bebek kara toprağından
tahta bekar odasında ilk döllerim sarı çakı damla sakız lâtilokum
çubuk kılınç

bakır sahan kara kazan hasat ayları gelin alayı çilek zamanı

gümüş halhal, ağılı yüksük, ceviz sandık, kına dövme ve mor kanaviçe

asya ölüm ve zan çıplak elle boğulmuş bir vezir ağırır kasıklarından
mil çekilmiş içoğlan gözlerim beyaz yaka kâbus rüya kaymak dondurma
ecel ferman atlas kaftan sarı safran kara katran hançerli sultan

iğne toka, elmas hızma, ipek tülbind, penbe göynek ve kadife kuşak

asya fal ve beyan ulema yağlı ip haber alır uzak kuzey yıldızlardan
ters masaya oturdum ağzımda su gece kalfa erdişi abla şehlâ usta
inci gerdan haram kurban boynuz talan günah salan yalnız kalan

(*Ludingirra 5, Bahar 1998*)

Ali Hikmet Eren

Kül dergisini çıkarıyor. Geçen yıl, *Yağmura İçerden Bakmak* adlı şiir kitabını çıkardı.

KAMBUR

1/

sırdaş güvercin gagalarında çatıların
akşamdan kalma çiçeklerle sınıanırdı aşk. ve şiir–

alçaktan uçan gecekuşları kalırdı çocukluğun

daha yazmadı şiir bilekleri yalan bir ozanla
ben şiir içerdim, yalanıp dururdum yalanlarımı
kıyısında bir hiç'in–

sırtımı kambur yapıp içine akardım kentin– –

2/

kolunda saat taşımayan bir aşktım o zamanlar ben
mürekkep dökülmüş evler damında
sıradan bir sanrı

sarhoşluğunu silip alkolle
öldürdüklerinde bir adamı kendinden,
kuşkuyla geçti tarih kitaplarına intihar– –

ışıklı bir oyundan ışık oyunlarına
yıldız taşıyan bir çocuktum ben o zamanlar,

yüzme bilmiyordum, kandırmıştım tanrı'yı: yırtmıştım!
(*Kavram Karmaşa 10, Temmuz/Ağustos 1998*)

haKAN Kaynar

PANZEHİR

I. Su

ey bu toprakların bakire kızı

kapında durdu bu abdal kişi içindeki ateşi büyütmek için
bir tas su getir ki dökeyim yüzüne. sökülsün
elişi dantelleri sözlerini duymayan direklerin

rüzgârı beklerim diyorsun ya açılmaz, en güçlü nefesle
bile sobaların demir kapakları. oysa kudurmalı içindeki ateş
gelir diye babanın suçlu kurtları bana bir tas su getir

ölürken insanın uykusu gelir parlayan ay bedenlerin yanında
uzak yıldızlar topraktan bir libas giyer (sen) tarihin bakire kızı
alındaki yazı hangi kavmin terkedilmiş lisanı ki yok kitabında
bir insanla sevişerek büyümek

suretlerin büyüsti terle bozulur tenle kurulur çünkü köprüsü
aşkın metropollerin şaşkın kızı hepsi elli yıl daha yaşarsın can
suyunu bırak boşalsın ayağa kalkmış
penisi karşı kıyıların

ölüm uykularının perisi değilim korkma bitsin avla avcının
oyunu gel bir el tavla oynayalım at bakalım bekaret zarını

mutlaka kandan başka bir şeydir gelecek

(*Kül 1, Mart 1998*)

Nilay Özer

OĞUL

Ne güzel bir annedir ölüm
Mayın tarlasında zambak ararken
Yaşamı yalanlayan bir oğul için.
Anonim acıları önüne katıp
Düşünce asker kınası kokan yollara
Ne güzel bir annedir ölüm
Lekesiz bulutları da peşine takınca

Oğul günbatımında kızıl derili ağıt
Oğul masalsız uyur sübyan kokun koynumda.

Gecenin çakırkeyif balık pulları gibi
Kanı durmuş bir morda ışıldar teni
Aydınlığı kendinden önce varır dağlara
Dağlar ki yeryüzünün gök mihraklısı!
Eşkiya, asker ve düzen furyası
Ölene cennet verir, kalana madalya
Ne güzel bir annedir ölüm
Sütü kesilince sancıyan umutlara

Oğul. Tanrı'nın yüreğine kadar uçmuştur
Sesindeki türküyü özleyen turna.

Yarın bir dil sürçmesiymiş özürsüz
Kelebek tozuymuş genç gönlünün kalıtı
Saklasam tozar gider, koklasam tozar gider
Kaç çiçeğe konmuşsan hepsini üzer gider
Sarıncı bedenini kan asıllı bayrağa
Ne güzel bir annedir ölüm
Beyaz mermer yüzüyle yaşar avuntularda

Vatan sağ olsun olmasına da
Sen de sağ olsan fena mı oğul...

Şener Özmen

BEN DURU SULARDA

eşkâlimi
suretimi
ve beylik aynamı alıp
çıktıyorum

günlerin köpüğünü ve onca zamanı bu cadıkazanından
şşş... *birazdan!* Tasıma şıp-damlayan duvarsaatini
ezeli ve ebedi tiktaklarını onun. Dilimi ve gövdesel ağırlığımı
sonradan

– *alooo? Sen kapıya bak ana! Merhaba hayatım...*
pusumu
pusulamı
kaba-mevzimi
çölün mukaddes şiirini son anda: *Kamer!*
aldım zehrini şaşılası kuşağın nokta
bedeli ödenmişken pan-zehiri de
aldım çıkarayakçıplak
dürülmüş defterini ömrümün. Sesimi, genzimi
handise cançeğişimi Mer-
canpazarında

– *bak çıktıyorum!*
şşş... *birazdan!*
şantaj külliyatını ve de aşk mevzuunun
bu çok önemli bu çok önemli bu çok önemli bu çok
çeliğin cürretini, pasın keyfini, terbiyıklı şafağı
loğusamı, lotüstimü, külümü
küremi, düşlerimi, çingırağı
şikeste yüreğimi aldım, bir avuç kırıışığı
yerden, serden ve terutaze demlerden
aldım cismani uykunu ölümlerden.. Seni
böyle kelle koltukta sapısiliksarı
batıl ve bedbin seviyordum. Aldım
bir içrek çarmıha mıhladım hepsini

“Ben duru sulara yıkanmaya alışık değilim”, dedim
“Ben duru sulara üşümeye layık değilim”, dedim
“Zelal”, dedim
“çıkıyorum sudan!”

(Amida 5, Mayıs 1998)

Celâl Soycan

GÜN ŞİİRLERİ

1
bir tanım arıyorum güne
sarkıtıp çekülü eşyanın ve sesin
oynak kimyasına

buzla buhar arasında
bir gün ve bir geceden biraz fazla dolaştım
bu yüzden eskidi adım

sarnıçta tutuklu yağmur
öğreniyor toprağı
deliren güneş körelirken gölgede
suya vuruyor yüzümdeki hayal

birkaç söz duysa diner gün
uygun sargılar denense
tanık bulunsa olmayana veya muhbir
ümmeti örselenmiş peygamber gibi
kapanır içe ve dışa

açılmam artık içe ve dışa

2
bir Arşimed çalımıyla giriyorum güne
saklı tutulanı bulmaya

arınıyorum geceden
Blake Kafka ve Rimbaud artıklarını
ıslık çalarak süpürüyorum

gün süt dolu memesini dayıyor ağzıma
edepsizce ürperiyorum

3
bitince başlayanın tanığı gün
kesik kesik fışkırıyor
yağmalanmış uykuma

yanlış yüziime vuruyor
çatlaktan sürünerek geçen ışık
sekmeyen imgeler zorluyor parantezi
kol saatimin gürültüsü dolduruyor
adımla aramdaki boşluğu
tutuk bir fahişeyle sevişiyorum

4
bir kürt kilimi gibi ağırbaşlı günler
batıyor yazdığım sulara
bir rastlantı gibiyim dünyanın ilk maddesi
sonsuz buz

(Dize 37, Kasım 1998)

Adem Yeşilyurt

ÖLÜ ŞAİRİN EVİNDE

kâğıtta donuk anlam, cam
yüzü uzunluğa dönük, mektup
kitapların önünde kahverengi anlayış
'en son ben açıldım en son ben açıldım'
kendini ezberletme telaşında, çekmece
eli memesinde bir yağmur, dışarda

perde konsol sandalye kilim kitaplık
her yerde sözcük kırıntıları, buruşuk, atılmış

köşelerini kollayarak büyümüş ev
bir virgül kadar yalnız
orada şimdi

bulunacak kadar yalın
ölümlü bir rüzgârın kucağında
saçları bacası diken diken
ne olduğuna kör, akı
bu sessizlik hangi anlam
oğlum neden bu kadar beyaz
toprağa açılı bu çukur kimin için
onlarca aynı yüz ölen kim
hangi kumaştan dikilmiş bu tek düze devinim

kulağına eğildim söyledim
öldü dedim oğlun senin

ekim '97

(Abraxas 4, Bahar 1998)

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	7
1998'DE ŞİİR	11
BELGELİK	24
FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914)	
Anılar Tapınağı (Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)	43
Aydınlık Oyunu - Tay (O, 1923 kitabından, 1998)	43
İLHAN BERK (1918)	
Sesle Dolu Ağaçlar (Kitap-lık 32, Bahar 1998)	44
Taşlar (Yeni Biçem 64, Ağustos 1998)	45
SALÂH BİRSEL (1919)	
İlüh (Türk Dili Dergisi 66, Mayıs/Haziran 1998)	45
MEHMED KEMAL (1920-1998)	
Çare - Hal (<i>Dünya Güzel Olmalı</i> [1954] adlı kitabından)	46
ATTİLÂ İLHAN (1925)	
Neydi O Bir Zamanlar (Varlık 1093, Ekim 1998)	47
BAŞARAN (1926)	
İsyanı "Çağlayan"daki Koca Çınarın (Adam Sanat 152, Temmuz 1998)	48
CAN YÜCEL (1926)	
Requiem (Öküz 55, Aralık 1998)	49
ŞÜKRAN KURDAKUL (1927)	
Bezgin Süvari (Varlık 1095, Aralık 1998)	50
ECE AYHAN (1931)	
Bel Kanto: İkinci Meşrutiyet	51
Bel Kanto (Kitap-lık 33, Yaz 1998)	51
VEYSEL ÖNGÖREN (1931-1998)	
<i>Koca Ülke</i> 'den (1983) - <i>Remtelebe</i> 'den (1982)	52

ARİF KARAKOÇ (1932-1998) Şiir Ağacı (Düşlem 18, Ekim 1998)	53
GÜLTEN AKIN (1933) Eski Nine (Kitap-lık 33, Yaz 1998)	54
CEVAT ÇAPAN (1933) Yarısını Dinlediğim Bir Masal (Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)	55
AHMET OKTAY (1935) Anneler Günüyümü (Varlık 1090, Temmuz 1998)	56
ALİ PÜSKÜLLÜOĞLU (1935) Uyanık Uykuda (Yaşasın Edebiyat 4, Şubat 1998)	57
KEMAL ÖZER (1935) Onların Sesleriyle Bir Kez Daha (Varlık 1088, Mayıs 1998)	58
RUŞEN HAKKI (1936) Böylesi Hasretin (Adam Sanat 149, Nisan 1998)	59
ÖZDEMİR İNCE (1936) Mani Hayy I, a (<i>Mani Hayy</i> [1998] adlı kitaptan)	60
HİLMİ YAVUZ (1936) Akşamın Yarısında (Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)	61
ÜLKÜ TAMER (1937) Küheylana Ağıt (Kitap-lık 31, Kış 1998)	61
İHSAN ÜREN (1939) Alev At (Yeni Biçem 67, Kasım 1998)	63
ERAY CANBERK (1940) Kent Kırğını (Yaşasın Edebiyat 3, Ocak 1998)	64
FİKRET DEMİRAĞ (1940) İki Boş Deniz Kabuğu (Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998)	64
YÜKSEL PAZARKAYA (1940) Yaz Göçtü (Yaşasın Edebiyat 13, Kasım 1998)	65
YEŞİM SALMAN (1940) * * * (Adam Sanat 152, Temmuz 1998)	66

HÜSEYİN ATABAŞ (1942) Portre (Düşlem 17, Eylül 1998)	67
ATAOL BEHRAMOĞLU (1942) Beni Bir Yaza Gömdülerdi Bir Zaman (Varlık 1086, Mart 1998)	68
SÜREYYA BERFE (1943) Çok Arıyorum Seni (<i>Ruhumun</i> [1998] adlı kitaptan)	68
GÜVEN TURAN (1943) Sinop (Varlık 1090, Temmuz 1998)	69
SENNUR SEZER (1943) Bir Çakıl Taşı Daha (Damar 83, Şubat 1998)	70
REFİK DURBAŞ (1944) Hüzne Misafir Günler (Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)	71
ÖZKAN MERT (1944) Şair! Seni Nasıl Koparırsın Dağlardan? (Yaşasın Ed. 3, Ocak 1998)	72
HÜSEYİN PEKER (1946) Gizli Hastalık (Yeni Biçem 62, Haziran 1998)	73
MEHMET TANER (1946) Bentsiz Bulut (Yaşasın Edebiyat 11, Eylül 1998)	75
AHMET ADA (1947) Ergen (Adam Sanat 152, Temmuz 1998)	76
METİN GÜVEN (1947) Siyah Kan (Yeni Biçem 60, Nisan 1998)	77
At Mezarlığı (Şiir-lik 48, Şubat 1998)	77
GÜLSELİ İNAL (1947) Yanan Bir Yer Üzerine Kutsal Konuşmalar (<i>Chöd Raksları</i> [1998] adlı kitaptan)	78
İNCİ ASENA (1948) Tutamadığım Sözler 2 (Adam Sanat 146, Ocak 1998)	80
HULKİ AKTUNÇ (1949) Bir Şeyin Varoluşu (Ludingirra 6, Yaz 1998)	81

ARZU K. AYÇİÇEK (1949) Siyanür (Şiir-lik 47, Ocak 1998)	83
HAYATİ BAKİ (1949) Tuhafılık (Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998)	84
SİNA AKYOL (1950) Geçtiydi - Gezi (Varlık 1095, Aralık 1998)	85
EBUBEKİR EROĞLU (1950) Buluşma (Kitap-lık 33, Yaz 1998)	86
A. HİCRİ İZGÖREN (1950) Bir Ömür Yetmez (İnsan Şiir Defteri 7, Aralık 1998)	87
MEHMET MÜMTAZ TUZCU (1950) Bodlerin Resmine Bakarken (Morca 25, Mayıs 1998)	88
COŞKUN YERLİ (1950) O Yaz Dayım, Suat, Ben (Göçebe 7, Mayıs 1998)	89
TAHİR ABACI (1951) Kapalı Hava (Yeni Biçem 58, Şubat 1998)	90
GÜLTEKİN EMRE (1951) Gece Geçtim Ömrümün Üstünden (Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)	90
ENİS BATUR (1952) Taş Damlalar (Kitap-lık 33, Yaz 1998)	91
ABDÜLKADİR BUDAK (1952) Seçim Sonuçları (Yaşasın Edebiyat 6, Nisan 1998)	92
HAŞİM ÇATIŞ (1952-1996) Bu Son Şarkı (Şiirler (1974-1979) adlı kitabından)	93
MÜSLİM ÇELİK (1952) Çünkü Onlar Gittiğinden Beri Sıcak Göz (A. Sanat 153, A. 1998)	94
GAZANFER ERYÜKSEL (1952) Som Siyah (Düşlem 17, Eylül 1998)	95
OYA UYSAL (1952) Sokaklar (Yaşasın Edebiyat 9, Temmuz 1998)	96

ERGİN YILDIZOĞLU (1952) Vae Soli (Adam Sanat 153, Ağustos 1998)	97
METİN CENGİZ (1953) Karanlıkta (Varlık 1088, Mayıs 1998)	98
ŞÜKRÜ ERBAŞ (1953) Saklı Su (Varlık 1094, Kasım 1998)	99
TARIK GÜNERSEL (1953) Serpinti (Adam Sanat 157, Aralık 1998)	100
ŞAVKAR ALTINEL (1954) Dingin Cumhuriyet (Kitap-lık 34, Güz 1998)	101
ALİ CENGİZKAN (1954) Fırtına (Morca 25, Mayıs 1998)	103
VEYSEL ÇOLAK (1954) Maske Toplantısı (Edebiyat ve Eleştiri 38, Temmuz/Ağustos 1998-Dize 34, Ağustos 1998)	104
SALİH ECER (1954) Başımızın Üstünde Neyiniz Var (Defter 32, Kış 1998)	105
HÜSEYİN FERHAD (1954) Dişi Totemler I-II (Adam Sanat 156, Kasım 1998)	106
HİLMİ HAŞAL (1954) Nankör (Yeni Biçem 65, Eylül 1998)	107
ARİFE KALENDER (1954) Okyanus ve Çöl (Şiir-lik 53, Temmuz 1998)	108
OĞUZHAN AKAY (1955) Bugün de Akşam Öldü (Adam Sanat 146, Ocak 1998)	109
OSMAN SERHAT ERKEKLİ (1955) Haşım Çatış'ın Zamansız Ölümü Üzerine (Yeni Biçem 65, Eylül 1998)	110
MEHMET KÂZİM (1955) Öndeyiş (İnsan Şiir Defteri 4, Eylül 1998)	110

RONİ MARGULİES (1955)	
Anahtar Destesi (Adam Sanat 147, Şubat 1998)	112
FERGUN ÖZELLİ (1955)	
Gökyüzünü Kulaçlama Zamanı (Poetik'us 16, Şubat 1998)	112
SERDAR ÜNVER (1955)	
Ayna (Yeni Biçem 60, Nisan 1998)	113
YUSUF ALPER (1956)	
Çıkarın (Dize 30, Nisan 1998)	114
ADNAN AZAR (1955)	
Gecenin Sürmesi İçin...(Varlık 1093, Ekim 1998)	115
SALİH BOLAT (1956)	
Anımsamalar (Varlık 1089, Haziran 1998)	116
Gece Tanıklığı (Defter 33, Bahar 1998)	117
HAYDAR ERGÜLEN (1956)	
Mırıldandığım Seylersin... (No 1, Temmuz 1998)	118
TURGAY FİŞEKÇİ (1956)	
Bağışıklık (Adam Sanat 154, Eylül 1998)	119
LALE MÜLDÜR (1956)	
Y-Faktörü (Defter 33, Bahar 1998)	120
MAHMUT TEMİZYÜREK (1956)	
Paranoya, Kırangıcım Paranoya (Defter 32, Kış 1998)	122
ŞERİF ERGİNBAY (1957)	
Yolcunun Düşti Ve Gerçeği (Morca 25, Mayıs 1998)	123
Aykırı Dal (İnsan Şiir Defteri 5, Ekim 1998 - Bahçe 7/8, Kasım/Aralık 1998)	124
MUZAFFER KALE (1957)	
Gülümseme (Yeni Biçem 57, Ocak 1998)	124
YUNUS KORAY (1957)	
Gidiyor Ay-Dergilerde-Zıt Sevgi (Yeni Biçem 59, Mart 1998)	125
YÜCELAY SAL (1957)	
Şahmerdan (Yeni Aşk 1, Yaz 1998)	126

ENGİN TURGUT (1957) Kalmıştır (Milliyet Sanat 437, 1 Ağustos 1998)	128
YILDIRIM TÜRKER (1957) Mor Salkımlar (Ludingirra 5, Bahar 1998)	129
ORHAN ALKAYA (1958) Sevişmek O Çok Tanrıyla (Ludingirra 7, Güz 1998)	130
ERGÜL ÇETİN (1958) Güvercinler Güneşin...(Çağdaş Türk Dili 122, Nisan 1998)	131
ENVER ERCAN (1958) Sizin İçin Günlerdir Pul Biriktiriyorum (Öküz 45, Şubat 1998)	132
AHMET ERHAN (1958) Boğulmak (Papirüs 12, 1998)	133
MEHMET YAŞIN Hayal Tamircisi (Adam Sanat 147, Şubat 1998)	134
HAKKI ENGİN GİDERER (1959) Dört Yaralı Geyik (Yeni Biçem 57, Ocak 1998)	134
MUSTAFA KÖZ (1959) Nice Günler, Haftalar (Mozaik 13, Ocak 1998)	135
METİN FINDIKÇI (1960) Peltek Se (Yeni Biçem 61, Mayıs 1998)	136
TUĞRUL KESKİN (1960) Koynumda Gezdiğim Yılan (Dize 33, Temmuz 1998)	137
ÇİĞDEM SEZER (1960) Leyla Sylvia Hattı (Damar 84, Mart 1998)	138
TURGAY KANTÜRK (1961) 'Things'-'Otherness' (Varlık 1094, Kasım 1998)	139
YILMAZ ODABAŞI (1961) Seyrantepe'ye...(Varlık 1095, Aralık 1998)	140
OKTAY TAFTALI (1961) Aşklarınızın Sahibi Benim (Öküz 49, Haziran 1998)	141

ZEYNEP UZUNBAY (1961)	
Gitmekse Gitmek (Varlık 1090, Temmuz 1998)	142
HÜSEYİN ALEMDAR (1962)	
Az Yalan Az Kış Güneşi (Yeni Biçem 57, Ocak 1998)	144
SEYHAN ERÖZÇELİK (1962)	
Butler Yeats'in Bir Şiirini Okurken... (No 1, Temmuz 1998)	144
ADNAN SATICI (1962)	
Grammer, (Papirüs 19, Eylül 1998)	147
CEM UZUNGÜNEŞ (1962)	
Yeşil Tırnaklı Şizofren (Varlık 1093, Ekim 1998)	148
BİRHAN KESKİN (1963)	
Aşk (Kitap-lık 33, Yaz 1998)	149
CİHAN OĞUZ (1963)	
Aşk Öncesi Sayıklamalar (Pencere 9, Mart/Nisan 1998)	150
METE ÖZEL (1963)	
Dağlı Şiirler 4 (Adam Sanat 148, Mart 1998)	150
NAZMİ AĞIL (1964)	
Seçilmeyen (Adam Sanat 148, Mart 1998)	151
ALİ ASKER BARUT (1964)	
Karanlıkta Kırık Bir Yıldız (Adam Sanat 152, Temmuz 1998)	152
kÜÇÜK İSKENDER (1964)	
Entrika (Öküz 53, Ekim 1998)	153
ALTAY ÖKTEM (1964)	
Yıkılış Suresi (Düşlem 12, Nisan 1998)	154
HAKAN SAVLI (1964)	
Nişapurlu Hayyam (Adam Sanat 151, Haziran 1998)	155
DERYA ÇOLPAN (1967)	
Balıkçıların Gözleri (Dize 33, Temmuz 1998)	156
HALİL GÖKHAN (1967)	
Bir Yıl Yağan Yağmur Kadar'dan, (Göçebe 7, Mayıs 1998)	157

GÖKÇENUR Ç. (1967) Acının Soyağacı (Yeni Biçem 60, Nisan 1998)	159
İRFAN YILDIZ (1967) Bütün Kelimeler Acı İçinde (Göçebe 7, Mayıs 1998)	160
YILMAZ ARSLAN (1968) Unutmak Suları'nın...(Poetik'us 15, Ocak 1998)	161
METİN KAYGALAK (1968) Yüzümdeki Kuyu'dan (<i>Yüzümdeki Kuyu</i> [1998]adlı kitaptan)	162
TARKAN ÇEPER (1969) Bir Tanrının Atardamarı (Varlık 1090, Temmuz 1998)	164
ALTAY ÖMER ERDOĞAN (1970) Adressiz Zarflar-2 (Fayton 11, Mayıs 1998)	165
HÜSEYİN KÖSE (1970) Küs/l (Varlık 1090, Temmuz 1998)	165
DİDEM MADAK (1970) Kurbati (Ludingirra 5, Bahar 1998)	166
AYHAN BOZKURT (1971) Yirmi Sekiz Numaralı Oda 8, (Yine Hiş 41, Haziran/Temmuz 1998)	168
AYHAN KURT (1971) İnfaz'dan (Ludingirra 5, Bahar 1998)	169
SELİM TEMO (1972) İhanetin Uğultusu (Kavram Karmaşa 8, Mart/Nisan 1998)	171
TUNA KİREMİTÇİ (1973) Kumarbaz (Göçebe 7, Mayıs 1998)	172
DEVİRİM DİRLİKYAPAN (1974) Bir Yanlılık Oldu (Dize 29, Mart 1998)	172
SERAP ERDOĞAN (1975) Unutkan Doku (Düşlem 12, Nisan 1998)	173
ZEYNEP KÖYLÜ (1978) Yalnızlığın Göç Mevsimi (Ludingirra 5, Bahar 1998)	174

MARJE AYDIN

Sözlük - Konukluk (Abraxas 4, Bahar 1998) 175

enderemiroğlu

Yağmur Toplar Su Biriktirir... (Ludingirra 5, Bahar 1998) 176

ALİ HİKMET EREN

Kambur (Kavram Karmaşa 10, Temmuz/Ağustos 1998) 177

haKAN KAYNAR

Panzehir I. Su (Kül 1, Mart 1998) 178

NİLAY ÖZER

Oğul (Varlık 1089, Haziran 1998) 179

ŞENER ÖZMEN

Ben Duru Sularda (Amida 5, Mayıs 1998) 180

CELAL SOYCAN

Gün Şiirleri (Dize 37, Kasım 1998) 181

ADEM YEŞİLYURT

Ölü Şairin Evinde (Abraxas 4, Bahar 1998) 182

YILLIK 1993

Sayfa	Yanlış	Doğru
36	Son dize 37. sayfaya alınacak	
47	48. sayfaya alınacak	
59	İkinci kesimin son dizesi 'seyrediyor' bir önceki dizenin sonuna eklenecek	
62	Son iki dize s. 63'teki dizeyle birleştirilecek	
80	Son dize 81. sayfaya alınacak	
81	'Omuzlarından' dizesiyle 'Onlar gelirler' dizesi birbirinden ayrılacak	
85	Altan 5. dizeyle 4. dize birbirinden ayrılacak	
86	Altan 3. dizeyle 2. dize birbirinden ayrılacak	
159	İlk dize 158. sayfanın sonuna eklenecek	
169	Son dördünlüğün 2. dizesiyle 3. dizesi arası birbirinden ayrılacak	
33	Altan 3. dizede 'Latinceyi'	'Latincesi'
35	Altan 4. dizede 'cehennemî'''	'cehennemî'
38	Üstten 13 dizede 'gökkubenin'	'gökkubbenin'
59	Son dize küçük harfle başlayacak	
60	22. dizede 'Hızla'	'Hızlı'
60	23. dizede 'hünnep'	'hünnap'
61	İlk şiirin altındaki tarih 'Ağustos 1992'	'1 Ağustos 1992'
71	İlk şiirin altında tarih eksik	'Kedi 1, Ocak 1992' olacak
81	Altan 8. dize büyük harfle başlayacak	
100	İlk şiir 3. kesim ilk dizesinde 'rüzgâra'	'rüzgârı' olacak
102	Sondan 4. satırda 'odaları'	'adaları'
106	4. şiirin 8. dizesi 'süryaniler'	'Süryaniler'
114	'Sözverici Koltuğu' şiiri 1. dize 'Kavgayı' sözcüğü	'kavgayı' olacak
116	Altan 6. dizede 'usülü'	'usulü'
116	Altan 5. dizede 'kartlarınıza'	'kartlarına'
137	Altıncı dördünlüğün 1. dizesinde 'ak'	'aşk'

YILLIK 1994

39, 49, 59, 61, 62, 65, 66, 70, 71, 73, 78, 80, 81, 84, 85, 88, 90, 94, 98, 101, 102, 104, 107, 108, 110, 111, 112, 114, 115, 117, 119, 123, 125, 127, 128, 131, 138, 149, 150, 151, 157, 159, 160. sayfalarındaki şiirlerin son dizelerinin yanına devam imi (./..) konacak; böylece şiirin o kesiminin bir sonraki sayfada devam ettiği anlaşılmış olacaktır.

- 41 NASIL BİR SEVDÂYSA NASIL BİR SEVDÂYSA...
- 45 'Kalın Çığ' şiirinin ilk dizesinde 'İnsansa' 'insansa' olacak
- 63 '4. ŞİİR'in 6. ile 7. dizeleri arası açılacak
- 72 2 ile 3. dizelerin arası açılacak
- 73 'Gece Gerillası' şiirinin başına '- Haluk Ökten'e -' eklenecek
- 75 Altan 9. satır 'Cumhuriyetin' 'cumhuriyetin'
- 89 Üstten 3. dizenin sonuna (.) konacak
- 92 39. ve 45. liriklerin son dizelerinin sonuna (.) konacak
- 93 Üstten 2. dizede 'Menevişe' 'Menevişle' olacak
- 93 'Çılgılık' şiiri 3. kesim 3. dizede 'Çocuklar' 'çocuklar' olacak
- 95 Alttan 2. dizeye 3. dizenin arası açılacak
- 104 İlk şiirin ikinci bölümünden sonraki ikiliklerin arası kapanacak
- 108 Sondan 2. ve 3. dizelerin arası kapanacak
- 111 Üstten 15. satır 'soğuğunu' 'soluğunu'
- 114 İlk şiirin son dizesi 'Devam et' bir önceki dizeden ayrılacak
- 116 İlk şiirin son dizesine (?) imi konacak
- 126 'Hızır' şiirinin son altı dizesi iki tuş içerden yazılacak
- 129 Alttan 6. dizedeki 'sağlığı' 'saflığı'
- 136 İlk şiirin ikinci kesimi dörderli iki kesime ayrılacak
- 147 İlk şiirin 7. dizesinden sonra bölüm aralığı verilecek
- 165 İlk şiirin adı 'KAN' 'KA N' olacak
- 165 Aynı şiirin 4. dizesindeki 'kın' 'kırı' olacak
- 168 Alttan 7. dize, 'isyan' 'İsyan' olacak
- 169 Üstten 8. dizeden sonra bölüm aralığı verilecek
- 169 Adı geçen şiirin altına (Edebiyat ve Eleştiri 8, Mayıs/Haziran 1993) yazılacak
- 170 Alttan 8. satırda 'Sevgili' 'Sevgilim' olacak
- 171 Alttan 6. dizeden sonra bölüm aralığı verilecek
- 173 'Henüz yok!' dizesinden sonra bölüm aralığı verilecek
- 176 Üstten 14. satır (Yaşasın Edebiyat. 1993) (Yaşasın Edebiyat 4, 1993)
- 177 'Bir Uyumsuz Rastlaşma' şiirinin sayfa numarası '68' olacak
- 180 Üstten 5. satıra Roni Margulies'in doğum tarihi (1955) konacak
- 180 Alttan 5.satırdan 'Çöl (Abece 85: Eylül 1993)' yazısı silinecek

YILLIK 1995

- 15 Üstten 8. satır 'Aralık 1994' 'Ağustos 1994'
27 Alttan 15. satır 'Mavruk Rahan' 'Mavruk Ruhan'
33 Alttan 4 ile 3. dizenin arası açılacak
38 Üstten 8. dizede 'bulaşıkları' 'bulaşıklıkları'
46 2. şiirin 1. bölümünün sonunda (.) (.)
52 Üstten 9. dizedeki 'enç' 'genç'
59 'Çıkamaz Sokak' şiirinin ilk iki dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak
67 2. şiirin 6. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak
68 2. şiirin 7. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak
77 'Şaman ve Çocuk' şiiri, ilk dize 'beliyordunuz' 'bekliyordunuz'
87 Alttan 8. dizedeki 'ayrılığındaki' 'ayrılığındaki'
106 2. şiirin 3. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak
109 'Yolcu' şiirinin 2. ve 5. dizeleri büyük harfle başlayacak
124 Üstten 3. dizedeki 'dağıtmadım' 'bağlatmadım'
126 Üstten 5. satırdaki 'Yeşim Derman için!' 'Yeşim Dorman için!'
127 3. kesim 7. dizedeki 'kırk' 'kırık'
128 2. şiirin 3. dizesinden sonra bölüm ayrımı konacak
133 3. kesim 8. dizeden sonra bölüm ayrımı konacak
140 4. kesimin son dizesi ayrı yazılacak
148 Sondan 6. dizedeki 'intihar' 'ihtiyar'
167 Üstten 17. dizede 'devraldığımız miras' '*Devraldığımız miras*'
167 Üstten 18. dize '*şanlıyayaklanmalar tarihi değil*'
'*şanlıyayaklamalar tarihi değil*'
167 Üstten 19. dize '*babalarımızın korkaklığıydı*'
'*babalarımızın korkaklığıydı*'

YILLIK 1996

- 56 Üstten 3. dize (çamurlarını) 'çamurlarını'
- 56 Üstten 9. dize (isyan) 'isyan'
- 59 İlk dizeden sonra bölüm ayrımı verilecek
- 76 Alttan 1. dize ayrı yazılacak
- 77 Son dizedeki 'İnce' 'ince'
- 87 Oya Uysal'ın şiirinin 2. dizesi küçük harfle başlayacak, sonuna (,) konacak
- 87 Aynı şiir 2. kesim 6. dizesi 'çalkantılı iç denizine' 'çalkantılı karanlık iç denizine'
- 87 Sondan 3. dizeden sonra (...) konacak
- 89 (*) iminden önceki iki dize ayrı yazılacak
- 101 Sondan 6. dizeden sonra (,) konacak
- 113 Alttan 7. satırda 'cesaretin'den sonra 'ay' sözcüğü eklenecek
- 127 Sondan 2. dize 'görünen' 'görünmez'
- 136 'Sahil' şiirinde adama sözcükleri 'Canan İçin' '*Canan İçin*'
- 142 'Çarşamba' şiirinin ilk iki dizesi *italik* olacak
- 146 Üstten 6. dizede 'pontolonla' 'pantolonla'
- 151 Üstten 15. dizede 'çocukların' 'çocuklarının'
- 151 Alttan 6. dizede 'anlamını' 'anlamını'
- 152 'A.R.T'ye' adama sözleri sağa çekilecek
- 154 İlk şiirin 3. kesiminin ilk dizesi tek ve ayrı olacak
- 154 Şiirin altındaki (*Uğraş 8*) (*Uğraş 5*)
- 156 Alttan 11. dizede 'sus izi' 'su izi'
- 157 İlk şiirin 3. dizesinde 'dolunayım' 'dolunayın'
- 157 Sondan 3. dizede 'sarkacın' 'sarkacını'
- 166 Sondan 12. dizedeki 'ellerimin yerinde' bir alt dize olacak
- 176 Alttan 4. satır 'ŞAŞAL' 'HAŞAL'
- 177 İlk satırda AHMET GÜNTAN'ın yanma (1955) eklenecek
- 181 Alttan 15. satır; 'Uğraş 5, *Su Mektupları*'ndan, Eylül 1995' olarak düzeltilecek
- 182 Üstten 11. satır 'GÖKÇENUR C' 'GÖKÇENUR Ç.'

YILLIK 1997

- 15 Alttan 6. satırda 'Birlikyapan' 'Dirlikyapan'
 26 Üstten 8. satırda 'Aydan' 'Ayhan'
 27 Alttan 7. satır tekrar olduğundan silinecek
 34 Sondan 2. dizede 'Kışın' 'Kaşın'
 34 Sondan 4. dizede 'bakşadır' 'başkadır'
 37 Baştan 7. dizede 'Dağındadır' 'Dağındandır'
 41 Baştan 7. dizede 'düşümdüm' 'düşündüm'
 51 Alttan iki dize ayrı yazılacak
 52 Şiirin son dizesinden sonra nokta konacak
 54 İhsan Üren'in şiirinden 3. dize düşmüş '.....yerleştirin' dizesi eklenecek
 59 4. dörtlünün 2. dizesinde 'menevişli' 'menevişi'
 71 'SİZ BUNA' şiirinin 1. dizesinden sonra nokta konacak
 75 Sondan 4. dizede 'Törpülermiş' 'Törpülenmiş'
 77 Şiirin başlığı altındaki '1740-746; 4869-4910' '740-746; 4869-4901'
 77 İkinci kesimin ilk dizesinde 'demiştiniz'den sonra (,) konacak
 87 SOYGUN ÇAĞI şiirinin 2. dizesinde 'hayallari' 'hayalleri'
 90 Şairin soyadı düzeltilecek 'Şaşal' 'Haşal'
 94 Sondan 8. dizede 'İnsam' 'İnsan'
 94 Şiirin sonuna 6.3.'96 tarihi konacak
 95 CEMAL/İ şiirinin 3.dizesinde 'Süreyya' 'süreyya'
 105 SAVRULMALAR şiirinde 11. satır 'yüzzen' 'yüzden'
 110 Sondan 2. dize 'vazgeçiyorum' 'vazgeçemiyorum'
 115 BÜYÜK KUTU şiirinde 7. dize 'karşılabilirsiniz' 'karşılaşabilirsiniz!'
 122 Sondan 11. dizede 'tamanın' 'tasmanın'
 135 Sondan 2. dizede 'kıрмаç' 'kırbaç'
 137 Sondan 9. ve 10. dizelerin arası açılacak
 142 Sondan 12. ve 13. dizelerin arası açılacak
 145 Sondan 7. ve 12. dizelerde 'göçbeyim' 'göçebeyim'
 162 Sondan 12. dizede 'gün' 'gön'
 169 Üstten 4. satır 'Bir Irmağı İçmek (Şiir-lik 30, Ağustos 1996) şeklinde düzeltilecek
 171 Üstten 14. satırdan sonra 'HAKKI ENGİN GİDERER (1959) Büyük Kutu (İnsan 4, Mayıs 1996) yazısı konacak
 172 Üstten 4. satır 'Cumartesi Anneleri (Milliyet Sanat 389, 1 Ağustos 1996) olarak düzeltilecek
 173 Alttan 8. satırdaki şair adı 'MEJAN' 'BEJAN'

YILLIK 1998

- 27 Üstten 8. satırda 'Ünver' 'Üren'
- 28 Sayfa başındaki ödüllerde karışmalar olmuş. Doğrusu:
"Halil Kocagöz Şiir Ödülü"
 Bejan Matur 'Rüzgâr Dolu Konaklar' (Basılı Kitap)
Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü
 Bejan Matur, 'Rüzgâr Dolu Konaklar' (Kitap)
 Halil İbrahim Özcan, 'Kırık Zar' (Dosya)
Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü
 Hüseyin Peker'in 'İnsan Arkadaşınıdır' dosyası ile
 Zeynep Köylü'nün 'Yalnızlığın Göç Mevsimi' dosyası
 arasında paylaştırıldı.
 Mehmet Kâzım'ın 'Yılkı Teknesi' dosyası övgüye değer
 bulundu. olacak.
- 38-39 Melih Cevdet Anday'ın şiirleri altındaki kaynak bilgiler
 birbiriyle yer değiştirecek
- 59 Sondan 7. dizede 'bizi' 'biri'
- 69 Sondan 7. dizede 'Ne' sözcüğünden sonra 'kadar' sözcüğü
 eklenecek
- 72 Baştan 3. dizede 'İşte ikindiüstü. İşte kuşlar!'
 'İşte ikindiüstü, işte kuşlar!'
- 103 LEKE şiirinde 3. ayırım aralığı olmayacak
- 116 Baştan 16. dizede 'kedi' 'kendi'
- 124 Sondan 7. dizede 'gemi' 'gemi'ydin'
- 125 Baştan 12. dizeden sonra (.) (.)
- 128 Şairin soyadı 'Celal' 'Celâl'
- 128 Baştan 11. dizede 'tenlemiz' 'tenlerimiz'
- 130 Oktay Taftalı'nın doğum yılı '1958' değil, '1961' olacak
- 144 Üstten 10. dizede 'pek' 'ipek'
- 144 Alttan 3. dizede 'balının' 'halının'
- 160 Üstten 3. dizede 'anlayacağımız' 'anlayamayacağımız'
- 163 Baştan 4. satırda 'Gök' 'Göç'
- 163 Şiirin baştan 2. dizesinde 'göz' 'güz'
- 166 Şairin adı 'Ali Hikmet' olarak düzeltililecek;
 Adın altındaki bilgiler de Ali Hikmet E(ren)'e ait olduğunu
 silinecek
- 166 Şiirin 2. dizesinde 'ahlat' 'anlat'
- 174 M. C. ANDAY şiirlerindeki kaynak bilgiler yer değiştirecek
- 178 Baştan 14. satır 'ŞAŞAL' 'HAŞAI'
- 180 Alttan 10. satırda 'CELAL' 'CELÂİ'

ADAM

1999 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Fazıl Hüsni Dağlarca • İlhan Berk • Salâh Bırsel • Mehmed Kemal • Atılâ İlhan
• Başaran • Can Yücel • Şükran Kurdakul • Ece Ayhan • Veysel Öngören • Arif
Karakoç • Gülten Akın • Cevat Çapan • Ahmet Oktay • Ali Püsküllüoğlu • Kemal
Özer • Ruşen Hakkı • Özdemir İnce • Hilmi Yavuz • Ülkü Tamer • İhsan Üren
• Eray Canberk • Fikret Demirağ • Yüksel Pazarkaya • Yeşim Salman • Hüseyin
Atabaş • Ataol Behramoğlu • Süreyya Berfe • Güven Turan • Sennur Sezer
• Refik Durbas • Özkan Mert • Hüseyin Peker • Mehmet Taner • Ahmet Ada
• Metin Güven • Gülseli İnal • İnci Asena • Hulki Aktunç • Arzu K. Ayçiçek
• Hayati Baki • Sina Akyol • Ebubekir Eroğlu • A. Hicri İzgören • Mehmet Mümtaz
Tuzcu • Coşkun Yerli • Tahir Abacı • Müslim Çelik • Gültekin Emre • Enis Batur
• Abdülkadir Budak • Haşim Çatuş • Gazanfer Eryüksel • Oya Uysal • Ergin
Yıldızoğlu • Metin Cengiz • Şükrü Erbas • Tarık Günersel • Şavkar Altınel • Ali
Cengizkan • Veysel Çolak • Salih Ecer • Hüseyin Ferhad • Hilmi Haşal • Arife
Kalender • Oğuzhan Akay • Adnan Azar • Osman Serhat Erkekli • Mehmet Kâzım
• Roni Margulies • Fergun Özelli • Serdar Ünver • Yusuf Alper • Salih Bolat
• Haydar Ergülen • Turgay Fişekçi • Lale Müldür • Mahmut Temizyürek • Şerif
Erginbay • Muzaffer Kale • Yunus Koray • Yücelay Sal • Engin Turgut • Yıldırım
Türker • Orhan Alkaya • Ergül Çetin • Enver Ercan • Ahmet Erhan • Mehmet
Yaşın • Hakkı Engin Giderer • Mustafa Köz • Metin Fındıkçı • Tuğrul Keskin
• Çiğdem Sezer • Cem Uzungünes • Turgay Kantürk • Yılmaz Odabaşı • Oktay
Taftalı • Zeynep Uzunbay • Hüseyin Alemdar • Seyhan Erözçelik • Adnan Satıcı
• Birhan Keskin • Cihan Oğuz • Mete Özel • Nazmi Ağul • Ali Asker Barut • küçük
İskender • Altay Öktem • Hakan Savlı • Derya Çolpan • Halil Gökhan • Gökçenur
Ç. • İrfan Yıldız • Yılmaz Arslan • Metin Kaygalak • Tarkan Çeper • Altay Ömer
Erdoğan • Hüseyin Köse • Didem Madak • Ayhan Bozkurt • Ayhan Kurt • Selim
Temo • Tuna Kiremitçi • Devrim Dirlikyapan • Serap Erdoğan • Zeynep Köylü
• Marje Aydın • enderemiroğlu • Ali Hikmet Eren • haKAN Kaynar • Nilay Özer
• Şener Özmen • Celal Soycan • Adem Yeşilyurt

ADAM

9 789754 185706